

291 H/4 (ప్రతి) పంపిణీ చేయబడినది 1917

CIA

మీరు, మీరు ఈ ముద్రాపత్రం నా, నా 2 ముద్రాపత్రం
కొన్ని ఉపాధి-ప్రతి, ప్రతిదీ నా, మీరు ప్రతిదీ
గర్హితంగా, పేర్ల ప్రతిదీ నా ప్రతిదీ.

అధికారి నా ప్రతిదీ

బెంగాలీ మాతృక

అనువాదం

సూరి

పేజీలు. 1-8-0

శ్రీ అజంతా ఆర్ట్స్ ప్రింటర్స్ Q. H. K. 58-500 Copies

22/11/1947

CIA

అలా, అలా అయినా అలా, అలా అలా,
అలా అలా అలా అలా అలా అలా, అలా అలా
అలా అలా అలా అలా అలా అలా అలా అలా

అలా అలా అలా అలా

అలా అలా అలా అలా

అలా అలా అలా అలా

అలా అలా అలా అలా

అలా అలా

అలా అలా 1-8-0

అలా అలా అలా అలా Q. H. K. 38-500 Copies

ప్రేమరాలిచేతి నువ్వుటి చిటికెదబ్బలకన్న గసగులాలాంటి ఎంతటి మధుఃసూధాని కుయినా గసమంటుగా ఉటుండుంటే నిశీఢ్ నాన్ ఒప్పుకోడు. అందుననే ఆహారపువల్లం చేతపుచ్చుకుని మాధవి గదిలోకిరాగానే, సకారముగానో అకారణంగానో ఆమెకు కోపం రిప్పించుకుండా విడిచిపెట్టేవాడు కాదు. మల్లీదానికి మాధవి అసలుపాయిదాలతోసహా ఏ సనులుద్వారానో బదులు లీగ్చుకునేది. అస భార్య ఎప్పుడూ శుశ్రూంకగా అందంగా అలంకరించుకుని కనిపిస్తూఉండాలని ఆఫీలాపపడేవాడు నిశీఢ్. ఆచేత మాధవి బుది ప్రూవ్వకంటగానే రస అలంకరిణ విషయంలో మరీ అశ్రద్ధ కన్నదున్నావుండేదే. దక్కగా ఉనికి తెచ్చిన చీరెఅయినా - పమిటికొంగు శరీరస్సమీపమంది తీసుకుని ధరించేది కాదు. ఇలా వాదోపవాదాల్లో ఆ వాగ్వివాదానికి రోజులు సుఖంగానే గడిచిపోతున్నాయి.

ఇటు మానుమపోయేదురు యుగమానిని మేనత్ ఒకావిడ ఉంది. నిన్న ఆమెకు కొండ్రు అన్యసవిత ఏప్పడించనిదెప్పి, నిశీఢ్ - భార్యకు పనుల్లో కొనసహాయంగా ఉండటానికి - ఒక చుట్టమునిషిని, ఒక దానీదాన్ని కుదిర్చాడు. మాధవి దిక్కలోజూలానే వా? చివరినీ వెళ్ళొటింది. తర్వాత ఒకంతా గమ్యులు కాంబుకుంటూ, జాటు నడిసేతిన ముడివేసుకొని, భోజనపు పళ్ళెం చేతపుచ్చుకుని భాగ ఎవటికెచ్చి నితాదేసరిక, నిశీఢ్ సహజంగా కొండ్రు విసుపోయి, “ఇదేమిటి సువ్వా? సువ్వు ఎందుకు? చుట్టవాడు ఎక్కడికెళ్ళాడు?” అని అడిగాడు.

మాధవి మరీకొండ్రు వెంకెతనంగా “ఎందుకుండీ? నాకేం జాతి పోయిందనుకున్నారా?” అన్నది.

ఉల్లాసంతో ఆమె బుగ్గనికొక్క - చిక్కికేసే, ప్రభులమైన కర్ర స్థానంలో “ఆ మరే — లేకపోలే జీతు పుచ్చుకునే చుట్ట బాగ్మణి రిప్పించటం కేనికి?” అన్నాడు.

మాధవి కొండ్రు గుర్రాయకురాలిగా “అదేమో నాకు తెలియదమ్మా! ఎంతటి మరీంక చెప్పినాగెవరో చెప్పగొడి. ఇవాళికి ఎలాగో ఆలా ముందున్నట్లు తినుండి. కవు ఓ పొలిసొంపాయులు అసరాధ్దా దెల్లించుకుని, మళ్ళీ పోయిన జాతిని తెన్నుకొండీ” అంది.

ధ్రువ జ్యోతి

నిశీథ్ సవ్యతూ—“అలాచెప్ప, నువ్వే అట్టి వెళ్ళకొట్టావు. కాని ఇంత శ్రమ ఎలా పడగలవు? విశేషించి నువ్వు ఆ పొగలొక ధూళిలాకి వెళ్ళటం నా కేమాత్రం ఇష్టంలేదు” అన్నాడు.

“ఓహో! నలపడిపోతానేమో అనా? అంటేకనూ?”

నిశీథ్ సవ్యతూ—“అవును అలే. నువ్వు మెరిలమండా కూర్చున్నా! నా ప్రక్కన వినకకర్ర తీసుకుని విసురుతూ” అన్నాడు.

మాధవి ప్రియకిరంత్—“అయితే చూడండి. మీరూ ఒక పని చెయ్యండి. నాకరుకు ఒకటి పెట్టుకున్నాంటే మీబగులు అంతే అక్కునుకు వెళ్లి పూూ ఉంటాడు” అంది.

“ఈ ఇంకా?”

“మీరు నా ప్రక్కన కథలూ, కబురూ చెబుతూకూర్చండి. రోజుల్లా ఎంతనకా, వాననకా శరీరాన్ని శ్రమపెట్టాల్సిన అవసరం ఉండదు.”

“ఛో, పిచ్చిదానా! నేను మగవాణ్ణి!”

“నేను ఆడవాణ్ణి సరగతహడా కొంచెం గునిఉండుకోండి. మన శరూ! ఎవరికి ఎంకలూ ప్రవేశం వ్రాపిణ్ణి ఉంటుంది, అందులో భృగూని పోకియం కలిగించుకోవటం అన్యాయమేకంటా—పాపంపూడా”

“నాది పొరపాటయింది దేవిగారూ! మీకంత సరిదాగావున్నా ఆ పొగలొకవెళ్లి ఎక్కి ఒరోగంతెచ్చుకుంటారో అని నా మనవి” అన్నాడు.

భోజనమయాకి భాక్త్య చేతిమీద నీళ్ళుపోయటంచూసి, “అసలు సంగి తేమిటి? ఆ దానీముండెకూడా వెళ్ళకొట్టావా ఏ?” అని అడిగాడు.

మాధవి సవ్యతూ “ఆ మేగుముండి చాకరిచెయ్యలేని సయంతో పోలి పోయింది” అంది.

నిశీథ్ తువాలా అందుకుని, చేతులూ, మూత తుడుచుకుని, పక్కమీద కూర్చుని శాంబూలం సమలుతూ “సకేకాని అసలు ఎంజరిగిందో చెప్పి యిదు. ఇవన్నీ తర్వాత—” అన్నాడు.

“ఉండండి, భోంచేసే పసాను” అంటూ భిరి వేసి సప్తకు శుభా థాం ఎగరిగొట్టి పారిపోయింది మాధవి. కాని మళ్ళీ అయిదునిమిషాలకొక ఎర్ర బడ్డ ముఖంతో వగ్గరితుడచ్చి నిలబడింది. నిశీథ్ యుఖంమీదికి గాలభ్యో

మేము ఒకటి తొంగిచూచిపోయింది. “భార్యను ఇంక దాసిభాగంలో చూడలేను మాగ్గటి! క్షమించు” అన్నాడు నిశీధ్.

మామి ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని మెల్లగా అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయింది. ఒక గంట పోయాక మళ్ళీ చచ్చి మానేసిన నిశీధ్ కదలకుండా ఒక చోటనే కూర్చోక గది నాలుగువైపులా చూసుకున్నాడు. భార్య ఉన్నదని గానీ అతనికి కంఠంలో “కాదు కాదు మాగ్గటి! నిన్ను ఇంక పోషిస్తా” అంటే అన్నాడు.

మాగ్గటి ముఖం కప్పుకుని “నిన్ను లే చేయాలి? బాగుందాగా వేరెక్కిన మనిషి” అంది.

నిశీధ్ సునిలకంటే “నన్ను పెండ్లిచేస్తా మాగ్గటి! ఇంకా పట్ల నాకు”

మామి ఆ మాటలు అర్థం చేసుకుని “నేనూ నా మనస్సులోని సంగతి చెబుతా మిని. ముగ్గురి సరిహద్దు మధ్యలో ఇద్దరు తొందరగా వెళ్లితే తల తొక్కుకుని చిల్లబడితే నేను సహించలేను. దానివల్ల వదులు, నానా సగు. నేను మిమ్మల్ని సరిహద్దుగా నానాగానే కనిపెట్టుకుంటాను” అంది.

నిశీధ్ నిన్ను పట్టుకుని భార్య ముఖం కంటే కన్నీళ్లు ఆంధ్రాగోమానా నిలబడి, “కాని ఇది మేం చూస్తున్న మాగ్గటి! నిన్ను నా దాసిగా, నా ముఖానికి దేవుడు ముగ్గురు చచ్చి తల తొక్కుకుని చిల్లబడితే” అన్నాడు.

మామి కంఠంలో దానిని తెచ్చుకుని, “నిలబడగలదు. మీ ప్రతి చిన్న పనుల్లోనూ ముగ్గురి కలిగించుకున్నాం—నా ఎవరికి చచ్చి సగుతాను పెట్టగలను. అది ఇంకా ఆహారాలలా సహజంగా నాకు తెలియదు. కాని నేను మాత్రం సహించలేను” అన్నది. నిశీధ్ ఈసారి నవ్వాడు. “అన్ని పనులూ నా చేతిమీదగానే ఉంటాయి అని ప్రయత్నిస్తాను—మనస్సులోకి ఇంకా ప్రాణాలు కట్టవు”

మామి “పురుషునింకా మహిళలన్నీ చూడలేదు” అన్నది.

2

“సరే కాని మీ రిటీనల కబ్బునుంచి ఇంటికెవరూనే తప్పించుకుని తప్పించుకుని తిరుగుతున్నారు; దాని అర్రేమేమిటో చెప్పండి?”

“చిన్నప్పటినుంచి హంటున్న సఖుడికి మనతనంవచ్చినా వెంటువుట కుండా మరత ఆదరం కలుగుతూఉంటానికి దానిలో అంతర్గత ఏమిటో చెప్ప మాధవీ?”

మాధవి ముఖించిన్న పుచ్చుకుని “ఫోండి, అలా అంటా కేమిటి? మీరు ముసలివారయారా రేండు మహా?” అంది.

నిశీధ్ సవ్యతూ “నీ కథ మనతనాన్ని అంటకట్టడం నీ కేమాత్రం ఇప్పటికేపోయినా - పయస్సు తోరుకుంటూదా మాధవీ! జీవితంలో ఒక్కొక్క అడుగు ముందుకుపడికొద్దీ పయస్సు పెరుగుతోంది” అన్నాడు.

మాధవి ముఖించిన్నకుని, “అలా అంటే ఏమిటి? ఈ పయస్సుకే ముసలివారవుతారా మానవులు?” అంది.

“అవుతారు మాధవీ! మన జీవితాలముందగ ప్రపంచం ఇలా తులనకు రుమా ముందుకుపోతూంటే - దాని చరిత్రలగమనం చివరికి నిలబడి మానవుడు తనికా యువకుణ్ణి అని అనుకోవలసిందే” అన్నాడు మాధవి ఈ ఆశ్రియమైన సాభాషణను కష్టిపరచుకుంటూ “అయినా కేనే గొప్పగానో నా మహా గంగా వెలులెత్తుతున్నాయి. మానవజాతికి గృహిణిని అయిన నేనే మీకు ప్రతిదానికి అడుపడుతున్నానని అంటాడతడు. ఇంటోవారే ఇలా అంటున్నప్పుడు ఇలా మీ బంధువులచుత్రం ఇలా అనారాయణుని నాకు తెలియక అడుగు తాను?” అన్నది.

నిశీధ్ గంభీరంగా “ఈ మాటల్లో చుదాని ఎంతోలేదని వాస్తవో వాదించి ఒప్పించగలనులే” అన్నాడు.

“పూర్తిగా నిజం లేకపోయినా - ఇందులో కొంతయినా నిజంవుందని అందరూ ఒప్పుకుంటారు. చూస్తున్నానుగా! మీ మేనల్లి వెల్లింగ్టన్లు (నీ)

మీరు ఇహ ఆనందంలో మునిగి తేలుతూ, మీరు స్వయంగా సాపించిన సంఘం ఇంక మరే ఏ వాతావానికి పోయిందో - అన్నీ గురించి తెలుసుకోవాల్సి అవసరమన్నదని ఆయనా ఆల్లాచించటం మానేశారు”

నిశీథ్ ప్రస్తుతమైన చిరునవ్వు పెదవులమీదికి తెచ్చుకుని, అందుకనేగా నిన్నిప్పుడు దస్త్ హాలికా ఉద్యోగంలో నియమించాను” అన్నాడు.

అంతర్గతంలో ఉన్న సంగతి తేమిటో బయటపడలేదు - కాని కళ్ళలోనూ, ముఖంలోనూ మాత్రం కోపమయితే వ్యక్తమయినమాట నిజమే - కాని ఈ ఆసలు - పెటసలమధ్య ఆత్మగోపన ఎంతవరకు సంభవమయిందో - మాత్రం తెలియాలా.

“బంధువోటికగగ ఈ సంగతులన్నీ ఎత్తి మీరెంతైనా ఆనందించచ్చు కాని, నాన్నసిగో దానిని అగిలం పట్టే స్వభావం పైకి ఉపేక్ష చూపడం కూడా తెలుసుకోండి”

అమాట అక్కడితో ఆపేసి, ఆమె గబగబా అక్కడనుంచి వెళిపోయింది. ఒక్కడైనా ఆశ్చర్యంతో ఆమె వెళిపోయిన తాత్పర్యం చెప్పుకో కట్లాగ్గుమగడా చూస్తూ ఉండిపోయి, తర్వాత మెల్లిమెల్లిగా వీధిసాదలోకివచ్చి నిలబడాడు నిశీథ్. రేమి సందభంలోని కొంతమంది సహచరులను వెంటబెట్టుకొని వచ్చిపోనీవ సరిగా అసయములోనే వీధివాకిట్లోంచి “నిశీథ్ అన్నయ్యా! ఇట్లో వున్నావా?” అని పిలుస్తున్నాడు.

నిశీథ్ నెమ్మదిగా రలుపు గడియారీసి, ఫిర్యాదుచేస్తున్నట్లు “నీ ఉద్యోగం ఏమిటి పనిమీ! నన్ను చిగుతు ఉట్లోంచి వెళ్ళేట్లుచేసి పడిచి పెడతావా మీ?” అన్నాడు.

“దేటూ నీ కేతులు మీరుగానే జరుగుతోంది అన్నయ్యా! నా సాహాయ్యం ఏ కోవాల్సినంత అవసరం ఉండదు. ఎటుచుంచైనా చూడు. ఎక్కడికి చిన్న ఆధ్యక్షతామయినా ఉండినీ అది నీ యుక్తికి లొంగిపోవాల్సిందే. వెంటాడున్నానుగా - ఒకటి ఇదే నీమనస్సులోకంటే నిరపరాధమైన ఇంక మరే అమాయకమిదా పెట్టడం చెలాయించటంలో సిగ్గుమక?”

నిశీథ్ నవ్వుతూ “ఇట్లా బయటకూడా మోడిలా ఫిర్యాదు భాం నెత్తిన పాపాలనుకంటే.. నావల వివాదకోపలసిస్తుంది” అన్నాడు.

ధ్రువ జ్యోతి

మిమ్మ సమాధానంగా ఒకటి చెందు సాగు దగ్గి, “మంచిది; ఆమెతో గంపించాడంటే నేచెప్పేదంతా విను ఒగ్గిమంటున్నావా? ఈసారి గంగా సాగి నోత్పరధారం చువ్వ మీద వేసుకున్నావా?” అన్నాడు.

నిశీధ్ దీక్షితో “ఆమెగొప్పంతా నాకెప్పుడంత పెట్టుకుంటున్నావా” అన్నాడు.

మిమ్మ గంభీరంగా “చువ్వ ఇప్పుడు ఈ అన్నాడంటే వాళ్ళ సంగతి ఇప్పుడిక్కడను లాక్కూర్చు సమావేశమవుతుంది. మిమ్మ మెజిస్ట్రేట్ స్వయంగా వీరిని ఈ ఉత్తరం ఇచ్చాడు; ఉపాయమేమిటి దీని?” అన్నాడు.

“ఈ సందేయాలమీద సంతోషమైన విశ్వాసం ఉండాలి ఇంకా పూర్వం లాగానే ఈ సాక్షిగా ఈ సందేయం మును సహాయంగా ఉండాలని కోరుతున్నాను. అవధిమిత ధైర్యసాహసాలతో వీళ్ళు చేసి చూపిన పనులకు ఆధికారులు వీరి విషయంలో చురుకైనారు. ధగవల్తురపడల వీరి సందేయం అచిరకాలంలోనే మరొక సాఫల్యపథాన నడిచి దేవుడేకాదు అదర్బా పోయి మై భాగించాలని అనిస్తున్నాను! అని రాసి ఉన్నాం ఉత్తరంలా.”

చివరకు పూర్వ ఆయాక నిశీధ్ వ్యంగ్యంగా నడిచి “అయితే నీవు దేవుడే తక్కువది రాతేదీ ఒప్పుకోవా?” అన్నాడు. “నీవు తలచుకున్నా, “నువ్వు కీర్తి కిన్న పనికి ఎక్కువ పాథాన్యం ఇవ్వాలని వాళ్ళెన్నా ఉంటూ పని తెలుసు అన్నయ్యా! కాని తలచు తలంపుగా ఎవరైనా ఎదైనా ఇస్తే కనీసం దాన్ని సహించవలసింది ఉన్నావా? మును ఉండాలి అనిపించి” అన్నాడు.

నిశీధ్ దీక్షితంతో - “మంచిదే - మీరు మును తం అగిడి వెళ్ళండి” అన్నాడు.

“మంచిది, నువ్వు వీళ్ళకు ఒప్పించగలిగితే నా దేం అభ్యంతరంలేదు సందేయం వాళ్ళంతా అదుర్దాతో ఎదురుచూస్తూ వున్నారని నీవు తీసుకు రావడం వాళ్ళ యింకా ఏ పనులకీ దిగురు”

నిశీధ్ తల పంకెనూ “అయితే ఏం చెయ్యాలి —”

అతడు వదనటానికి కారణం నోటిమీదుగా స్పష్టంగా చెప్పకపోయినా అందరి ఆంతర్యాల్లోనూ ఉన్న విషయం ముఖ్యంగా కనిపించే వ్యంగ్య పూర్వక

మన సవ్యత్లో స్పృహమవుతుంది. నిశీథ్ ఆ సంగతి లోపలాపల గ్రహించాడు కనుకనే తన మాటలకు నానే సిగుపడి, ఆ కౌశల్యాన్ని కప్పిపుచ్చటానికి తెచ్చిపెట్టుమన్న ఉదాసీనంతో మరోవైపుకు ముఖం తిప్పుకున్నాడు.

మనీష్ పరిహాసపూర్వకంగా అతనితో “ఇంక చెప్పులసిందేముంది? వదిన ఏకాగ్రంగా వాగ్మత్యంతో ఉన్నట్లుగా ఉంది. దానిసంగతి ముందు తెలుసుకోవటం అవసరం” అన్నాడు.

నిశీథ్ తన విన్నబాటూనాన్ని తగ్గించుకుని చటుక్కు “అదికాదురా! ఇంట్లో ఆమె ఒక్కతే. నేను వెకిలే ఎవరైనా ఉంటుంది? అదికూడా ఆలోచించాలి చూడు!” అని అనేకాదు.

చప్పున లోపలితువుదగ్గరనుంచి “మరిదీ!” అని పిలిచిందిమాధవి. నిశీథ్ సంతోషంతో “బ్రతికపోయాం. చెప్పటం వెళ్ళిపోవటం విషయం ఆమె ఏ చెబుతుందో వినరా?” అన్నాడు.

మనీష్ గుర్తుండగలకువచ్చి, రెండునిమిషాలు చెవిబిగ్గి, మంచికత్తా హంతో “నువ్వు కాదన్నదానికి మొదటకీ వత్తాసురాలేదు నిశీథ్ దా! హెళోయిందని లీనుకువెళ్ళిచూడే సలహా వచ్చింది. ఇంకేమిసారి ఎక్కడికెవ్వరైతావు?” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఆశ్చర్యంతోనూ, వ్యాకులపోటుతోనూ సకతేసిమానూ ఉండిపోయాడు. మనీష్ కు సిగ్గుమొసకితస్వరం సంతోషంతో ఉబికిపోయింది. “ఇక నువ్వు చెప్పిన చిగురొక్కతేకూడా నిలబడలేదుఅన్నయ్యా! ప్రస్తుతం పదిరోజుల వాళ్ళు ఆమె నీకు విడుదల కలిగించి తన తండ్రిగారియింటికి వెళ్తుందో” అన్నాడు.

3

సదీనవాహుమూ, లింగకమోన ముసలా ఇంచుమించు రెండుబకీలే. కన్నకేగి. దల అమనస్సు ఉన్నదేమో క రసమయ్యాన్ని పగుగిడుతుంది. అప్పుడు మూటిగా మోస్తున్నాడు ప్రాణించే సరికల గా నే దానికూడా ఉత్కులు-

ధ్రువ జ్యోతి

విద్యకులు అన్నజానంలేకుండాపోతుంది. మారాఠాపరామరాలను లెక్కి చెయ్యగల. స్వార్థాన్ని ప్రత్యేకించి చూపుకోలేదు. ఎదురుగా అభిలషితపై నకిగ్గు నున్న స్వరూపంతో పర్యక్షమై మానవుని ఆత్మ విస్మయమున్నెత్తెను.

మనస్సుకుచటాఉన్న మోహజాలాన్ని తెంచుకోలేనంతమాకే స్వార్థం. ఆ జాలాన్ని తెంచుకోగలిగితే స్వార్థమే అన్నిమాటేమిటి? పరాగంకూడా దానిమూలం కాంతిహీనమవుతుంది. ఆవృద్ధునివత్సరేమి మధురమై పిలుపు దనిక సోకే లే ఆతడిని వెనుకకు లాగలేదు ఎవరూ. అందుకనే అందరి కి సూలూ నెత్తిన వేసుకుని తిరనే సంతానం జగత్తులో కల్యాణమూర్తి నే పరిగ్రహిస్తుంది. సూని నిశీధ్ నాథ్ ఇప్పుడా మహాక్రమ అనే నాదలో సాగరినమిహానికి పచ్చి చేరు కున్నాడు.

విభిన్నమైన రెండుమనోవృత్తుల సయోజకానికిమధ్య పడిలా గా ఉన్నదా సాగరద్వీపం. త్యాగలాలసలను ఇచ్చిపుచ్చుకోటాలతో గంధర్వగోళముగా ఉన్న దోక చోట. సుధానిపాదపై న మనస్సుతో ఇస్తున్న దాం గ్రహిత పోటాడి లాక్కిపట్టనల శుభ్రోద్వలమయిన పుణ్యస్వరూపాన్ని మరీ పరస్పరం. ఒక పౌంధయుని అందగత్తైన ముగురుయునకులనూ, చతురుడు, చలాకీ అయినవాడూ యువమడూ అయిన కుమారునితో సహా ధన్యవాన్యవాన్లూ చచ్చి పడింది. వ్యాపారంపెట్టెవారికలాగా ఆమెకు పత్యాభిలాషతో గా ఉన్నది టిక్కి కొనేవాళ్ళగుంపుమత్తం లక్కిడే పడేపక్కగా ఉంది. దాలల రుగ్మిమస్తీ ష్కాలను మంటలతో ఇచ్చే పుణ్యకాంతితో మోహితం చేసి వ్యాపారం చేయు టంలో పీకేం తీసిపోలేదు.

ఆ యువమడు పురోహితవేషం వేసుకున్నాడు. ఆ యువకులముగుంలలో ఇద్దరు సభవలూ ఒకామె వివాహం కానియినది. ఇతరులున్న పచ్చెంబసాకు ఆమె అవివాహితలనిం గడపటానికి కరిణంవిమిటో తెలుసుకుందామనే పర్యవ్రా ఎవ్వరిలోనూ కొంచమయినా కనిపించలా. పైగా ప్రక్కనే ఇతరసహ జంగా ఈముగ్గులసమ్మెలమూ అందరికీ సంతృప్తిని సంతోషాన్ని కలిగిస్తోంది. ఆ పాద స్త్రీ అన్ని వైపులకూ దృష్టిసాదించి కేటు మంటెడిసిపోయేలోపునే వీడ్చి నంతగా ఆదాయంపచ్చే మార్గాన్ని సుగమం చేస్తోంది.

పురోహితుడు అచూయమడైన యజనునిచేత మంత్రోచ్చారణచే యిస్తూ “మునగండి; మునగండి, చిష్టసమునిగి స్నానం చేయండి. ఎవరిమన స్సులో ఏముందో చెప్పకోండి” అంటున్నాడు.

నయోగ్యుడు ఉండి ఉండి ఒక నవ్వు లేచిపోయింది. “ఎందుకీ పురోహితుడు గారు, ఏదో కాస్త మౌనంగా ఉండే?”

యుగమున పురోహితుడు నవ్వుతూ తలఁచింది-“శాస్త్రానిదే-
వీటిని లింగస్నానాలకువచ్చి తాతయితలెలు ఏడుపురుషులంతరాల వ్యాధినికూ-
నిద్రాలునేనాగు... కాని తమకు కాదు వేసుకునేది” అన్నాడు.

స్వగతుల తల అడిగి తెలిసినవాడిలాగా “అలాగే; వేయవలసిందేమిటి ఆ ధాకా బాగానవండో” అన్నాడు.

ఇగతలోకే మహాగంధర్వగోళం సాగ్రంభమయింది. ఆ యువతులు ఆ గంధర్వగోళంలోంచి బ్రహ్మదేవలోపునే హృద్ధస్త్రీ బిగ్గగా అరుస్తూ “బ్రాహ్మణ్ణి ఇగల నిగతీమన్నార, దక్షిణ ఎన్నిరూపాయలినాకో చెప్పండి చూస్తా - వీనీ ఎవరి మనస్సులో ఉన్నది నాకు బ్రహ్మపెకాకం? హృద్ధాడిగంతు బిగమనుని గ కం వచ్చేను చేయూం మీకు మంచిదా?” అంది.

ఈ ఆగ్రహమువలనకి అస్థికంగా ఈ ఆపదకూడా ఎక్కడెసాధి విస్తరించిన అని ఖంగారుచేసింది. సుతరంగా సంచీతినీ ఎవరమపన్నులో ఎ ఆప రాగంశంకోడో దాన్ని సురహించింతో సహా ఈ బ్రాహ్మణ దేవతచేతిలో సమర్పించు కుని లేవతాములుని వీర్చుకున్నా మనేభావనతో ఒక పెద్దభారాన్ని తొల గిమకొన్నాను. ఒక స్త్రీ మాత్రం ఆ పని చెయ్యలేకపోయింది “నేనేమీ కొని పనుకుకూలేకపోయానుమా! ఏమిటి జాగాల్సింది?” అన్నది.

అ ప్రాధ స్త్రీ కొంచెం సానుభూతి చూపుతున్నట్లు ఆమె ఏమీ తీసుక రాలేకపోయిన బాధ్యతను వీలైనంత తగించి; “తీసుకు రాలేకపోతే దానివల గ్గాక బరిగేదేమిటి? బానియ్యే భుజీ ఇ మ్మి. మేమే ఏదో వూటూయ్యో యూగ్గాటు చెసాం” అంది.

ఆ మా హొదెం హొగతప్పప్పిలో చూసింది.

అ పోయి పట్టాన్ని పైకెత్తడము నవిగించి బహుశా ఈ మామయ
నాలు ముట్టాడుగ్గోని నమపెటలని ఊపెత్తోనేనా! తర్వాతభగవంతుడో
“ఎగురుకు వచ్చి? మేమనా? ప్రాసంగిక స్త్రీలుమే. ఎక్కడెక్కడినగులో ఇక్కడికి
వచ్చిపోయి? ఎక్కడెక్కడినగుమనము ఇచ్చి. వాళ్ళకోసమే మేము ఇలాంటివన్నీ
ప్రసక్తిగావలెం. మీరుపోయిపోయే లుమలా కోరికభగవంతుడో మహా పొదుపుమది
గలవో గలదు.

ద్రువ చరిత్ర

పురోహితుడు తలఁచినది “ఆంధ్ర మూల్యానాం సర్వస్యో శుభః” అన్నది బ్రాహ్మణిజంలో పన్నులను ఖరీదు ఇస్తుంటే తోషణలేదు. ఏమేమీ కావాలో వాటిని పట్టికీ డబ్బు ఇచ్చి కొనుక్కోండి. స్వగౌరవమును పొంది. పని ఈ బ్రాహ్మణుల కిక్కడ వుండేది. మేము చెనెనయేర్పాటును కావలసినదానినా?” అన్నారు.

ఆ ప్రాధానియమును ఒప్పించి ఏకవాగ్ధాతానూ సర్వస్య సుభాగం నోటికి తీసి యావ్రహ్మణా కొనగల సామర్థ్యము ఉన్నవాడని భావి నిర్ధారించుకొని. కూడా సున్నెవారు తాము తెచ్చిన పనిపాను గూర్చునులు విలుపుగల సమస్తాలకు మార్కెట్ లియరు వాపలాలే ప్రతిఫలం. ఇలాంటి పనికి పనికిరాని సర్వదాయం తెలియక పోవలమునల పనుల అర్హతను నిగించుకుని సర్వదాయ వారాణి చెరిగిపోయిన పనుల వాడాలకు ముగ్ధులారా పోతు కొనితీరి మొదలెట్టారు.

శ్రీవాంశుచంద్రి - వాలంటీ - నిరాల అధికారం చెలాయించుకొనిన కచ్చిన నిశీత్ ఈ కన్యకాపతి అంతా ప్రత్యక్షంగా చూశాడు. భర్తగి వేరేటా కనిపిం తున్న ఈ అకృత్యానికి ఒక మండినా - దానికి విలువంగా పనుల నోటి మీదుగా ఒక్క చూటయినా మాటాడలేకపోయాడు. ఎక్కడంటే ఇలాంటి రక్షణ భారం నెత్తిన వేసుకున్న తనే అశాంతి కల్పాలన్నా శోభనానికి ప్రాణం ఒప్పులా. డైగా నిశేష మేరుటంటే - ఎక్కడనుండే తెలిసి తెలిసి మోస గిస్తున్నారో - అక్కడే వారి ఆ మోసపు టానెండానికి అడ్డుపడి మోసాన్ని జరిగినయమండా ఓక్షించాలి. అది పీల్చి దృష్టిలో ఆధ్వర్యం అనుభవించి తెలుసుకున్నాడు. అలా తెలుసుకున్నాడు కనుకనే సిగ్గుతోనూ అసహ్యం తోనూ తల వంచుచు ఆ ప్రదేశం వదిలి వెళ్ళిపోయాడు.

కాని కన్యకాపతి ఒక్క క్షణంలోనే మళ్ళీ అర్హత అక్కడికి లాక్కుని పచ్చింది. ఈసారి పురోహితవర్గంలోని కాన్యకలాపాల్తోనూ - అనుభవ లోనూ తన దృష్టి పోనీయమండా ప్రియత్న సూక్ష్మంగానే నా దృష్టి మార్చి కోవాలని ప్రతిజ్ఞ చెనుకొని మరీ నచ్చాడు. కాని దిగిరవరాగానే అలడు చెను కున్న కటుకటమంతా భగ్నమయింది. పురోహితుడు దిగ్భాగా “కన్యకలకు నేనూ, డబ్బు ఇచ్చేది ఆతడికినా - మరి నాకేదీ?” అని అడిగాడు. ఆ వాగ్ధా మేను గిట్టిన స్వయంతో “నేతో ఏకం ట్రాక్తు అయితే ఉండవో అంటే తీసుకో, కనుక డబ్బులు చేతులో పడేసరికి తల తిరుగుతోందా ఏం?” అంది.

మరుమనసు పనుల పైకి పెట్టి “నే కర్మాగారము నుండి వచ్చినాను. నాకు దక్షిణంగా పోయి సాయము చేయించి దానిని నాకు నాకు అనుమతము?” అంటే గాని గాని చెప్పాడంటే నీ పనులను పనులను ఇప్పుడే పైకి పెట్టా” అన్నాడు. ఆ ప్రాధాన్యత ఇన్నిటినిగానూ చూచిపడి “మూలము ఒకటి! ముఖ్యమైనది అంతా అంతా వారాధ్యుడంటే” అని చెప్పాడు.

ఆ యువనియ్యముల ఒకతే చుట్టుకుంటే అనుమతము “ఫీ! వెయ్యి, అన్న - ఏమియినా వాచ్చాడేగా అయ్యో! అలా అలా చూచు నున్నా?” అని.

ప్రాధాన్యముల చేయూ అనుమతము - “అది. ముప్పైల పుస్తకములతో నాకు అనుమతము. నాకు కనుమరుగిపోయింది. ఇంకా వాటితోటాదా. నువ్వు తేలిపోయినా గాని నువ్వు నాకు” అని.

ఇంతమందిని నిర్భయముగా అక్కడకుంచి చెల్లిపోయాడు.

అంతరించిపోయాక నిర్భయముగా ఆ దానినే మూలము చేసి పెట్టగలగలగ గాని గాని అది ఆనందము. నువ్వు అంతరించిపోయింది లోనలకు వెళ్ళిపోయి నదికి ఒకప్పుడు సృష్టించి పుట్టింది కనుక. నీకు ఆ మెచ్చుకొనే ఆ ప్రాధాన్యములను చూచుచున్నావు. నీకు అంతరించిపోయింది.

4

హాస్పిటల్ కార్యక్రమములో రోగి కళ్ళు తెగచి ముందు నిర్భయముగా దూకినా పుట్టి గో వినుముక్క ఒకటినుంచు ఆమె యువనిగా నువ్వూ రాజ్ కోర్టులో వెళ్ళి గాని చూచుకున్నా దిద్దా. అపరిమితమైన అలసటతో వాళ్ళు బాధను నిర్భయములతో కొంతమంది బాధించు ఆమె మళ్ళీ కళ్ళు చూచుకుంది.

నిర్భయ గాని బాధ తీచింది - “ఈమెను మళ్ళీ స్మృతి వచ్చిందంటే నాకు నువ్వూ నువ్వూ కానీవు నామెగనా కుంకోచ్చి. నేను ఒక్కసారి అలా గాని అంతరించిపోయింది అని చెప్పాడు నువ్వూ.”

ద్రు వ జ్యోతి

రోగి మళ్ళీ కద్యుతెరిచింది. వెంటనే చెయ్యవలసిన పనులేవో ఒకటి చెండు వుంచాయించి నిశ్చయించుకుంటే వెళ్ళిపోతూ ఉండటం చూసింది. సగం స్త్రీ కృతజ్ఞతలతో నిండినదృష్టితో అతడు వెళ్ళినవైపే చూస్తూ ఉండిపోయింది. మునుపటి దగ్గరకు వచ్చి నిశ్చయించుకుంటే కళ్ళలో కూర్చుంటూ “ఇప్పుడేమి అన్నాను?” అని అడిగాడు.

“బాగానే” అంది.

కానీ “బాగానే” అన్న మాటకు నోటిమీదగా ఉచ్చరించటంలో ఆమెకు కష్టం వచ్చింది. గతంలో బాగానే ఉన్నప్పుడు వాలుతీసుకుని ఆందులో మంచి కలుపుతూ మనస్సు ముగించి దగ్గరగా జరిగి “ఈ కానీనీ తీసుకుని తాగుతాగా? బాగా చాలా తగుతుంది” అన్నాడు.

చెండుమూడు గుక్కలు తాగి రోగి కొంచెం తేరుకుంది. కానీ పునిశ్చయంగా గడిచాక ఆమె ఆ క్షణం స్వరంతో మూడుతూ “మీరు నన్ను బ్రతికించారు” అంది.

మనస్సు చిరునవ్వు పెట్టుతూ - “కేవలం నేనే బ్రతికించానంటే నిశ్చయించుకుంటే అత్యంతమైన అవకాశం ఉంది. కానీ పునిశ్చయించినా నుంచి బ్రతికి వెళ్ళింది? ఆమె నేననిపించింది. ఆమె ఎలాంటి వాడినో, ఏమి ఉపచారం చేద్దామని ఎంతటి హేళనా సేమాలు వచ్చినా - ఆ రోజు కూడా చేయనియడం వాళ్ళని” అన్నాడు.

ఆయువతి కారకరించి చలించింది. “ఎక్కడికి వెళ్ళారు వారు?”

“ఎంతలోకి. మానవమందిలో క్షణాల్లాంటి ఎవరెలా పనిచేస్తున్నారో కనిపెట్టి చూడటానికి”

“ఎంత దూరం వరకు వెళ్ళారు వారు?”

“అది. ఈ దీనివల్ల చుట్టూ ఉన్నా. ఎక్కడెక్కడైతే జనసంచారం ఉంటుందో అక్కడక్కడలా మూడుతూ ఉంటారు. వాళ్ళను ఏమేమి కావాలో, వాళ్ళ ఫీర్షాదలూ, ఆవేశా విసమంతో వాడు వాళ్ళకి తీయ్య తీయ్యని కలుగు చేయతూ ఉండటానికి ఇచ్చుమిచ్చు అందరికీ దగ్గరకూ వెళ్ళడానికి”

ఆయువతి చిరునవ్వులా ఒక్కక్షణం సిగ్గుగా అలాగే ఉండిపోయింది. ఒక స్త్రీ ప్రక్కన ఇలా మెదలకుండా కూర్చుని ఉండటం మనస్సు ఏనో

ధ్రువ జ్యోతి

అపదలో ఉన్నటులో చి...సమయినా ఏదో మాట్లాడాలికదా అని - “చాలా బాధగా ఉన్నదా?” అని అడిగాడు.

ఆమె తన ముఖంలోని నీరసమైన నవ్వుకు కళ్ళు మలుచుకుంటూన్న నెపంతో చేతులతో కప్పిపుచ్చి “లేదు. ఇతరుల కోసమని ఇంతకీ సాన్ని మానవులు ఏ అశతో నెత్తినవేసుకుంటారా? అని ఆలోచిస్తున్నా. మీరిం చాలి; స్వార్థపరులైన నాలాంటివాళ్ళు స్వార్థాన్నే బాగా గ్రహించగలుగు తారు” అంది.

మనీష్ సమాధానం కొంచెం ఉత్సాహంగానే చెప్పాడు. “ఎందుకని? మీలాంటిపోదని సంపాదించటం స్వార్థదృష్టితో అయితే మాకు కేవలం నష్టమే అని చెప్పవలచుకున్నారా?”

“అంత కాక మళ్ళీమి?”

“కాని అదే పొరపాటు. జీవితపథం సేవాత్మకతలో సుగమమూ సగ శ్రమగా అయినంత మరింక దేగివల్లా కాదు; కాజాలను కూడా”

ఆ మాటకు అక్కడితో తుంచేసి, దానికి దృష్టాంతంగా పురాణా ల్లోంచి ఉదాహరణలు రీసుకువచ్చి తన అభిప్రాయాన్ని సమర్థించుకోటంలో నిమగ్నుడైనాడు మనీష్. సరేగా ఆ సమయానికే అతడి సహచరుడు మనసిజుడు పచ్చి “మిటోయ్! మహాఉపన్యాసం దండెస్తున్నావ్? కాని ఎవరు వింటు న్నార? శ్రోత నిద్రపోతున్నది!” అన్నాడు.

మనీష్ ఈ పెదపొరపాటుకు సమాధానంగా చిరునవ్వు తరంగాన్ని పవ హించచేసి “ఈ అడ్డూతి స్వభావ మేమిటో నేనేమీ అగం చేసుకోలేక పోతున్నాను మనసిజ్! ఎంతో ఉత్సాహంతో పెద పెద్ద ప్రయత్నాలే చేయాలి లేవలెనాగ్-కాని బివాబు విలేలోపునే అంతలో మళ్ళీ నిద్రపోతారు. ఇంటా బయటా ఎక్కడైనా అంతే!” అన్నాడు.

“దీనికి నెప్పుడగిన సమాధానం ఆమెకు తెలిసేకంటుంది. పాపం బాని హ్యకంగా తన అజ్ఞాతవాసాన్ని నెలదించుకోటానికి ప్రయత్నించను. పురో హితుడు కూడా కంకరి నొక్కి ఆమెకుతగిన సహాయమే చేశాడు”

మనీష్ ఒక్క గంటనే “అంచేతనేనా ఏ!...వెళ్ళవ! బ్యూట్! ఈ కనీస నాటకం ఆడటానికి మరోచోటు దొరకలేదు వాడికి” అన్నాడు.

“అప్పుడే గంభీరమైన సంగతి! ఇంకా కొంచెంవిను. బాలకి అవశా-
రాలిచ్చుకు కాయ; కట్టి అప్పుకునేవాడు. వాళ్ళిద్దరూ పోయిపోయారు నీకు
చెయ్యాలి.”

మనీష చికిత్సగా ఉండేదన్న నర్సు, “మన పిల్లలూకానికి రోగిని
కలిపి పోషించేటా? ఎందుకే ఏమిటా? కానీ, చిట్టచివరికి కొంచెం
స్వల్పం కలుగుతుంటేమో!” అన్నాడు.

“శస్త్రాధికారులు, బూడిద! ఈనగరం అంతా విని నేను పోయి యాద్రీ
కుల చేతులు కలుపున్నాను. ఎంతానానగా వాళ్ళేమన్నారో తెలుసా? వాళ్ళ
పాపం వాళ్ళే అనుభవించారు. దానివల్ల మనకే మహానష్టం! తాపరాగం దుఃఖం
స్నానం చేయించాల్సివస్తాడు కావాళ్ళిద్దరూ!” అన్నాడు. “ఎందుకైతే
అన్నాకమాతా నువ్వేమిటి ఇంకా మహా దైత్యులను తుట్టావ్?” అన్నాడు
మనజిజ్ఞాసు వినుగుతో.

“యాద్రీకుల క్రూరం చేస్తా. వానితో మాతానేడెళ్ళి ఈ గుట్ట కింద
కిక్కి గయలూ పిరితాలూవేస్తా. అంతకన్న ఇంకేమి?”

ఉత్తేజములై ఇక్కరూ లక్కడినంది పైకికె వెళ్లారు.

ఆయనకు నిద్రపాలేదు. నీననగా పరమపూరిత, వాళ్ళ మాటల
లన్న విన్నది. మెల్లిగా లేచిపూర్వంకామనే ప్రయత్నంలో దేవుని సహాయం
అనించి క్షీణించిపోయినట్లు కనిపిస్తే తెచ్చుకోవడానిక ప్రయత్నించింది, కాని
తెచ్చుకోలేక పోయింది. ఆమె కిక్కిరిస్తూ, ముఖంలోనూ మళ్ళీ మరల నీన
నర్సు కన్నులించింది. అట్టిలాగా మళ్ళీ మరలమరలన నడచుకుపోయింది.

ఇంకా ఎందుకీ అంగంబు పోయాక మనీష ఏమిటానీగని సరేమాడి
లాగా తిరిగివచ్చి, రోగిని సావధానంగా “నీకేం అన్నయ్య ఏమన్నా మనిషి?”
అన్నాడు.

ఆమె నవ్వుతూనికి ప్రయత్నిస్తూ “ఎందుకీ దెప్పండి; నాకు ఏమీగింది
అలాంటి సందేహమే!” అంది.

“కాకపోలే...! మంత్రాలు చదవటానికి లేనే పోయి కూర్చున్నాడు.
దూబ్బలూ దుబ్బలూ ఏమైనా వస్తే ఆ గొప్పకు చెల్లూ పోస్తాన్నాడు. ఇలాంటి
మనిషిని మరెక్కడైనా చూశారా?”

ה' ע"ב

అమెరికా నుంచి సల సేగ్రాలను విద్యుత్-సౌకర్యముతో చేసి పంపిస్తామి.
నోటిఫికేషన్లుగా విద్యుత్-మార్గమున పంపిస్తామి.

[illegible]

“పాపం ఎందుకంటే నన్ను ఎందుకూ పోషించాం?”

“అయితే నీ ముఠా బిచ్చం వేస్తే గానా? సమస్యేమిటి? పంపిణీ
‘సాగం’ అని గానా? ఇంకా సమస్యేమిటి? పంపిణీ అని అంటే ఆయన కూడా అన్ని
‘సాగం’ అని అంటే”

ఒక్క కుటుంబము చివరకు తిరిగి చచ్చినట్లు పాపము పొందె లేకన
పాపములు. ప్రకారము ధర్మచిత్తమున యిహమును తోరుము కలుస్తానో—
“యిచ్చు ఒక్కని ఇక్కడ విడిచిపెట్టి వెళ్ళినా నాన పెదపాపములే
అనుచు. గొడవమున విషయాలు చెప్పికాని నన్ను పుట్టినిది చాచివేసెను.
మూలము ఇచ్చితిని అని లేకేమో నుచునుగా బహుశా” అన్నాము.

అమె ధూర్జనుకం గురితో మూబి ముమలగా “సాధారణంగా
 రీనులో ఎగిసి చనివుతూ ఉండిపోగ్గి ఎక్కువ చుచునే తీసుకున్నాను. విచిత్రపు
 ముసెలయిది మోటి వైకాబి సుగంధంకా వినిపించి అడవనంగా మరకొంత
 భూం నా సెన నేయింపడి. ఆ భూగాన్ని నేను భూచాలేను” అంది.

[illegible]

“స్వామి చెప్పారు”

“అయితే? - ఏం అనుకుంటున్నావో నా?”

“అప్పుడే గండులెయ్యకు సోదరా! ఇంకా కొందెరివిను. బాతికి అవుడు బ్రాహ్మణులకాదు; కల్లు తియ్యరునేవాడూ. వాల్లెవరూ పోనోపిత్త్యులూ ఉండొచ్చెయ్యరు!”

మనీష చికిటంగా ఓవెళ్లనప్పుడు నవ్వి, “మన పీఠమూశాలికి అదరూ కలిసి ఉలేదు చేశారు. ఇయితే ఏమిటావ్? కానీ; చిరులనైనా కొంగు నెత్తి న్నం కలుగుతుండేమో!” అన్నాడు.

“వైత్యులకాదు, బూడిద! ఈనంగతి అంతా విని నేను పోయి యాత్రీ కుల చేతులు పటుపన్నాను. సమాధానంగా వాళ్ళేమన్నారో తెలుసా? వాళ్ళి పాపం వాళ్ళే ఆనుకొనిపోయింది. దానివల మనకే మహాదయా! ఈసరాయి టోటో స్నానం చేయించాల్సివస్తాను కావాల్సిందేగా!” అన్నాడు. నాగ్ని ఇలా అన్నాకూడా నువ్వేమిటి ఇంకా మహా దయ్యాలనుకుంటావ్?” అన్నాడు మనసిజుడు చినుగుతో.

“యాత్రీకుల క్రాంతం చేసా. వాటిలో కూడానేవెళ్ళి ఈ గుర్తు కొర టికి గయలో పిండాలువేస్తా. అంతాన్న ఇంకేమిటి?”

ఉత్తేజతులై ఇక్కరూ లక్కడినుంచి పైకి వెళ్లాడు.

ఆ యువతి నిద్రపోలేదు. నీనుగా పడకుండా, వాళ్ళ మాట లన్నీ విన్నది. మెల్లిగా లేచికుర్చుండొచ్చునే ప్రియత్నంలో చెయ్యి కూడ ఆనంది తీసిందిపోయింద క్రింద మళ్ళీ తెచ్చుకోవడానిక ప్రయత్నించింది; కాని తెచ్చుకోలేక పోయింది. ఆమె కళ్ళలోనూ, ముఖంలోనూ మళ్ళీ పుటల నీ సత్వం కన్పించింది. నల్లబిలాగా మళ్ళీ మంచుమీదనే పడకున్నదానో.

ఇంచు మించు ఓ అడగంట పోయాక మనీష పీఠానిగురించి సరేమాడి లాగా తిరిగివచ్చి, రోగిని సందర్శిస్తూ “నీళ్ళే అన్నయ్య ఏమన్న మనిషి?” అన్నాడు.

ఆమె నవ్వుటానికి ప్రయత్నిస్తూ “ఎందుకో చెప్పండి; నాకు కలిగింది అలాంటి సందేహమే!” అంది.

“కాకపోలే...!_మంత్రాలు చదవటానికి తనే పోయి కూర్చున్నాడు. డబ్బులూ డబ్బులూ ఏమైనావనే ఆ గిద్దెన్ చేతిలో పోస్తున్నాడు. ఇలాంటి మనిషిని మరెక్కడైనా చూశారా?”

ה' ש' תר"ל

ఆమె అనెను చలనశ్రీమాలకు వి.కృ.సారీ సెక్రెటరీ అధికారిని చూసినది.
నోటిమానుగా దిక్కుపలుచైనా ఉట్టిపెట్టెను.

సాయి చెప్పిన పొలున్నాడు. “సాధాణ్ణి తో మాన్తే-రాను కిక్కుడి గొప్పాయిని ఇతరులకు ఇవ్వకా ఎప్పుడు? ఆ తోనువచ్చు బహుశా మోటు. కాని ఆ ‘ఎక్కడు?’ అన్నది కనుక బుద్ధులు సమాధానం? లగేగా ఆయి. లోని శేషం! ఎక్కడైతే ఒక రోసు బాధపడి అప్పుడూ ఆలొచన లతో ఆలొచనకొలుపంబూ కుంటూగో-అలాంటిదోటనే ఆయన బుద్ధి అప్పుడుగా పుకన్తుంది. ఇన్నాన్నినుంచి మేము కలసి మెలసి పన్నా ఈ అన్న గాటు అప్పుడెప్పుడు గలిగిన అప్పుడు లభించిలా నాను”

“పోని చివగనన్నా అడుగకి పోయారా?”

"అగతి నామ" చిహ్నముగా పచ్చీ సమాధుని మావల్లభా
'సంతోష' లాగా అంగీకరించినట్లు చెప్పాడు. ఈ సన్నిధి అంటే ఆయుస్ మం అన్న
గాని బుద్ధి."

ఒక్క యువరాజు ఈనగరమును దేవుని సేవకు వానియను తోడక పంపింపబడినది. ఆ రాజు ధర్మచక్రవర్తి యువరాజు యొక్క కుమారుడగు - 'యస్సు' ఒక్కఁని ఇక్కడ విడిచిపెట్టి వెళ్ళి నాన పెరుమాళ్ళ బాట నుండి ఆరాధన చేయుచు వచ్చెనని నన్ను ముఖ్యముగా రాసి వ్రాసినది. మొదట ఇట్లుగని లభింపలేదు. ఇందులకు బహుశా "అన్నడు.

ఆమె ధీమధురంగులతో మంచి ముఠాగా “సాధారణంగా తీసుకొనిగెను చతుశ్రకటల నిర్మాణిగ ఎక్కువ చనువే తీసుకున్నాను. విచిత్రపు మనిషిఅయిన మీ ఆత్మగారి సంగతులకొకా వినిపించి అవసరంగా మరకొంత భాగం నా పై నేయిండ్డి. ఆ భారాన్ని నేను భరించలేను” అంది.

మనం ఆ మాటలు పూర్తిగా వినిపించుకో పూడానే - "హి" న్నారే వినిపిస్తుంది. మనం ఆ మాట! ఇలాగే మనం గాని కొంగు విడిచి అసలు బైటికి వెళ్ళి నా భాగం గా. మనం అలా చేయమని ఆకలితోనూ ఉంటుంది. ఎందుకంటే నా భాగం లీనుమంది పక్కన అలాగే నా దానికంటే పక్కమందినది. అదేమిటి? రమ్మనాంబుకు?"

“స్వామి చెప్తాను”

“అదేమిటి? ఈ అనుర సుధావేదన?”

ఆమె నవ్వుతూ “ఇంతమంది స్నానం చెస్తున్నారే-వాళ్ళ కష్టాలునా ప్రజ్వలం కనుండా అని చూస్తున్నాను. అభివా రాకపోయినా అంతమచ్చే సత్త మేమీలేదు. ఓరీమయినా చల్లపడుతుంది” అన్నది.

“వాహే! చూస్తున్నాగా, మీరూ మా అన్నయ్య కోవకు చెందినవారే”

ఆమె మాట్లాడలేదు. వాస్తవ్యజ్ఞుల మయిన కిటాక్షం ఒకటి మనసు ముఖంమీదికి విసిరి డేరాలలోంచి బైటికి వెళ్ళిపోయింది.

...

...

...

రెండు గంటలు పోయాక నిశీధ్ తిరిగివచ్చిచూసేసరికి ఆమె ‘సా’ వెలిగించి చంటచేనే ప్యయత్నంలో ఉంది. మనీష్ ఆమె పక్కనే కూర్చుని, ఏమిటేమిటో అనడంగా వాళ్ళున్నాడు - ఆ వాగుడులో చాలాభాగం నిశీధుని పూర్వగాళ్ళ. డేరా లోపలికివచ్చి అక్కర్ల కాండంతా ఒక్కసారి కళారామాసి, నిశీధ్ కొంచెం కోపంతో “ఏమయినా నువ్వు భలేనాడివి మనీష్! రోగికి ఉపచారం చెయ్యటమంటే ఇదే కాబోలు!” అన్నాడు.

మిన్ను విరిగి మీదపడటంమీది మనీష్కు. అయినా ఏరూత్రం ఉలేని తుడు కాకుండా “మనలాంటి బ్రాహ్మణులను కొంపమందిరి తన చెటిమీద పేరి తుట్టలను చెయ్యాలని-అమలదీదికి కోరికగా ఉంది. దానికి అడ్డుతగిలి పాపాన్ని ఎలా మాటకట్టుకోమంటావో నువ్వేచెప్పు అన్నయ్యా?” అన్నాడు.

“కాని ఆమెకింకా ఒంటలో సత్తువ రాలేదన్న సంగతి ఆలోచించుకుంటూ ధన్యం”

“ఆ సంగతి ఆమెకు కన్న ఇంకెవరికి తెలుసుంది? ఆమె చెలిమీయగా పెట్టిన భోజనంతో మనం ఆమెకు ధన్యరానిగా చేయగలమా లేదా అన్న సంగతి తెలుసు మనకు. నావిషయమై నిరభ్యంతరంగా అన్న ఇచ్చావు నేను. ఇహ నివిషయమై నువ్వేచెప్పు”

నిశీధ్ ఉదాసీన కంఠంతో “ఎలూకానివేళ నేను అవన్నీ ఏమీ చేయలేను” అన్నాడు.

అమల కాతరకంఠంతో - “కాసిని పట్టు అపి తెచ్చి ఇచ్చినా కూడా...”

నిశీధన్ స్వప్నతూ “ఎచ్చే! అందుకోసం కాదు. మిమ్ముల్ని ఇష్టపడే పంపించి వెయ్యాలి. వాల్లంతా చెల్లించుకు పోయాణాలు అవుతున్నార” అన్నాడు.

“నేను వాల్లతో వెళ్ళను”

“అలా వీల్లేదు. వాల్లతో కలిసి చచ్చి నష్టం ముగి వాల్లతోనే కలిసివెళ్ళటం మంచిది.”

మనీష్ గబగబా - “వారలో గొంతుపినుక్కుని పోరాణాలు సముద్రంలో సదలటంకూడా మంచిదే అనికూడా చెప్పేసెయ్ అన్నయ్యా!” అని అనేకాడు.

“ఆ భయం ఏమీలేదు, ఈ సేమయ పోలీసుల అధీనంలోనే ఉంటుంది. అయినా మనీ ఒకవే? అమె—”

“కాదు అండి. నేను వెళుతున్నాను. కాని ఒక్కరూట. ఈనాటి నా పాపానికి పోయిచ్చి త్రమేమిటో చెప్పగలరా?”

“పాపం అనే అనిష్టోపదా మనస్సుకు?”

“అనిష్టోపది”

“అలా అయితే నువ్వు అంగీకరిండా మీ మనస్సునే ప్రశ్నించుకోండి. సమాధానంకూడా అక్కడినుంచే లభిస్తుంది” అన్నాడు రిశీధన్.

5

“ఎగినా! వదినా!”

“ఎమిటంబ్రావు మనదీ?”

“అన్నయ్య ఎక్కడ?”

“దు కాణానికి వెళ్ళాను, సమీపాన”

“అదికాదు కాని, రిశీధన్ అన్నయ్యను నువ్వు ఒక నౌకరుగా తయారుచేసి కాని పడమర పోలేను కదా!”

ధ్రువజ్యోతి

మౌనము నడచుచును శివార్థమున - “అనుగ్రహించిన తెలుసుకుంటావు ముగ్ధ! కన్నులు ఇలా చెప్పినాగి నన్ను కలవారే చూసి బాధ్యతా నెత్తినవే ముగ్ధులనుమా” అన్నది.

“కాని కాని, నీవు చెప్పినది విన్నప్పుడు నీవు చూసి చూచి నీవు అట్లు పడుచున్నావే నీవు చూచినది నీవు చూచినా?”

“మరియు చెప్పే నాకిది నేనును నాకును నీవు నీవుగనితగులేను. నేను కేవలం చెప్పినది, నీవు చెప్పినది మాత్రమే”

“నీకునది ఇలా మీ పడుచున్నా కన్నులు చూచినా?”

“అలా, అంతమాత్రమే ముగ్ధ! కేవలం నీవు చెప్పినది తెలుసుంది. స్వయంగా నెలకొల్పుచున్న సంసారము నాలుగు అంశములు ఎగునున్నాయో, ఎంత తృప్తి లభించుచున్నదో, నీవు చెప్పినది నీవు చెప్పినది అలా అందులో నూకోవలయునా అనుభవించుచున్నావో అది అన్నది నీవు చెప్పినా?”

మరియు నప్పుడూ “కాని అలాచేతుంటావా? ముగ్ధ!... అదిగతా నిష్ఠుర యోజనం. కృష్ణులకు అప్పుడుమాటలు మాన్పుటాదా ముగ్ధు?” అన్నాడు.

చూచినది చెప్పించిన ముగ్ధులతో - “మరియు నీవు చెప్పినది నీవు చెప్పినది గాను చెప్పినా? కాని దానికి ఒక సమయోజనం ఉంది. అది నీవు చెప్పినదిగా చేసుకోవచ్చును. పనులు - ఒకకిరెండు ముగ్ధులకు అప్పుడు నీవు చెప్పినదిగా చేసుకోవచ్చును; కాని అలా చెప్పినదిచేటన్న అన్యాయముగా చేటాను నేను. షోనీ - కాని ఈ అన్యాయములో అన్యాయమును వెళ్తున్నట్లుగా చెప్పినందుకు? సంబంధం ఎక్కడమునా దొరికినది వీ?” అన్నది.

“అలా అంటానేమిటి ముగ్ధ! నీవు చెప్పినది నీవు చెప్పినదిగా చేయుటానికి చెప్పినా?”

“నీవుచూచుచున్నావా?”

“ఈసారి నీవుచూచినది చెప్పినది నీవు చెప్పినదిగా చేయుటానికి చెప్పినా?”

చూచినది చేయుటతో “చెప్పినది నీవుచూచినదిగా చేయుటానికి చెప్పినా? అలస్యములై ఎందుకుచేసి చెప్పినదిగా చేయుటానికి చెప్పినా?” అన్నది.

“నాచేతుల సంబంధములకు ముగ్ధ! చూచుటానికి నీవు చెప్పినదిగా చేయుటానికి చెప్పినా? అవును (అక్క) అవుతుంది.

ధ్రువ జ్యోతి

పోకపోదామనుకున్నాడు. మావగ్గిరకుచచ్చి—‘మీగు ఎటూ పచ్చాగుడినకి’ నే నింక వెళ్ళకుండాచేసేది మాత్రంమేమిటిబాబూ!’ అన్నాడు. తపహనానికి తోడ్పడ్డారని ఊరంతా చొక్కటానికి కారణమందని ఇంగులోనే తేలుస్తోంది పరుదంగాప్రతివాడం లేవరీయాలని మాత్రం ఏమీ కాదు” అంది.

“అడబ్బుతో వాటికంత రక్తసంబంధం ఏమాత్రంలేదు. అంచేతనే వాళ్ళు రాకపోవటాన్ని నేను ఎక్కువ తప్పుపట్టను” అంది మాధవి.

మనీష్ కంకస్వరంలో కోపం వెల్లవుచున్నతూ “అంత సంబంధం మాతో నేనా యేం పడినా! ఇంకా విచ. ఆ పక్కఇంటి మనిక్ ఛట్నీని దహనంచేయ్యటానికి వెళ్ళినప్పుడు అతడి స్వంతతమ్ముడు ఏమన్నాడో తేలుసా? ‘ఏగిష్యయ్యను భాయి. మేము ముట్టుకోటానికి పేలేను. లేకపోతే అన్నయ్య దహనోయకు బెటివాళని పిలుస్తానా?’ అన్నాడు. చూడు ఆ గురజాంగ కారం! బిచ ఎటూ చేసేది లేకపోయినా అశ్రయంమాత్రం పోసీయడు” అన్నాడు.

సీక్స్ ఇంతనేపటిదాకా ఎంతో ఓర్పుతో ఇంక సంభాషణ కొంటున్నాడు. ఈసారి కొంచెం చలించి “చుచేనుకు పోదేన్నుడు చచ్చపెట్టుకు కూర్చుంటే ఫలితం సచ్చమిగులుతుంది—కాని పనిమార్గం సాగిను మనీష్! నది వరదలుగా పారుతున్నప్పుడు అది గట్టునుకూడా కోనకుని వ్రజహినుగని కాని, ఇది మంచిగంధం అడివా? లేక ముళ్ళచెట్ట అడివా అని ఎన్నడూ అలోచించదు. పరోపకారం చేదామనకొని ఎప్పుడైతే దిగుతావో అప్పుడిదా నిర్వికారంగా చేసకుంటూ పోవల్సిందే. ఇతరులను బోల్చి చూడటమే సాగించ తలచుకుంటే దాన్ని త్యాగాలచిరాలోనించి తోగినివారెయ్” అన్నాడు.

మనీష్ తత్తరపడతూ ముఖంతో “అనికాదుఅన్నయ్యా! ఇతరులవ్యవహారమానూంటే ప్రాణం ఎలాగో పీకుతుంది” అన్నాడు.

మాధవి నవ్వుతూ “అయినా అశ్చక్తితమ వృష్టాంతంగా ఉండి తీరాల్సిందే నువ్వు - అదే మీ అన్నయ్యలాగా—” అంది.

నిక్స్ సిరకరంతో “మృశ్యువు ఎవరైతే సాచగంగా తన ఒళ్ళోకి తీసుకుంటుందో—వాళ్ళను అండతోపాటు ముం కూడా ఒకనేరే పనిలేనే ఆ పనిచెయ్యటం వాళ్ళకేచెందుతుంది అని ఆనుకుంటావా? కాదు కాదు బీజ్తో సరి ఎవరైతే సాచగనే మరకునుమే పెగిలిపడతారా” అన్నాడు.

మాధవి కళ్ళు నిప్పులు కరిక్కాయి. మనీష్ ఉద్రాగ్ధుడైతేలాగా నిశీథ్ కాదు పట్టుకుని - “క్షమించు అన్నయ్యా! క్షమించు. క్షమించమయిన నా ఈ పాదపాటు ఎంత పెద్దదో నేను స్పష్టంగా తెలుసుకున్నాను” అన్నాడు.

నిశీథ్ అతణ్ణి పట్టుకున్న చేతులతో లేవనెత్తి “ఎక్కడి పిచ్చివాణివరా! ఇలాంటి పాదపాటు రానిదెవరికి? - నిజమే, ఇతరులు తమ కర్తవ్యాన్ని పదిపెట్టడం చూస్తే ఎవరి మనస్సు రగులదు?” అన్నాడు.

మనీష్ గబగబా అతడి నోటికి చెయ్యి అడుపెట్టి “ఇంక ఆమాట ఎత్తు అన్నయ్యా? ఇప్పుడు మనీ ఉద్వేగం తెచ్చుకొని లిస్సి చిలెస్తానేమో! అయితే హేమరాక్షాస్ రోసం నలుగురు మనుష్యులను పంపనా?” అన్నాడు.

“అగు నేనుకూడా వెళతా. ఇనాం ఆదివారం తెలవు”

మాధవి రోసంతో “అయితే ఇహ పొయిలో నీళ్ళోయినా ఏ?” అంది.

నిశీథ్ నవ్వుతూ - “అలా చెప్పడంలేదు. ఇది చెప్పు మాకు గొట్టల పని, అంతకన్న మళ్ళికూకాదు. నువ్వు చుట్ట పయత్నంలోనే వుండు. మాకు - ఇంకా వేడి క్లారికయిందే చచ్చి భరించేస్తాను” అన్నాడు.

ఇద్దరూ బైటికివచ్చి దారిని నడుస్తుండగా “నిన్న ఆమల దీదీ నిన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చింది అన్నయ్యా!” అన్నాడు మనీష్.

నిశీథ్ సుప్రసన్నుడైతేలాగా పట్టుకున్న వెక్కిన అంగి నిలబడి - “నా సోదరులు ఎవరూ, నున్న గెలా ఇలాగ ఆదవాళ్ళ మోకలా ఇంకించటం - నాకే మాత్రం ఆఖిలప్రణీయంకాదు. ఈ సంగతి నీకెప్పుడో తెలిసి వుండొందవలు” అన్నాడు.

మనీష్ ముఖం విటిచుకుని “నాకింకలా కోళ్ళమేమీ లేదన్నయ్యా! నువ్వు నమ్ముతావో నమ్మోవో తెలియదు - దాకే వనూ వనూ నమ్మచూసి విడిచిపెట్టాలా. అసగ్యంగా ప్రసక్తుండేమో అన్న భయంతో ఈసారికి ఆమెతోకూడా ఇంటిదాకా వెళ్ళొచ్చి పచ్చింది” అన్నాడు.

“ఇకనుంచి అమే ఇంకా ‘బైటెక్’ కేసుండవుంటూ...”

“కాదు అన్నయ్యా? నిన్ను వెతికి పట్టుకోవాలని ఆమెకు ఒక్కటే స్వేచ్ఛ ఉంది. అలాగే ఆమె ఒట్టవేసుకొని ఈ ఒక్కసారి తన ఇంటికి రిసుకువెళ్ళింది. నేను నీవొదాలు ముట్టుకుంటు వేసుకుంటున్నాను”

ప్రవచోక్తి

“అలా చెప్పుకు ఎందుకంటే నువ్వు లోని నిజాన్ని అర్థం చేసుకున్నావు” అన్నాడు నిశీథ్.

6

తడిబాటను పీపుమీద ఆచితవచనం, తానిపుడెప్పుడు ముడినేసిన పమిట చెగుచు ఆటామిమించుచు ముగించు లాగ్గుని, నడిబాటగా భగ్గ ఎదుట తమలవాటల ఈనెలు రీస్తూ కూర్చుండి చూడగా. నిశీథ్ భోజనంచేసి, ఇంక పీథిలోకి వెలదామని పేనోబుట్ట తొడక్కిన నువ్వు త్నంలో ఉన్నాడు. సగ్గో ఆ సమయానికి మనీష్ లోపలకుష్టా, “నేను వచ్చాను వదినా! అన్నయ్య ఉన్నాడా?” అన్నాడు.

మాధవి చప్పుతూ, “బాగుంది, బాగుంది, మీ ఈ నాగి కుటుంబ దర్శి చూస్తే నాకు మహాచికాకుపుష్పాస్తోంది ముద్దీ!” అని.

ఇంచుమించు ఆమె మాటలతోపాటు. “ఎందుకంటే మనీష్?” అని అన్నాడు నిశీథ్.

ఎన్నో కలుసుకోటానికి వెలతామో చాళిదగ్గరనుండి తప్పి చురుగదా మని ఆంతర్లంలాకూడాటం లేదు చురుగదాకూటుంది. ఆ తెలి ఒకనేటికి గ్రహ పోదబలంవల ముందుకు వెళ్ళిన ఈజ్జాలో లెక్కకు లెక్కగా పోలికలతో ఉంటాడు కలుసుకోవటం పడదు, అని మనస్సులో ఉండి ముతగటూ ఉంటాం. అలాంటప్పుడు సంతోష విషయాలు చెబుతూ ఒకేసారి మనస్సును అవణనూ ఉంటాయి. కాని దానివల్ల ముఖంకన్న నువ్వునే ఎక్కువగా కలుగు తుండేమో అనిపిస్తుంది.

మనీష్ కూడా సగ్గో అలాంటి స్వేచ్ఛాభాషతోనే ఆన గుడిత తూ వచ్చాడు. ‘ఇప్పుడు నిశీథ్ అన్నయ్య లేచుకుండా ఏదోమిమించు పీథిలోకి వెళ్ళికూటాడు; పడమర్పు’ అని ఆశయాగ్గి అంతంగిగా ముగిస్తున్నానే ఉంది. కాని ఘటంగా ఆ ఉపా లేలక్రిందలయేసుకి అందే పొజ్జాలు మిల లాడిపోయినాయి. అంచేత అవణమిమించున భాగ్యం తెచ్చుకుని, మనస్సు

లాని గట్టను దాచుకొనుకొని “అన్నమనే అక్కడు వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. తిరిగి రావటానికే రాత్రిచాలా పొయ్యిపోయింది” అంటూ హాసించాడు.

నిగ్గో చెబుతున్న లేనిలబడి, “చువ్వుకూడా పైటికే వస్తున్నావా? పద ఇచ్చింది కదానే వెలిదా... ఏది, చెబుతున్న కాసిరి పులహకులు ఇయ్య” అన్నాడు.

అరసి మాట పుచ్చుకొనినట్లు వెక్కిరించి మనమ అతడితోకూడా బయలుదేరాడు. నాలుగవ గులు ముంగళకు పోయాక ఎలాగో తననుతాను పదిలమవుతున్న అరసి మరలాగా “ఈజ్జతేం అమె నీకు ఇచ్చింది నిశీధ్ అన్నయ్యా! ఏనుకో, నేను కొంచెం ఎటువైకి వస్తాను” అన్నాడు.

“నీకు ఇయ్య” అని నిగ్గో అవుతూ అందమైనట్లు జేబులో పెట్టుకున్నాడు. ముగ్గుడు అడవిలో ముంగళకునాగి, మెయిన్ రోడ్డు మీదికి వచ్చాడు. “యోయాన్ని వైట్ గా” చిక్కపట్టుకుని “కాదులే, పదో” నీతో కే వస్తా” అన్నాడు.

“అక్కోమిటి? నీకు ఇయ్య నువ్వు అది అయినాకే రా”

ముగ్గులలోని నైరాశ్యాన్ని గట్టిపుచ్చటానికే అగ్గిహమకన్నట్లు అతడి కన్నుల్లోని నీతో స్నేహాన్నిగా ఉంది. కాని అప్పుడలాని అమాతం చుట్టూ పగిలిపోయినట్లు. అయినా యుగం కేయబోతున్న నూచనలేమీ కనిపించక పోయింది. దూరం మనం దగ్గరకి వచ్చుకూ—“చువ్వు ఎన్నికేక లేస్తావో అనుకున్నాను అన్నయా!” అన్నాడు.

నిగ్గో అమాటకు అడ్డవచ్చి “ఇక అమాట ఎత్తవలసిన పనిలేదు భాయీ!” అన్నాడు.

“ఎందుకని అన్నయ్యా?”

“అయినా అమాట అమాట పెట్టి వస్తున్నా. ఎక్కడెక్కడ పోయివచ్చింది? కాని అక్కోమిటి, నీతో నీకు అమ్మ ముక్కో ఫ్రీతం ఉందిరా?”

“కాని ముగ్గులలోని నైరాశ్యాన్ని కాలువ్యంలేదు అన్నయ్యా!”

“మరిగి. కాని నా ముగ్గులలో తెలుసా? అజా నుకోచాలు ఎక్కడనులే ఉంటాయో మాట మాడాలి అక్కడే తల ఎత్తుతుంది”

అమాటకు అడ్డవచ్చా — “నీకు తెలియను అన్నయ్యా. నేనలం కొంచెం ఉన్నాను నీతోమీటితో నీతో నీతో —”

ప్రథమ పాఠ్యం

నిశీథ్ సవ్యతూ - “కాలుష్యం ఎప్పుడైతే ఎక్కువవుతుందో - అప్పుడు చాలామంది ఇలాగే సత్సవ్యత్తుని వేషం వేసుకుని ఎవరినో చచ్చి నిలబెడుతారు. అప్పుడును ఓపికపడుకునేవాళ్ళు కొందరూ - కష్టాలించి ఉదరించుకునేవాళ్ళు కొందరూ - కాని అందరినీ కేవలం నోటిమాటలే. అవి సత్యమనే రాతి గోడకు వున్నవలు కాకపోవటంవలన ఆ భావం రెండు రోజులలోనే లుప్తమైపోతుంది. దానితోవాటు వాళ్ళంతట వాళ్ళే పట్టుబడుతారు. ఎంతవరకై ఆలంకారంలా ఉన్న ఆనలు ముప్పి లజ్జాపగిలినాన్ని తొలగించుకుని పైట పడతాడు” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఒక బస్ దగ్గరకు వచ్చి ఆగి, ఆ మాటలను అక్కడితో పెట్టలేని బస్సులో ఎక్కాడు. అతర్వాత కూడా అన్నయ్యను అనుసరించి అస దోషం ఏమాటలో సంతోషమయిందో సగ్గూ తెలుసుకోలేక అలాగే మాస్టా నిలబడి పోయాడు మనీష్.

అక్షర

సాయంకాలంపూట టెక్సులూ కాశ్యూ కడుపునని నిశీథ్ టిఫిన్ తీసుకోవడానికి కూర్చున్నాడు. మనీష్ దగ్గరకు వచ్చి “నేను కొన్నాళ్ళపాటు పశ్చిమదేశానికి వెళుతున్నాను అన్నయ్యా!” అన్నాడు.

మాజీవి విచిత్రురాలై “ఎచేమిటి? ఇలాంటి అనుకుంటున్నావా?” అని మనీష్ తెలబోయాడు. ఆరేడు వివన్నప్పస్థితో నిశీథ్ కేసి మాస్టా ఇంచుమించు హురునిలా అలాగే నుంచున్నాడు. నిశీథ్ గిరిభీర ముఖంతో “పోస్, ఇంతక్రమ పడ్డాక వాడికలాగూ కొంచెం విశ్రాంతి అవసరం” అని సమాధానమిచ్చాడు.

మాజీవి కోపం తెచ్చుకొని - “పరాయి దేశాలలో విశ్రాంతి ఎక్కడ లభిస్తుందేమిటి? రీరయాంటిల్లో నేడయటానికి చెల్లి ఎంత ఇబ్బంది పడినదానికంటే జాపకిం లేదా? మీని ఎన్నైనా చెప్పండి. ఇట్లో ఉండి నా ఉపచారాల వల్ల బంగారే కాదు కష్టమవుతుంది నాకు. ఎన్నైనా స్వరానికి వెళ్ళినా పొందుగలరా లేదా అన్నది సందేహమే” అంది.

నిశీథ్ సవ్యతూ - ఎంత మంచి చస్తువునయినా కొంచెం బాదుకుని పొదుపుగా భుజించటం మంచిది. అధికంగా పొందటం కూడా క్రిమినా ఎక్కువయింది. అంతే కొంచెం వచ్చని కూర్చోకపోలే పాపం ఎలాంటి ఆబ్జెక్టు సూచించుతో! తెలుసా?” అన్నాడు.

ధృవ జ్యోతి

మాధవి మరింత కృష్ణురాలై “తెలియనిమాట నిజమే! ఎక్కడో ఆక్కడ చూసి పెళ్లిఅంటూ ఒకటిచేసి సుసానిచెయ్యాలి, లే!పోలే రాత్రిం పగళ్లు భూతాలలాగా పనిపాటూ లేకుండా ఒకటే తిగటమామో! వద్దు మణి! వారి మాట విను నువ్వు; నేను మీ లక్కదగ్గరకు వెళుతున్నా — పచ్చే నెలలో నీకు పెళ్లి చేయించితిరుతా” అంది.

నిగ్గో పరిహాసచూర్ణమైన కంఠంతో చిరునవ్వు నవ్వుతూ “అయితే ఇంకాసే? నాకోర్టు రీస్సు పెట్టుకున్నమాట ఇంకా ఛియ్యడంకాదు. ఎక్కడకు వెళ్ళేదీ నిశ్చయించుకున్నావా మనీష్?” అన్నాడు.

“ముగని ఎక్కడికియినా వెళ్లి ఒక కానిటోనమెంట్ ఎంపాలి”

“కూడా ఎందుకొస్తావు?”

“పెద్ద లక్క... అనుకుంటే అది పెల్లం పోయిన చూపుల ఆమెను ఎంతో బాధించింది”

మాగ్గో ఒకసారి నమస్కారం చేసివున్నాడూ “కాబాపాహం! ఎందుకీ తీసుకు వెళ్ళేటటులే ఒక చెయ్యకనిపని చెయ్యవచ్చు; ఇంకతెర్వాత ఈమడి ఇంకా బాపకం ఉండదు. ఎలాంటిపిల్లలు పోయారు వాపం! ఆమెను కాశీ గయా కూడా తిప్పుకువస్తే ఆక్కడకు వెళ్లి నఫలమూ ఉంటుంది. బేపతాదగ్గన లాభమూ కలుగుతుంది” అన్నాడు.

“అడవి కాదు నదినా! రీచాలకడితే నది గంపరగోళం గడచిజీతప్ప పచ్చ లాభమేమీలేదు.”

నిగ్గో ఆమెనునే సమర్థిస్తూ “అవును, నిజం. అదే కాక హిందూ మతం చేపతాదగ్గన ఉండేదే! భూద్వీపాన్ని మంచినీటిలోనూ దాన్ని మిడినీటిలోనూ ఎక్కువ చేసుకునే నీటిలోనూ ఉండేది. స్వాభావికమైన ముడి కిందగ్గ లో ఆమె వడినతా సాక్షాత్కారాన్ని పొందగలుగుతున్నామో చూడండి. ప్రస్తుతానికి మేము కొన్ని గొప్పగాళ్ళు కలిసి ఒక పుస్తకం వ్రాస్తున్నాం. అయినా కొంత ఉపయోగం ఉంది. అది అంతా వివరిస్తూ ఉండేలా ఉన్న పుస్తకం. ఇంకా తెలుసుకునేందుకు మీరే కాక మేం ఉండదు మోగు!” అన్నాడు.

మనీష్ చగచలకగొంతో “కాట్టెలచూడవా అన్నయ్యా?” అని అడిగాడు.

ధృవ చోళి

నికొన్ ఉదాసీనగా “లే, జెయిలోనే నుండి, మాన్వనిష్టుం. సో, అందా కా కాన్సేపు క్షిప్రుకల్లో ఆంగరూం” అన్నాడు.

తెండుమూడుసార్లు చాల్చి సంగతి చెవి పడేసరికి మాధునిమనస్సు కొంచెం విచలితమైంది. మంచి చెడుగిషయాలు ప్రభుముందర దైవసేటిదానిక అయిష్టంగా ఉండేవాళ్ళెవరుంటారు! పోనిమా గాడు; ఆ మగవాళ్ళ సంగతులు మనం చెవి పట్టించుకోవడం కాండటమే మంచిది - అని ఆనుకుంది ఒకసారి. కాని మరుక్షణంలోనే మళ్ళీ ఇంకొక ముందెప్పుడో ఛగ్గ తన ముందరగ వీ సంగతి దాచిపెట్టగడు. అయినామరి ఇప్పుడు ఏమిటి ఈ కొత్తపక్షం! ఆ ప్రభుధువుల అపహేళనాల్లోనన్నీ దైవపెట్టిదానిక వెనుదీయవచ్చుడు ఇవాళి ఈదొంగచాటుతనందేనికి? అనిపించింది కాని ఆపశ్చిత్తు సమాధానం బుద్ధిప్రాయ్ కంగానే ఆలోచించాలా ఆమె. ఆలోచిస్తే పవిత్రుడైన ఛగ్గ జీవించడత్రోలూ త్సానికసందేహమైన కాలిమయ ఆవాదించినట్లు అవుతుంది.

కరసనాయల్ వాడువచ్చి డబ్బులిడిగాడు. మరో రోజుననునే ఆశా-
చన అనునది లేకుండా పెట్టిరిని డబ్బు ఇచ్చేనేజీ మామూలుగా. కాని ఇలాంటి
అలా చెయ్యలేదు. మెలిగా పురజేయిలోంచి మనీషర్ని పిసి అంగులోంచి ఒక
వామలా తీసిఇచ్చింది. రోడ్డుమీదే అచోక్కా మధు సానాలో పడుకుంటున్నా
ఆ జేయిలోఉన్న కిసులూ ఏదోఉన్నట్లు చూసింది. "విపరీతమయిన లాలస
ఆమె హృదయాన్ని ఊగిసలాడించింది. ఇలాంటి చోట్లనే మానవులకు మొదటి
సారిగా అభిషేకం వాగ్దానం వువుతుందనుకుంటా!"

రాత్రి కొంచెం పొక్కిమబోయాక సీటీవీ ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు. భూమి మయ్యాకి మంచంమీద పడుకుని తాంబూలం నములుతూ ఉండగా పసిపాప ఇచ్చిన ఉత్తరం సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది అతడికి. వెళ్ళేముందు మనీష్ బియ్యం వేసుకుని “ఒకసారి చూడు అన్నయ్యా! ఆ ఆభాగ్యురాలు ఏంకావాలంటున్నదో ఆకాస చూచిసంతమాతానా నీకేమంట పచ్చనిన్నం లేదనుకుంటా. అదీకాక పరులకు నేవ చేసేబాటని యిదిపూర్వకంగా నెత్తిన వేసుకున్నప్పుడు ఇలాంటిదాన్ని తీసుకెళ్ళి గోతిలో దింపేసి మంచిది కాదని నేను బాహుటంగా చెప్పగలను” అని చెప్పేస్తాడు.

నిజాన్ లేచి చొక్కాలో చెయిపెట్టాడు. కాని ఏకాగ్రుడైన నయితే ఈ ట్రేం అక్కడ లేకుండా పోయింది. వెళ్ళిపో దూకలేదు.

నగ్గో ఆ సమయములో అన్నగంటున్నట్లు భరిలేసి మాధవి ఏవో మనస్సులో గోణిస్తుంది. తద్వారా చేతులూ మాత్రీ కడుక్కుంటున్నట్లు ఒకటి తెండుసాగు నీళ్లు తెచ్చి అక్కడా ఇక్కడా పారపోసింది. చివరకు పచ్చి బోగ్గాపడుకుంది. నిశీథ కుంచించుకున్న ఆమె ఒంటిమీద చెయ్యివేసి, నిమిరుతూ “కొంచెం సావకాశంగా ఆని తిరిగి రానీ నన్ను! - కడుపులో నొప్పిగా ఉంది.” అన్నాడు.

జీవితంలో ఇదే మొదటిసారిగా మిథ్యను ఆశ్రయించి ఇద్దరూ దూరమారంగా తప్పుకు పోసాగారు — కాని తెలు ఆలోచనలకు మత్యం ఎవరూ అణకట్టుకోలేకపోయారు.

ఉవ్వెత్తుగా నున్న సుఖవేగాన్ని అణచుకొని మాధవి భర్తకు కుడి నైపుకు సచ్చి సమపండు. మృగైకమయిన వేదన ఆమె హృదయాన్నంతటిని కలచివైచి, ల-ర-కేంద్రము పోగొట్టుకునేందుకు పయన కమైన యుక్తులతో పరిపంచమంతటినీ తాపదగం కాయాలని అనుకున్నా అది హింసాసాధనమని నిగ్రహాన్నై వహించి గి.

పక్కనున్న ఈవ్యక్తి స్వయంతో సర్వస్వము ఇచ్చేసి తాను నునాడు ది-రికా రిలబడింది ఎందుకోనా? ప్రాణప్రదమైన ఆ ప్రేమ బాంధవ్యం ఈ సహచారాన్ని నానిగా శేసుకోవాలని కాంక్షించాడంటే కేవలం ముఖంలో కిర్మిక గాత్రం సోంపిగాస్తానని కోసమేనా? ఇంకేమీ కాదా! వ్యాధిని బో అయిన అంతా పోగొట్టుకుంటూఉంటాడు, ఇంకెవరు మాదామా తెడువోసినీతో సహా మరణిస్తున్నా సుగర్పై పడకునాళ్ళు. ఏమిటివిధి? స్త్రీలకు స్త్రీత్వాన్ని సరిపాదించి పురుషుల మానసికమంద్రాలకు అధీనం జేయించాలనే మతిభ్రమ సృష్టికర్తకు ఎవరుకరించారు?

ఆమె హృదయంలోంచి నున్న నిటూగింపువేగాన్ని నిగ్రహించుకోలేకపోయింది. సహించరాని ఆవేగంతో చుంకుతూ లేచి నిలబడిందామె.

నిద్రమధుతో “ఎక్కడికివెళతావు?” అని అడిగాడు నిశీథ్.

“బైటికి!”

ఆ కంఠస్వరం ఏంత దురుమెంగో గ్రహించేటంత ఓర్పు నిశీథకు లేక పోయినప్పుడు. అంతే మరోవైపు వెయ్యాలన్న అవసరమున్నట్లు తోచలూ. మాధవి మెల్లిగా గదిలోంచి బైటికి వెళ్ళింది.

ధ్రువ జ్యోతి

హృదయంలోని ఏడుపునంతా ఒక్కసారి చెల్లగొక్కాలని కోరిక వుట్టినా—అలా చెయ్యలేకపోయింది. ఆగ్నేయగిరి తాలూకు అగ్నిస్తూపం మాత్రం ఒకటి హృదయంలో ఆసీగిపడిఉంది. చిల్లగాలి హృదయంలోని మంట సంతాచలవర్షటానికి పయన్నిస్తోంది.

మర్నాడు తెల్లవాగటనే నిశీర్ లేచేసరికి ఇంకా మాధవి నిద్ర పోతున్నాడని. ఒక చక్కని ప్రశాంతత ఆమె దేహమంతటా విస్తరించిఉంది. ఈసమయంలో భార్యను నిద్రాదేవి ఒడిలోంచి లేవతీయడానికి ఎందుకనో ఆసక్తికి మరస్కరించిలా. మెల్లగా ఉదయం పికాయకు వెళ్ళాడు.

పెద్ద కాలిఫర్న రెండు చేతపటుకులి తిరిగివచ్చి సంతోషం వేలివిగు నూన్నకింతలో “ఇదిగో ఈవేళ లోటలో ఈపూలు దొరికాయి. చూడోవా ఎంత పెద్దవో! తీసుకో—చక్కగావండు. నీకోసం ఒక్కటయినా పృథాగా పోనియ్యను, అన్నాడు.

మాధవి శరీరం, తెలియకుండానే ఒక్కసారి కంపించిపోయింది. కాశీ నగరంలో ఆమెకు చాలా ఇష్టమే; అయినా తమ లోకంలోకి కట్టపోలే తోరు బూతులూకావెను. ఆనందంతో సరే తొలుతు, నిశీర్ లీనకవచ్చి ఇట్టువ ఉన్నప్పుడు ప్రేమకు సురదానమో—లేక చేసి సమయం గెలికడానికి చేస్తున్న లానమో తెలుసుకోలేకపోయిందామె. మనస్సులోని తుపానును మనస్సు లోనే బిగట్టుకుని వెయ్యిచాచి రీనుకున్నది.

మధ్యాహ్నం లీరుబడిగా కూర్చున్నప్పుడు ఈ సంఘటనంతా మరోసారి స్మృతికి తెచ్చుకుని ఆనందించడానికి అనుకూలమైఉండగా—చిలుకుకున్న కీర్తనలకుగాళ్ళిం ఎవరో చప్పుడుచేశారు. కిటికీ రక్క-ఒకటివీసి ఆమనిషి ఎవరో చాటుగా చూద్దామని ఆరుతుగది మొదట్లో. తర్వాత కిటికీ గడియనీసి ఆసరిచి కుర్రాడైన ఆ స్త్రీనిచూసి “ఏకావారి మీకు?” అనిఅడిగింది.

గుమ్మండగిరనుంచి ఆయునతి సంగంలేచిన కిటికీకిగ్గకువచ్చి “నిశీర్ బాబు ఇటు ఇక్కోనా” అనిఅడిగింది.

“ఆ ఎక్కడనుంచివచ్చారుమీరు?”

“ఎంతో మారయంచి కాసులెండి—నిశీర్ బాబు ఇక్కోలేరా?”

“లేదు. ఏంపని పోతో మీరు?”

“చెబుతాను. ఒక్కసారి రలుపుగడిచు తీయండి-చూశారుగా నేనూ అడదాన్నే”

మౌనవి గంభీరకలరంతో — “క్షమించండి - నాతో అవసరం లేన స్పృశ—”

ఆ యువతి ఆ మాటను అనునచ్చి చంచలమయిన హాస్యంతో — “బావుంది. అతిథి అభ్యాగతులు ఇంటికి ననే ఇలాగే తలుపులు బిడాయించి ఉంచుతారా? గృహయజమానుల దృష్టిలో చూస్తే ఈపద్ధతి సుందరంగానే తోచినదప్పు; కాని ఆ నచ్చినవారికి చూతగ్గం—”

మౌనవి కోపగించుచు “వయచెయ్యండి మీరు-ఈఇంట్లో స్రవేశిం చే అధికారం లేదు మీరు” అంది.

“గృహయజమాని ఉన్నట్లుంటే ఆ అధికారాన్ని పొందేదాన్నే”

“మరిద్ది, వారు ఉన్నప్పుడే రావచ్చు”

“ఇంక వేరొకరితో పనిలేదు అక్కా! తలుపుదీయి.”

మౌనవి మరన్న ఒక్కసారి చంచలమయింది. ఈ అపరిచితురాలు భగవంతుని ఆస్తియైతే ఉండవలసిందే! బహుశా అయిఉండవచ్చు నేనా! మరుక్షణంలోనే నన్నట్టి ఉత్తరం ఉన్నలాగైతే ఆ మె మనో దృష్టిలో ప్రకాశించునాగి ది. ఈ ద్వైధభావంలోపడి, కిం కర్తవ్యతా మూఢురైనా “మోక్షేను?” అని అడిగింది.

“చెబుతాను అక్కా! నీకాదు పట్టుకుంటూ; ఒక్కసారి తలుపుతెరు. ఈచుగి వాళ్ళ కళ్ళనుంచి తప్పించుకుని కాస్త బ్రతికిపోతాను”

మౌనవి ఇంక ఊరుకోలేక పోయింది. సందేహాలన్నీ దూరంగా త్రోసి వుచ్చి తలుపుతీసింది. స్త్రీ ఏమయినా సహించుంది; కాని సాటి స్త్రీకిలానికీ అమాతం కలిగితే మాత్రం సహించలేదు. ఆ మెలో పలికినదచ్చి మళ్ళీ తలుపులువేసి — “పోకరా ఇచ్చి లోపలకు ఎలాగా వెళ్ళినా మాయ అక్కా! ఈసారి నీతో పాటు గృహయజమానత్వం లో భాగం తీసుకున్నాకనే మిగతా విషయాలన్నీ” అంది.

ప్రథమోఽధ్యాయం

ఈ చరిత్ర పరిచయమునకు సమాధానముగా నున్న గానము ఇదామనుకుని మాధవి; కాని ఇవ్వలేకపోయింది. ఒక్కక్షణం ఓగ్గరగా నవ్వి; “జేరు చేపితే నీకు కవలయినా టోకరా ఇవ్వలేననే ఉద్దేశ్యంతోనే చెప్పలేదు అక్కా! నీతో నాకు ఎంత పరిచయంలేదో-బాబుగాటతో నాకంత పరిచయంఉంది. అదేనన్నమాటేమిటి? ఒకనాడు టోకరా ఇచ్చి ఆయన బిచ్చాణా తూడా లాక్కున్నాను. వారు ఎప్పుడోస్తారు అక్కా-రాత్రికా? అంతసేపూ నిన్ను ఇబ్బంది పెట్టినా? ఉండరులే-మళ్ళీదస్తా అప్పుడు. ఏంమరిషి? ఆయన్ని చూడాలని అతుసుంటున్నా. నేను వచ్చానుమిత్రం చెప్పుకు. అలాఅయితే సిగ్గుతో మునుగ్గట్టుకుని మారోనమ్మ బహుశా. మగవాణ్ణి అగ్రంజేసుకున్నానని మహా గర్వం ఉండేదేనాకు. కాని ఈయన ఆ గర్వాన్ని భగ్నం చేశాడు” అన్నదమల.

మాధవి నిశ్చలపాశునామూర్తిలాగా నిరవ్వెట్టిగో ఎవరవైపుకు చూస్తూ అలాగేనుంచుంది. కొంతగావచ్చిన ఆయుష్య వేషదామని లేచి ఎసునుకుందో మళ్ళీ చటుక్కున చుట్టలపడి “కాసిని ముచిసిగ్గు యిస్తావా?” అంది.

మాధవి గంభీర కంఠంతో “ఆఁ. నాచేతులమీదుగా తలుపుగడియ తీసి నిన్నెప్పుడైతే ఇంట్లో పంపింపబెట్టానో-అప్పుడింక నీళ్ళే నన్నమాటే మిటి-ఇంకెన్ని ఇవ్వాలివస్తాదో?” అంది.

విస్మయ వ్యాకులమైన సేతా,లయ పైకెత్తి “నిమిటన్నాని అక్కా?” అన్నది ఆమల.

మాధవి చటుక్కునఅరుగు మాట్చి “ఎచ్చే! ఏంలేదు. ఇంట్లోనాకగు లేడు నెల్లీ! మిరాయియినా తెప్పించిపెట్టలేకపోయాను. వాడొకసారి హల్వా అదీచేసిఉంచాను. అదేకాస్త తిని వెళ్ళు”అంది.

“అదెలా అక్కా! మగవాళ్ళొకసం—”

“మరేంఫర్వాలా. నాపంతుకూడాపుండిగా, అందులో తీసుకున్నంత మాత్రాన అంతతప్పుపట్టలేదులే కాస్త్రం”

అమలవెళ్ళిపోయింది మాధవిశ్చేష్టారాలై తనముఖంలానిచింతాకేఖలను తుడుచుకోటానికి పయత్నించింది. కాని ఏమంతం తుడుచుకోగలిగింది?

నియమితసమయానికి నిశీధ్ తిరిగి రాగానే మాధవి ఫలహారంపట్నం చేత పుచ్చుకుని వచ్చిలిబడి “ఇనాళి ఒకరు మిమ్మల్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చాడు” అంది.

“ఎవరి?” అన్నాడు హక్కియారు నీఫ్

“నీ స్త్రీ, ఆ మేల్కోటూరు గ్రామం ఉండను ఆ మేజేస అమలయి పన్నాను”

నిజగో ఆశ్చర్యపడుతూ ఊరికి వెళ్ళివచ్చే క్రిందనులేసి “ఎవరూ, ఎవరూ?” అన్నాడు.

“అమల- ఎక్కడో చక్కడోనట ఉంటూ ఉండటం!”

కెంత అస్వాభావిక గారభీర్యంతో నిండిపోయింది. నిజగో తోటగా పడుతూ లేచినుండు “ఎంత సిగ్గుచూరినవనం! ఒకసారి శిక్షించటం అవసరం నేరపుడే” అన్నాడు.

మాధవి అడ్డువచ్చి “ముందు ఒక బండి లీసుకువండి, నుంట్నాకి నున్నీ గావుం దని తెలిసింది నేను మాడటానికవే దొర్లి” అంది.

“నుంచి. నేను నేర్చే గానీ అది నాది. నిన్ను అక్కడ దింపే వెడతాను. ఎప్పుడోను నుంట్నాకి కలిసేరాదు” అన్నాడు నిజగో.

7

అక్కతో వాదించటంలా ఓడిపోయి, ఆ మేల్కోటూరు మనస్ మధు పూర్వం వచ్చి దిగాడు. ఇక్కడను రావడానికి అనలైన కాలం ఏమిటో చిస్సయి పైకే వెళ్ళలేదు. అనంతర్యకము అనుకోవటంవల మనస్ ఆమెను అపగనూ లేదు. నూగున కాల చాదస్తాలలో ఇదే ఒకరికి మైన పిచ్చితనం అని తెలుసు అతడికి.

అందంగా ఉన్న ఒక బంగారం ఎదుట ఉన్న మైదానంలోకి వచ్చి కాళ్ళు చూసి పడుకుని నిస్సంగ జీవిత పుస్తకంలోని పేజీలకు పేజీలు తిరిగిస్తూ, రృప్తి సుఖాలతో ఆ కాళ్ళేపుతూ నా విసుగు కలగకుండా చేసుకుంటున్నాడు. సర్గూ అసమయానికి పుట్టుకుంటుంది గానీ లేసుకుంటూ వచ్చి— అండచెతులలో పుట్టి

ధ్రువజ్యోతి

కాన్ని బలవంతంగానే లాక్కుని పాకిపోయింది చూరంగా. దానితోపాటు వెనకాలనుంచి కిలకీల నవ్వుతున్న చిప్పడవకు ఉరికిపడి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు—ఎనిమిదేళ్ళ కుక్కాడొకడు నోటికి చెయ్యి అడ్డుపెట్టుకొని నవ్వుతున్నాడు.

మినిమ్ కొంచెంకోసంతో “ఆ కుక్క నీదేనా లబ్బయ్?” అని కేకేశాడు.

“కాదు” అక్కడి. ‘నుల్తాన్’ అంటే అలటకుక్క కాదులెండి. మీగిన దాన్ని అవారం చేసుకుంటున్నాడు, కాని మొత్తానికిగి చెడదీకాదు. మీతో స్నేహం చేసుకోవాలని బుద్ధి పుట్టించేమో—అందుకు నే వున్నాకాన్ని లాక్కొని చూట్టాడించింది. సరేగా మనుష్యుల స్వభావమే బానిదికూడా. ఇదనుగో చూడరాదా పిలుస్తాను. నుల్తాన్! ఆ పుస్తకం ఇచ్చే నెయ్ వాటికి.”

నుల్తాన్ కాస్త గూరలో నిలబడి వ్యగ్ర కాతుకంతో మినిమ్ ముఖం కని చూస్తోంది—పట్టుకోటానికి వచ్చిన వాళ్ళతో హరిపోదామని ఇన్న ఉన్నట్టు. చిన్నయింటాను పిలుపుతో ఆటలమీద ఇకి నిద్రా సెసుకుని నుల్తానుల్తాగానే రీతిగా సెడునూ మెళుమెమకుని ముందుకువచ్చింది. మగ్గ్య మగ్గ్య ఆకురాడి ముఖంకేసి—“ఇలా ఆటల సంతోషంలో లిడురాంటు మంచిది కాదునుమా!” అన్నట్టు బెదురుమాపులు మాసింది.

పోయిన పుస్తకాన్ని మళ్ళీ చెతపుదుక్కు—సంతోషిస్తూ మెలిగా ఒకటి రెండుసార్లు ఆ కుక్కవీపు చరచాడు. ఆ కుక్కకూడా ఆనందంతో క్రింద పడుకుని దొర్లి లేచి, ముందరకాళ్ళతో లంకీ కుడికాలు కాచుకుని కొన్నట్లు వట్టుకుని, దానికిమధ్యలు లంకీ బూట్ మీద పెట్టి గా కొట్టింది.

ఆ కుక్కవాడు పట్టుకున్న “ఇయపమి నమనములేదు. అది కోసమని కాదు నిజానికి. ఆటలలో అది ఎంతవేగమ కిక్కిరిస్తోందో వీరదేవును!” అన్నాడు.

ఈ కుర్రన్నేహితుడి మధురాలాగాలకు ముగుడి మినిమ్ నిశ్చేషదృష్టితో అతడి ముఖంకేసిచూసిచూసి “మీ ఇల్లు ఎక్కడ లబ్బయ్?” అని అడిగాడు.

కుర్రవాడి చింతలదృష్టులు స్వత్ర్యంచేశాయి. ఉత్సుకదృష్టితో అతడి కనిచూస్తూ—“ఓ! మీరు తోయదలేకంటే! అది ఎలా ఆలునుతోగలను?

మీరు కోరికగా పట్టుకుంటున్నారా ! మేము మీరు వచ్చిన కోరికనే చూశాం. కాదు సుఖాకాశా? అన్నాడు.

నూర్జాన్ లన నాలికా, తోకా ఒకటి రెండుసార్లు ఆడించి, ఆసంగతి నిఘానంగా రుచివ్రచేసింది. మనీష్ కృమకం మరలత ఉత్సాహంతో “అయితే మేము వచ్చిన కోరికనే చూశా పచ్చమాట నవ్వు?” అన్నాడు.

“వాహ్ ! నేను ఒక్కణ్ణే అన్నమాటేమిటి ? అక్కా, నేనూ, సుబానూ, మా బంట్రోతు భగలూ అందరించూశాం. భగలూ మిమ్మల్ని సాసోనా? అన్నాడు. మా అమ్మ అందుకు ఒప్పుకోక దెంగాలీవాళనని నిరాశ చెందింది. ఇనాళి ఉదయం మీరు ధోవతి కట్టుకురావడం చూసి, వాడు పరుగు తీశాడు. వాణిమానూ పాట చెక్కలయ్యేట్లు నవ్వాం. ఒక్కణ్ణి ఎంత సేపు నవ్వగలను అని అక్కయ్యను కొంగుపట్టుకు లాక్కువచ్చాను. కాని ఆమె నవ్వు టారికెటగులు గిట్టమాటుగా బింగి. సరేకాని, ఇలాంటి అవ్యక్తతలు చూసి ఎవరు నవ్వరుడా ఉండగలరో చెప్పండి.

మనీష్ కుతూహలంతో “అది నిజమే ! ఇహనుంచి భగలూ కేప్టలు చూసి మీతోపాటు నేనూ నవ్వుతా. ఏమంటావ్ ?” అన్నాడు.

ఆ కుర్రవాడు మనీష్ చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకొని జిజ్ఞాసాదృష్టితో అతడి ముఖం కేసిచూస్తూ “పదండి ఆటే చూడలేను. అదిగో - అదే ఇల్లు. ఈ సందు తిరుగగానే - నికుంజవిలాస్ అని రాసిఉన్నదే - అదే ఆ ఏకాగ్రంగుమేష. ఇట్లో వాళ్ళందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించవచ్చు. కేవలం ఇతరులను తిట్టి కోపం తెప్పించటానికీతప్ప, నేను ఎందుకూ పనికిరానంటుంది మా అక్క. సరే మీతో చక్కగా మాట్లాడానా లేదా చెప్పండి? నంటూ ఉరికే వాగుబోలే కాదు. ఇతరులను స్నేహించేసుకోవడంకూడా తెలుసు వాడికి అని అందరికీ తెలిసేట్లుచేస్తాను ఈసారి” అన్నాడు.

ఆమాట ఖూర్చుచేసి నంటూ తన గర్వానికి తానే ఉద్రిక్తుడయ్యాడు. సరేగా ఆసమయంలోనే చిన్నయి లోపలనుంచి “అన్నంపెట్టాను మనీష్ ! తిని వెళ్ళు” అని కేక వేసింది.

మనీష్ నవ్వుతూ “నాతోపాటు ఇంకో స్నేహితుడుకూడా ఉన్నాడు అక్కా ! అతడికూడా పెట్టు” అన్నాడు.

ద్రువ జ్యోతి

తొట్టుకడుతూ చిన్నయి బయటికివచ్చి “ఎవరు, ఎవరు? ఊరినుండి ఎవరియినా వచ్చారా? ఓ ఎక్కడెవరినో పొందావా? వీణ? ఇతరులైనా? రా, అబ్బాయీ! మా ఇంట్లోకి రా” అన్నది.

సంటూ మనీష్ చాలున నుంచు, “ఛీ! ఇదేమిటి మీరు చెప్పింది? సన్నెంత సిగ్గులో ముంచారో! ఇప్పుడామెను ఏమని పిలవను చెప్పండి? ఆవిడ ఏమవుతుంది మీకు?” అన్నాడు.

“మా అక్క”

“అక్క! కాదు కాదు; మా అక్క ఇంతో ఇంతకన్న పెద్దనో అవుతుంది. ఆవిడకింకా పెళ్ళి కాలేదు. అలాంటప్పుడు ఈవిని మీకు అక్క-ఎలా అవుతుంది?”

“కాని నేను నీకంటే చాలా పెద్దవాణిసంటూ!

“ఓ! అది నిజమే. నేను ఆమాయకుడిని ఎలా అవుతాను? నేనీ తున్నికూడా సంపాదించానుగా! అంతేత వయసునాగితి అసలు జాపకమే కాలేదు. సరే కాని ఆమె మిమ్మల్ని గవమాయస్తుందా? చదువుపోలే ఈ లేకుందా?”

మనీష్ ఆవుచి ఒప్పుకోగానే ఆమెద్రవం లభించిగా నిట్టూర్చి, “అయితే అక్క అన్నమాట నిజమే” అని ఒప్పుచు “అయితే మీరు చప్పున వెళ్లి భోంచెయ్యండి. మా ఇంటికి వెళ్ళాల్సిగా?” అన్నాడు.

మనీష్ తమాషాకి “నువ్వు మా ఇంట్లో భోంచెయ్యకపోలే నేను మీ ఇంటికి రాను” అన్నాడు.

“కాని అలా వీలేదు. చూడారాగా నులాన్ కూడా నాతో ఉండి పోయింది. నేను ఎక్కడికిగిడికయితే వెడతానో అక్కడికిలా ఆపాడుదికూడా వనూఉంటుంది. మీరు భయపడవద్దు. కాని, అయినా అది కిరవటంకాదు. వాడికి అదేం తెలుస్తుంది? బహుశా చూడావుడిచేసి కేక లేడారు. అదిమీ అసహ్యంగా పరిణమిస్తుంది. పోనీండి. మీరుభోంచెయ్యండి”

మనీష్ నవ్వుతూ “సరే అంతకన్న మరొకటి ఎందుకు చెయ్యకూడదు! ఆ భోజనం ఇక్కడికి తీసుకొస్తాను. ఆ గండరగోళమంతా లేకుండా పోతుంది” అన్నాడు.

ధృవ జ్యోతి

సఃటూ అలాగే నాపూర్వకంగా “బ్రూ ఊకే భోజనం చేస్తే బుణ పడినవాడిని అవుతా. అదికూడా అపరాధమే అవుతుంది” అన్నాడు.

మనం నవ్వుతూ “బాగానే ఉంది, మీ ఇంటికి తీసుకెళ్లి నువ్వు కూడా ఏమైనా నాకు తినేందుకు ఇచ్చారంటే అబ్బుణం తీసిపోతుంది” అన్నాడు.

“అయితే మంచిదే, రండి అలాగయితే. రావాల్సిందే కాని టోకరా ఇచ్చి ముప్పుల్ని మోసగి నేమాత్రం కదలదు”

చిన్నయి తన స్వయంభావంతో ఆ మర్రివాడి మాటలు వింటున్నది. ఈ సారి ఒక్కొక్క అడుగే దగ్గరకు వచ్చి, “నాతో కాస్తేవు మాట్లాడరాదా అబ్బాయ్?” అంది.

తల తిప్పుతూ “ఉహూ. మీరు ఆక్కలు. ఆక్కలు ఊకే కొడ తారు. అంతకన్న ఎంచెస్తారు?” అన్నాడు సఃటూ.

చిన్నయి ఉత్సుకపూర్వమైన దృష్టితో చూస్తూ నవ్వి “కాని నేను కొట్టను అబ్బాయీ! కేకలుకూడా వెయ్యను” అంది.

సఃటూ చంచలుడై “ఇంక ముందుకు రాకండి - ముందుకు రాకండి, సూన్ చాలాచెడది. అయినా అనిష్టమేమీ చెయ్యగనుకోండి, కాని ఒంటి మీదకు ఎగిరి ఆపరాన్ని వెయిచ్చాలనుకుంటుంది. అప్పు రెండుకళ్ళితోనూ దాన్ని చూడనా చూడను. వాపం బైటనే వినయంగా పడుకుని ఉంటుంది. నేనూ అక్కా ఇద్దరమే నేపీతులందానికి. ఏ చెయ్యమంటారు చెప్పండి. మీరు వెయ్యి చెప్పినా లక్ష చెప్పినా అదీ ఎటూ ఒక ప్రాణేకదా!” అన్నాడు!

చిన్నయి అగమకు ఒప్పుకుని ఒడుపుగా మర్రివాణ్ని ఒళ్ళోకి తీసుకుని, ఈసారి పచ్చినప్పుడు సులాన్ ను ఇంట్లో నేడంచి రావల్లనికి ఒప్పించింది. అయితే గెండుమూడు గడియలు ఈ కొత్త ఆక్కతో మాట్లాడ కలిగాడు; అన్నిటికన్నా విశేషం ఈ ఆక్క తిటనూ తిటను; కొటనూ కొటను. పెగా ఒక గంటనేవు వాగినా విసుక్కోలేదు సరికదా - సంతృప్తి కూడా పొందింది.

ఫలహారమంతా పంచుకుని తిని ముగ్గురూ - మైదాసంలూకి పికారు వెడదామని, బైటికి వెళ్ళిపోయారు.

8

“ఎందుకు మీరు మమ్మల్ని ఇలా బాధపెట్టడం? దీని అగమేమిటి?”

ప్రశ్నించబడిన శ్రీ దీర్ఘకాంతస్వరంతో “దానికి మీరే కారకులు స్వయంగా. మృత్యువు ఒడిలోంచి మీరు నన్ను మళ్ళీ పెనక్కి లాక్కురాకపోతే ఈ ఇబ్బంది కలిగేదేకాదు” అంది.

“అనవసరపు మాటలు మానెయ్యండి. నుగ్గవాళ్లు యాపస్సందీ మీగోరి ఆటబొమ్మలనిమాత్రం భావించకండి. మీకు అందుబాటులో వుండనిదిగూడా ఒకటి ఉంటుందని జ్ఞాపకగఠించుకోండి. అక్కడి స్రవణతలలోగూడా జ్యోత్సం కలిగించుకోవటం కేవలం అన్యాయమే కాదు; బుద్ధిపూర్వకంగా బాధించుకొనితెచ్చుకోవటం” అన్నాడు నిశీథ్ విచలితుడై.

అమల ప్రకాంతస్వరంతో ప్రతివాదాన్ని లేపతీసింది. “కాని దానితో పాటు మేముకూడా మనుష్యులమే అన్న సంగతి జ్ఞప్తిరావటంలా మీకు. శ్రీహృదయాల్లోని బుభుక్షనంతా ఏకస్థం చేసుకుని వుటూం మేము. ఆకా ఆకాంతలను త్రాగి మత్తిలిన మాకుకూడా మనస్సు పురివిప్పి నాట్యంచేయటం సంభవమే.”

“కాదు. దాన్ని ఆణచివెయ్యటం అవసరం” అన్నాడు దృఢస్వరంతో నిశీథ్.

అమల నవ్వుతూ “ఆమాట ఎలాంటిదో ఎరుగుదురా? తన కాంతి సంతా నూర్యుడు ప్రపంచమంతటా తన ఉష్ణకిరణాల రూపంలో ప్రసరింప చేస్తున్నట్లు చంద్రుణ్ణికూడా తన శీతలత్వాన్ని ములుకుని ఆకాశంలా ఉదయించునుటంలాంటిది” అన్నది.

నిశీథ్ ఉత్తేజితకంఠితో “అయితే మీరు చెప్పతలచింది ఏమిటి?— పాపంతాలాకు కాలువ్యం అందరి శరీరాలకూ సోకుతూఉండవల్సిందేనా? పృథివిలో పుణ్యలేశమనేది ఉండనట్లుకేదా. విలువైపోవాల్సిందే?” అన్నాడు.

మృగువైన ఉలేజనాఘాతంతో ఆమలకరంగకూడా చలించింది. “అయితే మీరుమాత్రం చెప్పాలనుకుంటున్నావేమిటి? ఏకాక్షరం చెప్పనయితేనేగ ఎవరయినా పథస్థిమలైనారంటే జీవనభారం వాళ్ళమీదనే పడుతుంది. కాని తమ కాలమీద తాము ఎన్నటికీ నిలబడలేరు వాళ్ళు. ఒకవేళ ఇచ్చిఉన్నా వెనక్కి తిరిగి వచ్చేందుకుండే కవాటం కాశ్వతంగా బంధితమైపోతుంది కారీకి. వెయ్యి సార్లు త్రోసినా ఆ తలుపులు తెరువుడుపడవు.”

నిశీథ్ కంఠస్వరంకూడాగాధంగామారింది. మాటలోని ప్రతిమలుపుకూ అతడు కొంచెం ఊతంఇచ్చి ఉచ్చరించాడు. “కాదు, అలా అనటంలేదు నేను. నేనే అన్నమాటేమిటి? మిషి అని అనతగవాడెవరూ అలా అనటానికి సాహసించలేదు. సంయుతులతో తనను తాను సగ్రహించుకుని ఎవరైతే వెనక్కి రావాలనుకుంటారో - ఆ మార్గాన వారు ముందుకుపోతోంటే - వారి కడునచ్చి అత రావటం కల్పించి నిలబడగల వైతంతూ ఏదీలేదు ప్రసంగంలా. అయినా ఒక్కసంగత - ఆ వెనక్కితిరిగి రావటమేగి కెవలం చూడగల స్వకమయేజే అని ఆమలకరంగకూ ఉండే పట్టుపల కాదు.”

“సోనచేస్తున్నారు మీరు! ఆ విచారభారం మీదికాదు. బాహ్యవ్యాపారంతో విసుగైపోయి, మనస్సుకు నచ్చిన మార్గాన్ని ఒకదాన్ని వెతుక్కువాలని ఎవరైతే కొంతసేవారో వారిది. అదీగాక సంయుతుమని ఏదో అన్నారే, ఒకరిమీద ఆధారపడిఉండే ఆకాశమే కల్పించనప్పుడు - ఇంక అది లభ్యమయే సుయోగంమాత్రం ఎక్కడినుంచి?”

నిశీథ్ రూక్షంగా “దాస్యబుద్ధి ఎప్పుడూ ఆ మార్గాన అడుగిడదు” అన్నాడు.

ఇంత కఠినమైనమాట అనేకాక తనలోతానే చిన్నపోయాడతడు. ఈ మాటతాలూకు ఆఘాతం ఎదుటనున్న ఆమెశరీరానికి ఎంతవరకు తగిలిందో తెలుసుకోటానికి ఆమల ముఖంకేసి దొంగచూపులు చూశాడు.

ఆమల సహజమైన హాస్యధోరణిలో ఆమాట ఎగరకొట్టి - “నిం ఎందుకని? పేర్మించాలనే తుద కేవలం మీసాణేనా?” అంది.

నిశీథ్ విస్మితుడై బిగ్గరగా “పేర్మించాలనే తుదా?” అన్నాడు.

ఆమల నవ్వుతూ - “ఉదరంలో ఉండే తుదలాగానే - పేర్మకు కూడా ఒక తుదఉంది. మనస్సుఇచ్చి మేము మీ ఆ తుదను చీర్చగలుగుతున్నాము”

ద్రు వ జ్యోతి

కనుక దాన్ని తెలుసుకోలేరు మీరు. కాని మాట అలా కాదు. కేరళను ఇప్పుడు టుతోనే నర్వస్వమూ కోల్పోతాం మేము. తీసుకునే అవకాశమే లభించదు మాకు. మీదయ ఎన్నడూ ఈ ఇచ్చేవాళ్ల సమీపానికికూడా రాదు; దానివారే మీద ఇంతదయ ఎందుకు చూపిస్తారు? అందుకేనే ఎప్పుడూ సివానతోనే ఊడటం మా వెనుకే రాసిపెట్టి ఉంది. దీనికి విద్యోహాన్ని తలపెట్టినా లోక దృష్టిలో మాకు స్థానం కూన్యమై, పతితల మాతాము. సరే కాని ఆ పతనానికి సాహాయ్యం మీరుకూడా చెయ్యరా మాకు? చెప్పండి. న్యాయశాస్త్రాలనేవి మీచేతుల్లో ఉన్నాయి. అంతేతే శిక్షను కేవలం మేమే పొందాల్సి పట్టోంది” అంది.

నిశీథ్ వ్యధితకంఠంతో “తర్వాత...? అమలా, మేము ఎంత స్వేచ్ఛాపరమమో ఎరుగుదును. అందుకేనే ప్రపంచంలో దేవతీశం-మత్స్యరీశం ముఖ్యంగా చదివిపెట్టి నిశ్చింతల మయినాము మేము. మీరు ఆ సానగనుంచి దిగి జాడగా మారే మా పాఠశాలలు విలవిలలాడుతాయి. మనోనగతి. మంచివస్తువు నష్టమైందంటే దాన్ని ఉపయోగించుకోని సమయం వాలనేది జరిగింది కాదు. మంచి దానితో కలిసి ఉపయోగించాలన్నా అసహ్యం వేస్తుంది” అన్నాడు.

“కాని...”

నిశీథ్ ఆ మాటకు అడువచ్చి-“తెలుసుకున్నాను. నువ్వు ఎన్కోసాన్ని చూచి ద వెయ్యాలనుకున్నా వెయ్యి. కాని, ఇదే నీ పెళ్లపోలికాటు. స్త్రీ చనువు ఇవ్వక పోయినట్లయితే వారి సమీపానికి పోవటానికి సాధ్యం కాదు పురుషుడికి, వెయ్యమంది పాపండులైనా పతివ్రత తీర్చుదగ్గి ముగదగ చిగు అయి తీరాల్సిందే. ఎక్కడైనా దీనికి వ్యత్యయం సంభవించింది అంటే. అక్కడ స్త్రీ తన స్త్రీత్వాన్ని పోగొట్టుకుని క్రిందికి జారిఉంటుందని నావిక్వా సం. రమానాథమెత్తా భార్యను వెళ్ళగొట్టి ఆ ప్రక్క ఇంటి సామంతుని కుటుంబంలోని పాపండులు అనిష్టం సంఘటింపజేశారు — అంటే ఇందులోని జారం అందరికీ స్పష్టంగా కనిపించటంలేమా? హావభావాలతో ఆమె చాటిన క బడటం అందరికీ బాగానే వ్యక్తమయింది. అందుకేనే ఆ గుర్వార్థపాదాలు అంత చొరవ చేసుకోగలిగారు...!”

అమల సరియైన సమాధానం ఇవ్వలేకపోయింది. మెదలకుండా తలనం దుకుని ఆలోచించసాగింది, నిశీథ్ తెరచిఉన్న కిక్కిలోంచి ఆ కాళంకినే —

మానూ “అని పోనీ, మా సమాగులో నువ్వెంతవరకు అడుగుపెట్టకుండా ఉండాలి అనుకుంది. ఇంట్లోవాళ్లు అలాంటి ఉద్దేశ్యం కలవాళ్లు కారు. అయినా ఒకవేల సన్ను సభాస్థులు చెయ్యాలని ఆభిప్రాయపడటం మీకు - పోనీ ఇదే దానికి తగిన ఆసకాశం” అన్నాడు.

ఆ మాటల పూర్వకాగానే నిశీథ్ గబగబా ఇంట్లోంచి బైటికి వెళ్లిపోయాడు. అమల సిగ్గగా పిలువగా “వినండి, కాస్త అగండి. నాకు వెనక్కి తిరిగేమార్గం చూపించి వెళ్లండి” అని కేకవేసింది.

నిశీథ్ మైనా ఆ టోన్ లోంచి మళ్ళీ ఆప్రతిభ్యం మాత్రం వినిపించింది. నిశీథ్ వెనక్కి తిరిగి రాలేదు. బహుశా అతడికి వినిపించలేదేమో? అలసమయన కేవలభావంతో మాస్కోలేక అమల మంచమిదికి వచ్చిపడ్డది.

నేడే గా అసమయంకే గదియందరసుంచి ఎవరో పోవారు.

“అమలాబీబీ”

మొదటపైకెలాగా అమల ఒక్కసారి లేచి గంతువేసి తెరచిఉన్న తలుపులకు భ్రమన మానూ “వెళ్లండి, వెళ్లండి నాకు చాలా అస్వస్థంగా ఉన్నా, దినాల్లో” అంది. భర్తాతే గుడ్డివాళ్లలాగా తడుముకుంటూ మంచమిదికివచ్చి అన్నట్లున్నంతో “జాబ్బూజాబ్బూ. కనీసం ఇవాళకయినా మీ వైద్యువాడ హాజరై నేను అసహనపడనయ్యను” అయితుంది తనలో.

మామిగాల ఇంటికివచ్చి నిశీథ్ గబగబా రెండోఅంతను మెట్లు ఎక్కాడు. అసమయంలోనే మేమిదాడున్నవారు ఒకరు లోపలినుంచి “ఎవరో వస్తున్నది చూడు గమూ!” అన్నారు.

బాట్రోట తను కురికిపాటుపడుతూ నిదరోయే అసనాన్ని వదిలి ఉలిక్కి పడి లేచి నుందున్నాడు. తర్వాతే గానిరాపడతూ అవచ్చినవాడికి ఒక సలూము తొట్టి “అటుడు గారు” అని లోపలిమాటకు సమాధానం ఇచ్చాడు.

దానితోపాటు అతడి బావమరిది కుముదినీ కాంతుడిక-తం శబించింది. “బైటికి వెళ్ళమని చెప్పా-బైటికి వెళ్ళమని చెప్పా నువ్వు, మా ఇల్లు మలిసంవత్సరాని ఇంత మా ఇంటిక రానక్కర్లేదని చెప్పా”

అయినా ఇంతో గెండు మూడు అడుగులు ముందుకువేసి నిశీథ్ కాతు తొట్టెల ముఖంతో “ఇదేదయినా తొట్టెలారెగారి పరిహాసమా ఏం కుమూ? విజ్ఞాపనలు ఇలాగే ఉంటాయో యే?” అన్నాడు.

ధ్రువ జ్యోతి

లోపలనుంచి పురుషుడింటం ఇలా వినిపించింది. “నీకేం చెప్పానుగా చౌర్యాగ్నూడా! అయినా ఇంకా ఊరి అంటూ అలాగే నుంచున్నావా? త్వరితగతినే వెనక్కి దాటిపోయింది పలువులు మూసి రా”

“ఘోరమయినా నాలుగడుగులు ముందుకు వేసి, “ఇంకా బాగుంది మామూలుగా లేదు అల్లుడుగారూ! మీరు ఇంట్లో వెళ్ళండి” అన్నాడు.

నిశీథ్ నవ్వుతూ “ఏం ఎందుకనో చెబుతూ! మీ అల్లుడుగారే పోట్లాడారా?” అన్నాడు.

“అది పోట్లాడారు. ఘో! నువ్వు చూడరా?” అని వినిపించింది.

“అది నన్ను చూడరా? పొమ్మంటే మాత్రం ఇంకేమిటిలా? జాగ్రత్త వలన అమర్యాదమే జరిగినట్లయితే ఇంకా నుంచుంటే”

కొరడాచేరపుద్దుకు ఉన్నట్లుగా సరిగ్గా ఉన్నట్లుగా— “నెలుగులు మాట్లాడు వినిపించాలేమా? ఉపయోగం వెళ్ళిపో; లేకపోతే కొరడాతో చూడరా? వెళ్ళిపోతా” అన్నాడు కుమిడినీకాగ్నూ.

అలా అంటూ ఉండగానే ఛాటుమని ఒక కొరడా దెబ్బపడ్డి నిశీథ్ ను చూటిమీద తగిలింది. ఇంత అశ్రమానం జరిగినా కూడా తనను తునుకుపించుకోకుండా ప్రయత్నించి “ఇవ్వాలి మోతాదు కొంచెం ఎక్కువే పడినట్లుంది. బోలెడంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొని నువ్వు నేర్చుకునివచ్చిన విదేశ నాగ్నూత ఇదేనా? దీనికి” అన్నాడు.

పైకి ఎంత కొరడా ఝట్టింపుతో పోయినా తన శరీరాన్ని కూడా కదిలించుకుంటూ “అది ఇదే. ఇదే దానికి జవాబు” అన్నాడు.

నిశీథ్ ను చూటిమీద రక్తాన్ని జేబురుమాత్రో ఒత్తుకుంటూ, ఎంతో బాధతో “బాగానే జరిగింది భయో, ఇహమిదటకూడా నీ గుమ్మంలా చేరి పుణ్యం కట్టుకునేటంత దైర్ఘ్యం లేదు నాకు. నీ చెల్లెలిని పంపించు, వెళ్ళుకున్నాను నేను” అన్నాడు.

“చౌర్యాగ్నూడా! సిగ్గులేని పీచుగా! అయితే ఎలా ఉందో, అ గూటలూ అలాగే ఉన్నాయి. ఇంకా నా చెల్లెలు నీ ఇంట్లో అడుగు పెట్టుకుందానే అనుకుంటున్నావా?”

నిశీధ్ నిగ్రహించుకుని మెలగా “కాని ఈ మాటలు ఆమె నోటిమీనుగానే వివరమవుతున్నా నేను. ఒకరి మాటలు మరొకరి నోటిమీనుగా విని విశ్వసించుచున్నానని మీ న్యాయశాస్త్రం చెప్పినా నేను ఒప్పుకోను. మాధవని పిలిపించు” అన్నాడు.

“పాపండుడా! ఇంకా ఆమె నీ యెదుటికి వస్తుందేనా! అహంకారానికీమాత్రం వెలితిలేదు. ఫో దూరంగా”

తర్వాత ఇంకేమయినా మాట్లాడినా మాట్లాడకపోయినా సమానమే అని గ్రహించి, నిశీధ్ తలవంచుకుని కంపితశబ్దంతో గళంకేసి తిరిగి, “అబ్బుడు గారు వెలిపోవటానికి సిద్ధంగా నుంచునిఉన్నారు అని మీ అప్పుగానీతో చెప్పు రఘూ! రాత్రి చాలా ప్రాదుపపోయింది ఇప్పుడు. ఇంక వృథా ఆలశ్యం కానీయవద్దు” అన్నాడు.

కాని రఘు లోపలికివెలి సమాధానం తీసుకురానఖ్ఖిరేకపోయిందే. మాధవి ఇటుఅంతా ప్రతిధ్వనించేటటు నవ్వుతూ, అతిసహజమయిన కంఠస్వరంతో: “వదినా! అన్నయ్య కోతి ఎలా ఆడిస్తున్నాడో చూద్దాం రా” అని అనటం స్పష్టంగా విన్నాడు.

ఆ వదినగారి సమాధానం వినే ధైర్యం ఇంక నిశీధ్ కు లేకపోయింది. అతడు పిచ్చివాడిలాగా తొట్టుపడుతూ ఒక్కొక్కటే నాలుగయిదు మెట్లు దిగి, రోడ్డుమీదికివచ్చి పడ్డాడు.

9

చెటుమీదకున్న పీటలని, రాళ్ళురువ్వి కిందపడేటటు చేసి ఆ ముగురూ ఆనందంతో ఎంతపరుగు రెతారో! ఒక్కొక్కను ఒక్కొక్క ఎంత తోసేసుకున్నారో! సుల్తాన్ దూరంగా వదిలేసి ఆ పడిపోయిన పక్షులను పట్టుకోవటానికి నంటూకు అదెక్కడికేతానామో! తన గురి నిష్ఫలమనటం కూడా అతణ్ణి ఆనందచర్యవాహాన్నుంచి దూరంచేసి ఉంచలేకపోయింది. చివరకు శ్రమ ఓర్వని అతడిచేపం ఈతకళిమవల్ల నీరొసపడింది. ఆ కుర్రవాడు నవ్వుతూ గడ్డి

ధ్రువ జ్యోతి

మీదపడి దొరుతూ “ఇంక నాచల కాదు బాబా! ఇంతదుమిదిఅయిన నుల్లాన్ తో ఇంక మనుష్యులు వేగగలరా? అక్క ఉన్నట్లయితే దాన్ని అదుపులో ఉంచకలిగేది. ఆమె దగ్గర దీని సకిలింపులు సాగవు. ఏ అల్లరియినా నాతో మాత్రమే” అన్నాడు.

నుల్లాన్ తన చిన్న యజమాని నిందావాక్యాలకు సిగ్గుపడ్డ భావమేమీ కనపరచకుండా, తిన్నగానంటూ ప్రక్కకెళ్ళి కాళ్ళుచాచుకుని పడుకుని నాల్గి సగం బైటపెట్టి రొప్పుసాగింది. కుర్రవాడప్పుడు దగ్గరకు జరిగి, తన చిన్న చేతులతో దాని మేడను ఆకేతుగా కావిలించుకుని, “నువ్వు బాగా గురుఉంచుకో నుల్లాన్! నేను నీమీద కోపపడ్డానా? అక్క పిచ్చి! దానికేమిటి? నువ్వు మరీ అమాయకపుదానివి. నీమీద కోపం తెచ్చుకోవటం ఏమిటి? అబద్ధం కాదు, నిజం చెబుతున్నా. ఇంకా నమ్మకంలేకపోలే అడుగు వీడిని, ఏమంటారు మీరు? ఇది అమాయకమైన పశువు - దీనిమీద కోపం తెచ్చుకుంటారా?” అన్నాడు.

మనీష్ నవ్వుతూ “ఆఁ. ఆఁ. నిజమే. అయినా మధ్యమధ్య హద్దుమీరకుండా ఉండటానికి కాస్త కేకలేయ్యాలివస్తుంది” అన్నాడు.

సంటూ త్రస్తభావంతో - “అని తెలియదనుకుంటూ మీకు, ఎవర్నీ కేకలేనేది - ఎవర్నీ ప్రేమిస్తామో వాడనే. ఈ విషయం మా అమ్మ నేర్పింది. చిన్నప్పుడు అక్కతో నాకు పెద్ద పోటాట అవుతూవుండేది. ఆవిడ గదమాయి నే నేను ఎదుస్తూ కూర్చునేవాణి. అంచేత మా అమ్మ నన్ను పిలిచి - పోటాట ఎవరైనా దారేపోయేవాళ్ళతో పెట్టుకుంటారా? - అని ఈ కిటుకు తెలియజేసింది. ఆరోజు మొదలుకుని అక్క నన్ను వెయ్యి చెంప చెబ్బలుకొట్టినా ఏడవలా నేను. అయినా అవి చిన్నప్పటి సంగతులులేండి! - ఇప్పుడు పెద్దవాణి అయ్యాను” అన్నాడు.

ఆ మాటలు మనీష్ వయస్సుకూ తన వయస్సుకూ అట్టే భేదం లేనట్టే మాటలాడాడు సంటూ. విజ్ఞానసానాన్ని మనుష్యు లిలాగే స్వాధ్యాయ తీర్చుకోవాలని చూస్తూఉంటారు.

మనస్సులోని సంతోషమనే తుపాసును గాంభీర్యమనే అవగుంకసంతో వీలై సంతపరకు కప్పి, “అయితే ఇహనుంచి నిన్ను కేకలేస్తూఉంటాను సంటూ, లేకపోలే నువ్వే నన్ను కేకలేస్తావా?” అన్నాడు మనీష్.

ఆ కుర్రవాడు చంచలకంఠంతో “మిమ్మల్నూ - వద్దు, వద్దు, అది చాలా అసహ్యంగా కన్పిస్తుంది. మన ఇద్దరిమధ్యా పోట్లాటలూ, చీవాట్లూ ఉండవద్దని ఉండవూడను” అన్నాడు.

మనీష్ ముఖం చిన్నవ్రుచ్చుకుని “అయితే నువ్వు నాతో స్నేహించెయ్య వన్నమాట” అన్నాడు.

నంటూ ఈసారి చిక్కునపడాడు. కాని కాస్తేపట్లోనే ఆ భావాన్ని మార్చుకుని, “బాప్! అదేమిటి, స్నేహంఉందని చెప్పి మనలోమనం రాపాడు కోవాలా? మనమంత అజ్ఞానులమా?”

మనీష్ ఒప్పుకోవటమేకాదు, చివరకు చింతాజడితకంఠంతో “ఈ పోట్లాటలూ అవీ లేకపోయినా మన స్నేహం చాలా కాలం ఉండేదేగా?” అని అడిగిండు.

కుర్రాడు తన ఉజ్జ్వల నేత్రాలను పెత్తెత్తి “అరె! ఎందుకుఉండదు? ఈ చెట్టుపూలు ఉన్నాయనుకోండి. వీటిని రాలకొట్టి ఈ చెట్లతో పోట్లాడ బోతామా? కాని పూలను ఎవరు పేగ్గిరించరు, చెప్పండి? ఆమెకుమార్తె తలెయ్యనూ! అక్క మనకంటే వయసులో పెద్దదికనూ!”

ఈసారి మనీష్కు తాను నంటూ, సమవయస్కుడననీ, ఒక్కరోజైనా ఇతడికింట పెద్దకాదనీ స్పష్టంగా తెలుసుకున్నాడు. నంటూ అక్కను తనూ అక్కలని పిలవాలిసిందే. అంత తిటు ఆసేవి కేవలం అక్కనాత్తు. కుర్ర వాడితో స్నేహం ఉండటంపల ఇహనుంచి అక్కచీవాట్లలో తనూ భాగం పంచుకోవాల్సిన బాధ్యత కడు.

సులాన్ ఇంతసేపూ తీక్షణదృష్టితో దూరంగాఉన్న వస్తువును దేన్నో తడే కంగాచూస్తోంది. చిన్న యజమానియొక్క పరిశోధనాపూర్వకమైన ఈయు కి చర్చమీద దాని మనస్సు ఏమాత్రం నిబద్ధమై లేదన్నసంగతి యధార్థం. అందువలన అది రమంతయయినా సిగుపడినట్టు కనుమించలా. పెగానంటూ కాగిలి విడిసిండుకొనినవచ్చి, అది మరింత ఉత్సాహంతోనూ పట్టుదలతోనూ లేచి నిలబడింది. అంతలోనే ఆస్ఫుటంగా భాభా అని మొరుగుతూ ఎదు రుగా ఎక్కడికో పరుగుతీసింది.

“నీ శిష్యుడేదో పిచ్చివాడులా ఉన్నాడు నంటూ! ఇప్పుడేమిటి ఇహ ఉపాయం?” అన్నాడు మనీష్.

ధ్రువ జ్యోతి

కుర్చివాడు గడబిడపడుతూ లేచి నుంచుని, “కాదు ఎక్కడికీపోతుంది? ఇప్పుడే దాన్ని వెనక్కుమళ్లిస్తాను. చూడరామా? సుల్తాన్! సుల్తాన్! డాప్, డెవిల్! తిరుగు...చిప్పన వెనక్కితిరుగు” అని కేకేశాడు.

సుల్తాన్ ఈ పిలుపును నిరశ్చయం చెయ్యలేదు. అయివ్వుతోనే దారి మధ్యలో ఆగి ఒకసారి వెనక్కితిరిగిచూసింది. తర్వాత తిరస్కారంతో, “పెద్ద ఆవృత్తిడిలాగా ఉన్నావేనువ్వు! ఒకపనిమీదవెడుతుంటే ఇలాంటి సమయంలో వెనక్కి పిలిచి అడవస్తావా?” అన్నట్లు చూసింది. మరుక్షణంలోనే మళ్ళా తొట్టుపడుతూ ముందుకు సాగివెళ్లింది.

కుర్చివాడు నవ్వుముఖంతో వెనక్కితిరిగి “బహుశా దూరంగా ఏదో పసిపాటిఉంటుంది. అందుకనే అలా పరుగుతున్నోంది. లేకపోతే నా పిలుపును ఎప్పుడూ త్రొసిపుచ్చదు” అని సంజాయిషీ ఇచ్చాడు.

మనీష్ నిశ్శబ్దంగా అతని మాటలను సమర్థించాడు. స్నేహితులంటూనే ఈ ఊళ్ళో నికేతుకంగా స్నేహమయిన కుర్చివాడు అతనికి నచ్చకపోలేదు. మనస్సుకూ కాలానికీ సంతోషసాధకమయిన ఈ సాధనాన్ని, కావాలనే అతడు మనస్ఫూర్తిగా స్వీకరించాడు. సంతోషకరమైన కుర్చివాళ్ళ అటవ్లో ఈ రెండు రోజులూ పోగొట్టుకోవడంకన్న ఆనందించటమే అనేకవిధాల మంచిది.

రకసి కమైన శరీరంతో ఆకుక్క తిరిగివచ్చింది. దానినోటో నీమ కుండేలు ఒకటిఉంది. యజమాని పాదాలముందర తాను తెచ్చిన ఆ మాంస భారాన్ని దింపి సంతోషంతో తోక ఆడింపసాగింది. “చూశావా ఎందుకు వెళ్ళానో! ఇదితీసుకో, నేను చేసినపనికి. మెచ్చుకో...” అన్న అభిప్రాయం వ్యక్తంచేసింది.

కాని నంటూ దృష్టి అటుకేసిలేదు. కళవళపడుతూ అతడు కుక్క ఆవయవాల నన్నిటిని చూస్తూ “చూశారా! క్కడికోపోయి తిరిగివచ్చింది. చౌర్యాగ్యవుది. ఇంతర కం ఆ చిన్నకుండేలుని చంపితే వసుండా ఎక్కడైనా! అయితే ఏమిటిగరగవలసింది ఇహ... ఎక్కడికివెళ్ళను! ఇప్పుడుదీనికి కట్టు కట్టకపోతే రకం ఆగదు. అయితే... అయితే... — వెళ్ళండి, చూడండి, మీకాళ్ళమీదపడతాను చూడండి. ఈ చౌర్యాగ్యవుది ఎక్కడో తెగజాటుకుని వచ్చింది” అన్నాడు.

పక్షగా చూశాక సందేహరహితం చేసుకుని సంతోషదృష్టితో కుర్రవాడు సుల్తాన్ తీసుకువచ్చిన దానికేసి చూస్తూనే—బిగరగా అరుస్తూ “చూడండి, చూడండి, ఎంత పెద్ద నీమకుందేలును చంపి తీసుకువచ్చిందో! మంచి పరాక్రమశాలి అని అనవచ్చుదాన్ని. ఏమంటారుమీరు? కదూ?” అన్నాడు.

అమాటలు అంటూ ఉండగానే ఒక అల్లగాజాతి స్త్రీ, పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి, “బాబూ! బాబూ! మీకుక్క మాకుందేలును చంపేసింది. ఇంట్లో దానిపిల్లకూడా బ్రతకదు ఇహ. ఇవ్వండి, దానిఖిలేదు ఇప్పించండి బాబూ!” అంది.

సంటూ ఏం చెయ్యాలో తోచక గుటకలు మింగుతూ ఆ వచ్చిన ఆమె కేసి చూస్తూ ఉండిపోయాడు. అసుల్తాన్ వేటాడివచ్చిన గౌరవం ఎక్కడికి పోయిందో అప్పుడు...! సహజమైన చక్కని చిరునవ్వు ఎక్కడికి పోయిందో! అతణ్ణి ఈచిక్కులోంచి తప్పించటానికి మనీష్ చటుక్కున తన పర్సులోంచి రెండురూపాయలు తీసి ఆమెముందరికి విసిరాడు. ఈ బాబుగార్ల అవ్వకతను తలచుకుని, పెదవులమీదకు వసున్న చిరునవ్వును దాచుకొంటూనే ఆరూపాయలను తీసుకుందామనే మిషన్ తలకిందకు వంచింది.

“మాకు ఇవో లెక్కలాది కాదు. తీసుకుపో. దానిపిల్ల బ్రతకకపోతే కబురుచెయ్యి. మా ఇల్లు ఇదే. ఇంకా ఏదైనా ఇస్తారే అప్పుడు!” అన్నాడు మనీష్.

ఆ యువతి వెలిపోయాక సంటూ అభిమానరుద్రకంఠంతో “మీరు ఖిలేదు ఎందుకిచ్చారు?” అని అడిగాడు.

మనీష్ నవ్వుతూ—“మనదేపారపాటు బరిగిందనుకుంటాను. నీకుక్కే కదా? అయితే నీదగ్గర ఏమీలేదుగా! నువ్వు ఏమి ఇస్తావ్?” అన్నాడు.

కుర్రవాడు కాస్తేవు ఆలోచించి, “అదీనిజమే. ఈ బద్లామ్ కుక్క ఇలాంటిది. కాస్త పదిలేసటి ఎవరికోబకరికి నష్టంకలిగించటానికి పరుగెత్తింది. ఇవాళ ఇంటికి వెళ్లక ఇహజన్మలో విప్పకుండా గొలుసుతో కట్టేస్తాను” అన్నాడు.

ఇంచుమించు అంగులో కొన్నిమాటలు అరంచేసుకున్నట్టు — మెడ వందుకుని అతడిచేతికిందకువచ్చి ఒదిగిందికుక్క. కుర్రవాడు గర్వంతోనూ కుతూ

ధ్రువ జ్యోతి

హలంతోనూ “ఎంచెయ్యను చెప్పండి? ఏవోతప్పుడుపని చేస్తుండి-వచ్చి కాళుపటు కంటుంది. దీనికి శాస్త్రచెయ్యాలా-లేదా దీనిమీద కోప్పడాలా మీరే చెప్పండి? ఆలస్యమవుతోంది. ఇంక బుజ్జగిస్తూ కూర్చుంటేకాదు. పద. లే.” అన్నాడు.

సాయంకాలపు కిరణాలు అతడి ఒడిలోకి ప్రసరించాయి. మధుర వాయువులోనించివస్తున్న స్నిగ్ధమైనవాసన వాటిని పటుకుని ఉంచటానికి ప్రయత్నిస్తోంది. మనీష్ గడియారం తీసి, ఒకసారి టైంచూసి,

“ఇంటికి వెళ్ళు నంటూ! చీకటి పడుతోంది”

“మరిమీరు?”

“నేనూ ఇంటికి వెడతా”

“ఉహూ. అలాపిలేదు. ఈభారం నామీద వేసి పారిపోతారలేకండి! పదండి. ఇది మీరే చెయ్యాలి. అక్కకూడా వస్తే కాస్త ఇవ్వవచ్చు, లేకపోతే మీరూ, నేను, సుల్తాన్ ఇంకవరకీ ఇందులో భాగంరాదు”.

మనీష్ నవ్వుతూ “అక్కను ఒక్కతెను విడిచిపెట్టివచ్చి చాలాసేపయింది. మరోరోజున వస్తానులే” అన్నాడు.

కుర్రవాడు అతణ్ణి చెయ్యివచ్చుకుని లాగుతూ “ఉహూ. అలా కాను. ఇవాళే - ఇవాళే మీరు చూయింటికీ రావాలి” అన్నాడు.

దూరంగా ఒక స్త్రీ కంఠం ఎదిగి “ఏరా నంటూ! ఎవణ్ణి ఇలా రమ్మని లాగుతున్నావ్?” అనిపిలిచింది.

కుర్రవాడు బిగ్గరగా నవ్వుతూ “భగ్గలూర్ సాహెబ్ ను పటుకున్నాను అక్కా. కానీ ఒకణ్ణి పటుకుని ఆపలేకపోతున్నాను. నువ్వు పట్టెత్తుకురా!” అని కేకేకాడు.

“ఎంత కోయ్యవై పోతున్నావురా! పెద్దమనుష్యులను ఇలా వేధిస్తారా? విడిచిపెట్టు.”

కుర్రవాడు ముఖం త్రిప్పుకుని నవ్వుతూ “చూడండి-ఆవిడే మాఅక్క. భయంలేదులేండి. నన్ను తిడుతుందని మిమ్మల్నికూడా ఇవాళే చీవాట్లువెయ్యదు. రండి, అక్కడేవుంది. ఆమెతో మాట్లాడిస్తాను” అన్నాడు.

ఇంకమీదటకూడా ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళటమనే ప్రస్తావన తీసుకురావటానికి మనీష్ కంఠం బిగుసుకుపోయింది. ఓడిపోయినవాడిలాగా బయించినవానికి ఆత్మసమగృహ చేసుకుని, అతడి ఇష్టప్రకారం వెనక్కితిరిగి బయలుదేరాడు.

10

నిశ్చయం ఒంటరిగా ఇంటికే తిరిగివచ్చాడు. ఆ నిరసనమైన నిశ్చయంతోనే
రుద్ధద్వారమువెనుక నుండి వస్తువులూకలిసి అతనికి పరిహాసించాయి. పక్షివిహీన
మైన శూన్యపంజరంకేసి మానసికప్పుడు లోతుల మనస్సులు ఎలాంటి నిత్య
ఉంటాయో—అతడి మానసికస్థితి అప్పుడు అంతకన్న ఏమాత్రం మెరుగ
ఉన్నట్లు తోచలేదు. ఆ కాశమంతా అలముకున్న మేఘాల జడతల్లం వచ్చిన
యంతలో ఆణుచుకుని—నిరావేశంతోనే అతడు మంచంమీదికి వెళ్ళి పడుకు
న్నాడు. మాధవి ఇంత అభిలాషతో ప్రతిష్టించుకున్న ఆ ఇంట్లో సాంధ్యదీపం
వెలుగులేదు.

ఆనాడు అవహేలా—ఆ కాంక్షలు మూర్తీభవించిన స్త్రీ, దీనిరు అతడి
మనోద్వారందగిరిచేరి పోటాడుకోసాగారు. ఒకరు అభిమాన కళామూలంతో
జరతించేసి, అతడి దుర్బలమైనమనస్సుకు ఎంతబాధకలిగించారో—మరియొకరు
సరేగా అలాగే ఉదాహరణమైన లాలసను ఎదుట వరుసగా మెట్లలాగా అమర్చి
ప్రతిక్షణమూ అతడి పాదమసోకిన మారాన్ని సుప్రశస్తం చేయటానికి ప్రయ
త్నించారు. కలుషసంస్పర్శలతోఉండి, ప్రత్యేకంగా పవిత్రమైన మారాన్ని
సంపరిచేవారి మనస్సును ఇలాగే కాబోలుగా మొదటిసారి ఆకర్షించటం!...

ఆసంగతి స్ఫురించటంతోపాటు అతడు చటుక్కునలేచి కూర్చున్నాడు.
మనస్సులో ఏమాత్రం దుష్కృతికి చోటు ఇవ్వటమన్నా సహించలేడతడు.
చెమటలుపోసినశరీరానికి కాస్త చలనిగాలి సోకటానికని అతడు వీధిలోకివచ్చి
నిలబడ్డాడు. సరేగా ఆసమయంలోనే 'టెక్నో' మోగింది.

ఆకా ఉత్సాహంతో మాధవి మనసులోని అభిప్రాయాన్ని తెలుసు
కుందామని వెనక్కి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు—ఆమె నాభార్య మర్యాదకోస
మనే తన అన్నగారి దుర్బలమారాన్ని ఎంతసహించినా, సమర్థించినా భర్తకు జరి
గిన అవమానం ఆమె హృదయాన్ని తప్పకుండా బాధించిఉంటుంది. ఇంతమమనవు
అందరియెదుటా ఆమె కన్నించిన భావం అదికేవలం పైకి కన్పరిచినదే. కేవలం

ధ్రువ జ్యోతి

అన్నగారీ, అన్నగారి భార్యనూ సంతోషపరచటానికే. భగవంతుడు మాకు కాడని ఆమె అంతరించుకొనితే తెలుసు. కాని ఇవాళ అన్నగారుచేసిన ఈవ్యవహారంతో ఇద్దరిమధ్య శాశ్వతంగా విడివడిపోయే సూచనలు కనిపించే ఉంటాయి. అయితే యేం? ఉభయులకూ శ్రేయోదాయకమైన పద్ధతే ఉత్తమం అని భావించుకున్నాడు మనస్సులో. దానితోపాటు ఇంతటివరకు తాను ఆకారణంగా భీమపడినందుకు పశ్చాత్తాపపడ్డాడు. త్నమాభివ్రాతే పాపాన్ని తీర్చివేసి స్వీకరించుదామనే ఆశతో అతడు ఘోషం అందుకుని 'హల్లూ' అన్నాడు.

“తమరు ఎవరు?” అని వచ్చింది జవాబు.

“నేను నిశీధచంద్ర వంశోపాధ్యాయును. మీరు?”

“పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును”

“ఏం కావాలి?”

“హింసితరాలైన స్త్రీ ఒకామె తమ ఆశ్రియాన్ని, సహాయాన్ని అర్థిస్తోంది. ఆమెను మేము తమదగ్గరకు తీసుకురావచ్చునా?”

“రండి” అని ముక్తసరిగా జవాబిచ్చాడు.

ఘోషం అగిపోయింది. నిశీధ్ విమూఢుడిలాగా నిలబడి ‘అదేమిటి అలా చేశాను. ఆ స్త్రీ ఎవరో అడిగానుకాదే!” అని అనుకోసాగాడు.

హింసితరాలైన స్త్రీ విషయం అతడి హృదయంలో మాటిమాటికీ గుచ్చుకోసాగింది. ఎవరాహింసించబడిన స్త్రీ? ఏదో ఒక అనిష్టనూచకమైన ఆశంక తుపానుశ్రేణిలో మనస్సును ముద్దించసాగింది. అయినా ఒకవేళ మాధవి, నిష్ఠురుడైన తన అన్నగారి చెతిలో దెబ్బలుతిన్నదా యేం? అతడి మనస్సు అలోచనతో ఎదురుతిరగసాగింది. తనమీద తనకే కోపంవచ్చింది. కోపమూ, బాధా, అహంకారాలతో క్రోధకరచుకుని తన చెంపలు తానే వాయించుకుని, “నువ్వు ఆమెను ఆ పిచ్చివాడిచేతులలో ఎందుకు వదిలివచ్చావు చెప్పు? నీకు దానికీతగిన శాస్తి చేస్తానులే చూస్తూఉండు. ముందు అతడు ఆమె మీద ఎంతటి ఆత్యాచారం చేశాడో చూడు” అని మనస్సు అతణ్ణి ప్రశ్నించసాగింది.

వత్తి ఆలోచనలతో గడిచేకాలం చుస్సహంగా ఉంటుంది. అనీరతతో పిచ్చిఎక్కినట్లయి నిశీధ్ వీధులు పు తెరచి ఆ గుమ్మంముందర పూర్ణచంద్రుని

ప్రారంభించాడు. 'పదిహేనునమిహలో పెదవెలుతురుతోపాటు 'హాన్' మ్రోగి, ఒక టాక్సీ వచ్చి గుమ్మంముందర ఆగింది. ముందు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు 'టాక్సీ'లోంచి దూకి, నిశీథ్ దగ్గరకువచ్చి కంగారుగా- "ఈ ఆసుపత్యంలో మీకు యిబ్బంది కలిగిస్తున్నందుకు సిగుపడుతున్నాను నేను. కాని గత్యంతరం లేకపోయింది. ఒక స్త్రీ గుండాల చేతులోపడి విపరీతంగా దెబ్బలుతిని ఆ సితిలో మా సాహాయ్యంతోనం మా దగ్గరకు పరుగెత్తుకువచ్చింది. ఆమె నుడుటిమీద పెద్దగాయం ఉన్నది. వెంటనే హాస్పిటల్ కుపంపి కటు కటింపటానికి ఏర్పాటుచేశాం. ఇప్పుడామె భయంమూలంగా ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళిటానికి ఇష్టపడలా. మీ పేరుచెప్పి,మీ ఆశ్రయం పొందటానికి వచ్చింది" అన్నాడు.

నిశీథ్ కంగారుపడుతూ అడుర్దాగా-"ఏదీ? ఎవరామె?" అన్నాడు.

అవగుంతనంఉన్న ఒక స్త్రీ మెలిగా టాక్సీలోంచి దిగి అతడి పాదాల మీదపడి నమస్కరించింది. అత్యాశ్చర్యంతో నిశీథ్ ఆమె చెయ్యిపుచ్చుకుని "నువ్వు మాధవివికాదూ? అయితే ఎవరవు మరి?" అన్నాడు.-

సిగుతో అవగుయనాన్ని కొంచెం తొలగించి "నేను" అన్నదామె.

చటుక్కున గుర్తవట్టడిలాగా రెండడుగులు వెనక్కివేసి "నువ్వు! నువ్వా! అమలా?" అన్నాడు.

"మీరిహ నిరభ్యంతరంగా వెళ్ళిపోవచ్చు ఇన్ స్పెక్టరుగారూ! నే నీ యింటో ఆశ్రయం పొందగలను" అంది.

ఇన్ స్పెక్టరు చిరునవ్వునవ్వి "తెలుసు" అని మరుక్షణంలోనే కారులో ఎక్కికూర్చున్నాడు.

అశ్చర్యాన్ని వదలించుకుని "కాని - కాని -" అన్నాడు నిశీథ్. టాక్సీ ఆపుటికే చాలాదూరం వెళ్ళిపోయింది. నిరుపాయుడై "ఏమేటి ఇలాచేశావు అమలా?" అన్నాడు.

అమల అతిసహజంగా-"విశేషం ఏమీ చెయ్యలేదు. మీ యింటో ప్రవేశించటానికి ఇన్ని అవాంతరాలు భేదించుకురావాలని మెదటో ఎరగను. మీరు నాకు ఇవ్వకలిగితే ఇంతఆశ్చర్యం ఇవ్వండి. అక్కగారు తనచెల్లెల్ని ఏమాత్రం పదిలేసెయ్యదు. ఆమె దగ్గరకు వెడతాను" అంది.

ధ్రువ జ్యోతి

“కాని ఆమె—ఆమె ఇక్కడ లేదు”

ముందుకు వెళ్తున్నదిలా చటుక్కున అగి, నిరాశాశ్చర్యాలతో రుగ్ధమయిన కంఠంతో “లేదూ! ఆమెమిటి? ఎక్కడకు వెళ్లింది ఆమె?”

“పుట్టింది?”

“ఇలాంటి అశుభముల నా?”

“దారికి కారణం చుక్కో” అని అందమని నాటిక విమలాంక వద్దొంది. కాని పెదవులు బిగపట్టుకుని ఆచూకీను అప్పుతున్నాడు.

అయిదు నిమిషాలుండే అతిథిమండపం సుసానివిషయాలు వెలడించుటలో ప్రయోగన మేమిటి? ధీకంఠంతో మాగ్గవి అన్నమాటలు పూట్టిపెట్టి, నిటూరుస్తూ “ఆమె మేనల్లుడికి సుస్తీగా ఉంది అందుకని మామిడిగానికే వెళ్లింది” అన్నాడు.

అమల సరాశాజవితకంఠంతో “అలాగా - అయితే ఉపాయమేమిటి నాకు?” అన్నది.

కొన్నాం రకంఠంతో అలాగా ముగ్ధుడని, “ఇన్నాకూ సగవాయు రాలివయే ఉన్నావని తోచుకున్నాడీ కాక హతాశుడై వెలుగొందగ తలచాడు కుని నుంచుని లేవకుదా! అక్కడికి పుట్టి అగవెట్టిటానికి అంత లగ్నంతోం దేనికి?” అన్నాడు.

అమల జడితకంఠంతో “అన్నది. లేకపోలే వెళ్లాలని ఎంగుకనుకోను” అని జవాబిచ్చింది. “దానికి మరో కారణంకూడా ఉంది” అని అందమని నాటిక చివరదాకా సచ్చింది. కాని మళ్ళీ అధివాన్ని అతికష్టమీద గోస్థంగా వుంచి అతడు రాతివాన్నిలా నిలబడిపోయాడు. తర్వాత ఆమె తలవంచుకుని “మీరు నన్ను ఏవిధంగా అనుకుంటున్నారో తెలియదు—కాని ఒకరోజుయినా విచారించుకుంటే వెనెనిచటానికి ముగ్ధుడించగో—అక్కడే మళ్ళీ లభ్యుడు పెట్టుకునేది నాకు ఎంతో బలదీర్చితగా ఉంటుంది” అన్నది మళ్ళీ.

నిశీథ్ మాట్లాడలేదు. ఒక్క చిగునవ్వుమాత్రం అతని పెదవులచివర కన్పించింది. అలాడి ఈ భావాన్ని తీక్షణవృత్తితో గ్రహించి, “మీరు నన్ను విశ్వసింపటంలేదని తెలుసుకున్నాను. బలవంతంగా మీరు విశ్వసింపెట్టు చేయాలని నేను ప్రయత్నించటంకూడా అన్యాయమే. అయితే ఉన్న యెన్నాగమేనో

చేయితున్నాను. ఇవాళి మీరు ఉచ్చేతాక ఎలాగో అనిపించింది. కనీసం ఒక్కరోజు నా ఎవ్వరూ రాకుండా నా ఇంటి తలుపులుమూసి ఉంచుదా మనిపించింది. దారికి ఫలితం ఇదీ, చూడండి!” అని ఆమె నువ్వుతోమీది గాయాన్ని చూపింది. నిశీథ్ ధీభావంతో “అది అంత తొలసగతిగా ఉన్నట్లు తోచదు అవలూ! సుగంధాలించి మంచి భిక్షుమార్గాచనడిస్తే - అమాత్రం అమాత పరితిమాతాలు రావా మరి?” అన్నాడు.

ఆమె కార్యమైన కంఠస్వర తో— “జయమాపండి. కనీసం ఒక్కరాత్రులూ నా నన్ను సుఖంగా ఉంచుకుంటుంది. చేళ్ళ ఇహ ఎలా రానిపెట్టికంటే అలా అవుతుంది” అన్నది.

నిశీథ్ నవ్వాల్సి వచ్చింది. “అదికాదు అవలూ! ఎదుర్కొన్నప్పుడు నీతో నన్ను ఈవిధంగా జతపరిచావో— ఆ గునలేవత బీజిత మాతా స్వరూపం అని నేను చదివిన గుర్తుగలనా. లేకా అట్లే సంగేహం” అన్నాడు.

నిశీథ్ అసహాయానికి ఒక పెద్ద వెలుతురుతోపాటు “హాన్” మరోసారి గుచ్చుకున్న మోగింది. ఆ మోగడంతోపాటు “ఇలా మామూలేనా మాధవీ ఇంతగా ఏడవటం? చూడ, బాగామాడు! ఏమవుతుంది? మన కాస్తాల్ని విడదీయ మామూల్ని చూడండి. లేకపోతేనా సరే, కేపుమాదాం దీనిలేవో తగినపట్నాలు. ఇంకా చూస్తోనేమిటి గుడ్డలుతుని అలా? పద ఇంటికే” అన్న నిశీథ్ కింకన్యంకూడా వినిపించింది.

మరిపోయినదానిలాగా వెదకుతున్న కారుకేసి ఒక్కక్షణంపాటు మాసి, “పెద్ద నిట్టాగ్ను నిమిత్తా “ఎంతటిదిదపలు?” అన్నది ఆమె.

నిశీథ్ ముగిసమైన సప్తస్వ “పెద్ద విశేష మేమిలేదు” అన్నాడు. “కానీ, ఇంక ఈయింటో నేను ఒక్క చూడమయినా ఉండలేను అన్నా!”

“నేనయినా ఈ అంగరాగ్ని నా చెల్లెల్ని ఇలా కీడిలాకి వెళ్ళిపోయింది” “మరి పని?”

“మరికొవలసిందేమో అనుకో నే అనుకుంది. ఇహ నువ్వు ఉండటం, ఉండకపోవటాలవల ఆమెకు సంతోషం నా బోలెడుదేమి కావచ్చు. కిరీకంన్ని ఆపా దించటం - ఆపాదించకపోవటం రెండూ ఒకటే ఇష్టం!”

ధ్రువజ్యోతి

“అంతకన్నా ఇప్పుడు నేనొక పనిచేస్తాను అన్నా ! ఇప్పుడే నేను వదిన దగ్గరకెళ్ళి, అన్నీ విడచుర్చిచెబితే—”

“అలావద్దు చెల్లీ !” అన్నాడు నిశీథ్ నవ్వుతూ.

“ఎందుకని?”

“మీ వదినను నీకంటే నేను ఎక్కువ అరం చేసుకున్నానుకనుక. నువ్వు ఏదయితే స్పష్టంగా తెలియచెప్తుతావో—సరేగా దానికి విరుద్ధంగా అరంచేసుకుంటుంది. ఏ ఏ కారణాలను చూపించి నువ్వు ఎదుటనున్న మార్గాన్ని పక్కాకాశవంతం చెయ్యాలని అలాచిస్తావో—అవన్నీ ఆమెముందర అమావాస్య్యాంధకారంలో లుపమై పోతాయి. లాభంలేదు. అంతకన్న భగవంతుడు ఏ భారాన్ని అయితే మోపాడో—దాన్నే వహిస్తాను నేను.”

“అదృష్టం బావుండనివాడికి — ఎటుమూసినా దురదృష్టమే నా అన్నా?”

“కాదుచెల్లీ! భగవంతుని పక్షం పక్ష అని ఎవరు భావించరో—వాణిది వేరేవిషయం; అది అలాఉంచు. కాని అలాభావించేవారుమాత్రం హైర్యాన్ని బిగబడితే జయాన్నికూడా పొందకలుగుతారు. ఇందులో పొగబాటేమీ లేదు!”

“కాని నాకేమిటి ఉపాయం?”

“నువ్వు ఈగదిలోనే పడుకో. నేను బైటకూర్చుంటాను. ఏంభయం లేదు. ఏదేవత మారువేషంలో వచ్చినా నన్ను మోసగించలేదు. నువ్వు నిశ్చింతగా పడుకో—పో!”

“నువ్వుకూడా ఆపగ్గరిగదిలో పడుకో అన్నయ్యా!”

“వద్దు చెల్లీ! పుట్టినప్పటినుంచీ నిద్రపోతూనే ఉన్నానుగా: ఇవాళ నిశ్చింతగా కొంచెం ఆలోచించుకోనీ. అదీకాక నీ భవిష్యత్తుకు ఉపాయమేమిటోకూడా, కొంచెంఆలోచించి ఉంచాలికదా!” అన్నాడు నిశీథ్.

11

“ఎంతా నంటూ! నీ స్నేహితుణ్ణి భోజనానికి పిలిచివచ్చావా?”

కుర్రవాడు పెదవి విరిచి “అవసరం లేదులే పోయిందా!” అన్నాడు.

శుభ బిగ్గరగా నవ్వుతూ “ఎందుకనిరా, అమ్మతిట్టిందని అభిమానం వేసిందా?” అంది.

కుర్రవాడు మూతివిరుస్తూ “అఁ నీతో చెప్పారు. ఎమోలే, రాకపోతే రాకపోయాడు. నాకేమన్నా నష్టమా?” అన్నాడు.

శుభ తమ్ముడ్ని జాటుపట్టుకుని కుదుపుతూ “నష్టంలేదు, ఆసలు రాక పోయినట్లయితే ఆ కుండలుతాలూకు మరిపిని ఎవరు పంపించేసేవారో?” అంది.

కుర్రవాడు ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకొని “అఁ నేను అలా చెయ్యమని చెప్పానా అతడికి?” అన్నాడు.

శుభ పెదవివిరిచి “మరి నేనుచెప్పానా ఆ మాట! నీ చేతులూ తుపాకీ ఉంది. ఎదురుగా ఎగురుతున్న పక్షులు కన్నీస్తున్నాయి... కాని ఒక్కదా న్నయినా చంపలేకపోయావు. అదంతా కనిపెట్టే అడిగి తీసుకెళ్ళింది. అంతే కదూ!” అన్నది.

నంటూ కుతూహలంతో “నిజమేఅక్కా? దేనికిగుర్పెడితే అదేపడేది నేలమీద. పొద్దుటూకిందికాని లేకపోతేనా అన్నీ పళ్ళెంలాకి రాకపోయేవా!” అన్నాడు.

“అవును నా సంగతేమీ అతడికి చెప్పలేదుగదా నిజంగా?”

“లేదు. చెప్పలా. గుచ్చిగుచ్చి అడిగితేమరి ఆసలు చెప్పకుండా ఉండనా?”

“అదివిని ఆయన ఏమన్నారు?” అని అడిగింది శుభ ఉత్సుకతతో.

“ఏమంటాడుఇంక? నవ్వుటం మొదలుపెట్టాడు”

ధ్రువ జ్యోతి

“కడుపునించేటుగా కొన్ని అబద్ధాలు చెప్పి వచ్చావనుకుంటూ, సరేకాని పెద్దమనుష్యులతో ఇలా అబద్ధాలు చెప్పివస్తారా— ఏమంటావ్! చెప్పవేం?”

“బాప్! నువ్వు తిడతావెందుకు? అడిగినవాళ్ళకిలా నేను అబద్ధం చెబుతానా?”

“అదేమిటి! కొత్తవ్వకి నానుగతులు ఇన్ని ఎక్కడనుంచి తెలుసు కుంటాడు? అడలాశెందు. చేసిందేమో చేశావు. ఇప్పుడు వెళ్ళి ఒకసారి భోజనానికి పిలిచిరా”

అతడు గాంధీవ్యం తెచ్చుకుని “ఉహూ! నేను వెళ్ళను. అపసర మేముంది? పరాయివాణ్ణి ఇంటికి పినికొస్తే లాభమేమిటి?” అన్నాడు.

శుభి కొంచెం సుభాగాన్ని చూపతలచుకుని, “అమ్మ చెప్పింది కనుక చెప్పాను. లేకపోలే నీన్నేహితుణ్ణి నువ్వు పిలుచుకో మానుకో—నాకేం” అంది.

కుక్కవాడు ఉత్సుకతో అక్కచెయ్యివటుకుని “అమ్మ నిబంధించిందా చెప్పు అక్క! సకులవేళలాగానే పెద్దగులాబ్బివ్వు తెచ్చిపెడతాగా అనక; నిబంధించా?”

ఏమో తప్పునరిగా ఈ మాట పైటపెట్టుకుని “అవునురా! నిజమే నమ్మకంలేకపోలే అమ్మదగ్గరెళ్ళి అడిగి రా, బాప్! కాని నామాట ఎత్తవద్దు— ఖిబర్ దార్!” అంది.

“సరే వెళుతున్నా అమ్మను అడగటానికి”

తమ్ముడిచెయ్యి గట్టిగావట్టుకొని “ఏమడుగుతావు?” అంది శుభి.

అతడుసహజంగా నిజంచెప్పేవాడిలాగా “ఎందుకంటి ను? అమ్మానువ్వు మనివబాబుని భోజనానికి పిలువమనిచెప్పావా? అనిఅడుగుతాను” అన్నాడు.

“ఏం ఎందుచెప్పారనీకు? అనిఅడిగి లేకపో, ఏమంటావు?”

“ఎందుకుచెప్పనూ? అక్క”

శుభి అమాటకు అడ్డపచ్చి, తమ్ముణ్ణి ఒక్కతోపుతోసి “గడ్డు నువ్వు వెళ్ళనక్కర్లే. ఎవరూ ముందుకి రావాల్సివసులేను” అంది.

ఏ తెలివితక్కువతనంవల తాను అక్కమొనుట అపరాధం చేశాడో దాన్ని కనుక్కోలేకపోయాడు. అంతేత ఎంతో చిక్కుల్లో ఉన్నవాడు చూసి

నటుగా అక్క ముఖంకేసి చూస్తూ ఉంటున్నాడు. అరడి మనోభావాన్ని చూసి, శుభ సవ్యూతూ “నీకు కాస్త అయినా బుచ్చి ఉండేదా? నంటూ?” అంది.

నంటూ గాభీర్ గంపిగాని “ఇదిగో చూడు! ఇటు పొంగింబించావు. నువ్వు గడమాయిస్తావని అడవిలోనూ చెప్పాలని కోరికగా ఉందా!” అన్నాడు.

“అం. టుంచిపనే చెప్తున్నావులే; పోనీ, ఆసంగతి వదులే. సీకెం తెలుసు, అలా చెబితే మనమే విలిచామయతుంటుంది అమ్మ; — ఆమ్మో! అది మరీ అసహ్యంగా ఉండదు?”

కుర్గివాడు అద్భుతపడి, “అయితే ఎంచెప్పిలా నేర్పరాదా?” అన్నాడు;

“ఇదే చెప్పి — వదులే. నువ్వింక ఏమీ చెప్పనక్కర్లే. పోనీ కాక పోలే!”

మిక్కిలమ మిగిలిన కుకూళులదై “కాదు అక్కా! చిరుమకురానీనమ్మ. ఇలాటి నేపీహితుణ్ణి వదులుకోలేదు నేను. ఇటు చూద్దామా అమ్మ కోర్పుడు తుంది. ఎంచెయ్యను చెప్పు?” అన్నాడు.

శుభ కనునూమలు చిట్టించుకుని — “అగు — నెప్పట ఎలా మెదలు పెట్టాలో అలా బించి చూడనీ” అంది.

ఇద్దరూ నిశ్శబ్దంగా అలా బించి సాగారు. చుటుక్కున దూరంగా ఎవడిదో కాళ్ళచప్పుడు అపడంతో పాటు “నంటూ! నంటూ!” అని పిలుపు కూడా వినిపించింది.

శుభ చుటుక్కున తమ్ముణ్ణి మోస్తున్నూ, “అదిగో అమ్మ వచ్చేసింది. నీ ఈ మాటలన్నీ అవిడతో ఏమీ చెప్పవద్దు. ఖిల్ దార్! నేను నీకు ఆ ఎరి బంతి ఇస్తారే.....” అంది.

“నీజంగా ఇస్తానా? నీజంగా? నీజాగా? భే! నేను ఏమీ చెప్పను”

తల్లి దగ్గరకువచ్చి “మనంను భోజనానికి విలించిచ్చావా నంటూ?” అంది...

“లేదు అమ్మా! అక్క... ఎలా వెళ్ళానా?” కుర్గివాడింత బాగ్గిత గా ఉన్నా అక్కడేనూ, అక్కడగ్గి పన్నుకుంటులూ చెప్పబోయి చుటుక్కున అగిపో

ధ్రువ జోతీ

యాడు. తర్వాత గబగబా ఆఖిరి మాటలు కొన్ని చెప్పి తోను చెప్పతిలచింది పూరిచేశాడు. తల్లి ఏమనుకుందో ఏమోతెలియదు; గంభీరంగా “నెను. రా సంజే నువ్వు వచ్చేయ్యటం బాగుండదు. అయినా చూడు. పాపం ఆ ఆమాయ కుడికి అనుసరంగా కొంతవెబ్బు ఖర్చుచెయ్యకు. ఎలాంటి సిల్లవాడివిరా నువ్వు- నువ్వు చెప్పేవన్నీ అబదాలే”

అని ఆమె మరోవైపుకు వెళ్ళిపోయింది. కుర్రవాడు ఉత్సాహంతో “చెయితావా అక్కా?—చూశావుగా! నేనేమన్నా చెప్పానా?” అన్నాడు.

శుభ మూతివిరుస్తూ “చెప్పలేదు — చెప్పాల్సిందికూడా అట్టే ఉండలేదు” అన్నది.

కుర్రవాడు పట్టుదలతో “ఒటు. ఒటు అక్కా! ఆమె ముఖం ఎంతో అమాయకంగా పెట్టి బైటికి వెళ్ళిపోయింది. అంతే ఏమీ గ్రహించలేదనుకుంటూ. ఎలాగ్రహిస్తుందేమిటి? ఊహకే ‘అక్క’ అని మార్తెమే అన్నా— అంటేగా!” అన్నాడు.

శుభ ముఖం ముడుచుకుని “ఆమె అన్నీ గ్రహించింది. ఏమయినా ఆమె మన అమ్మేదా!” అంది.

కుర్రవాడు అక్క ఒంటిమీద చెయ్యివేసి, “లేను అక్కా! ఇదిగో ఆమె ఏమీ గ్రహించలేదని నీ ఒంటిమీదచెయ్యివేసి చెబుతున్నా. ‘ది’ అంటే ఎన్ని కాకూడదు? దీదీకూడా కాదు ‘ది’ ఏగా! ‘ది’ అంటే ‘దిల్ బహార్’ ‘దిల్ రుబా’—ఎన్నైనా అనుకోవచ్చు” అన్నాడు.

శుభ నోటో గుడ్డలు కుక్కుకొని నవ్వుతూ—“అగు! అగు! బాగుంది. అమ్మ గ్రహించలేదని ఒప్పుకుంటారే. ఇహ నువ్వు ఏమనిమీదవెడుతున్నావో చెప్పు” అంది.

“అయితే ఇస్తావా ఆ ఎక్కబంతి?”

“అనక ఇస్తారే. కాని మాటాడుతూ మాటాడుతూ — ఇవాళ మారగుల నేను వండుతున్నానని చెప్పు. కాని నేను చెప్పాననిమాత్రం చెప్పుకు— ఖిబర్ దాక్!”

సరే అని కుర్రవాడు వెళ్ళిపోయాడు. శుభ కాస్తేపు నిలబడి నిలబడి సిగ్గుతో ముసీముసినవ్వులు నవ్వుకుంది. “చెప్పితాడా! అమ్మ ఇంక గ్రహి

మూడో! అతడివి నుంచి చుట్టూ చుట్టూ! కాని నేను ఇలాంటి వాళ్ళతో ఏమాత్రం స్నేహం చేయటంలా. చూడమను! చూడమను!” అని అనుకుంది మనస్సులో.

ఆపస్తంబ మనీష అక్కపూజకోసం పూలూ, పప్పు పోగుచేస్తున్నాడు. సంటూ కిలకల నవ్వుతూ పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి, “నేను ఇవాళి ప్రాగున్నే ఒక్కణ్ణే మీదగిర కక్కిడికి ఎలావచ్చానో చూడండి. భగ్గేలా కాని, సూగ్గేలా కాని ఇదెంతో ఎవరో ఒకరు నన్ను ముందు పంపించిపోయారు అనుకుంటారు మీరు బహుశా. కాని అది నిజం కాదు. నేను ఒక్కణ్ణేవచ్చా. నమ్మకం లేకపోలే ఇంటికివచ్చి అడిగిచూడండి ఇంకా. అదేమిటి మిమ్మల్ని భోగి నారిక పిలవాలన్న మాటే ఎలా ముదిరిపోయానో చూడండి. అక్క అన్నదంటే తప్పేముంది? నేను ఒక్క తెలివెలప్పువాడిని” అన్నాడు.

మనీష హృదయంతో బిగ్గిగా నవ్వుతూ “కాని నేను ఆమె అన్న మాట కొనసాగించాను సంటూ! గట్టిగా అనిగలను. నిజానిక నువ్వు అసలేమాత్రం తెలివితప్పువవాడివి కాదు” అన్నాడు.

సంటూ ఉత్సాహంతో “మీరలా చేయగలిగితే భలేపని అవుతుంది. ఇవాళి ప్రాగున్నే ఇక్కడకు వచ్చేముందు ‘వృధాగా’ కొన్నితిట్లు తిరిగింది. నేనూ ఆపనేచేశా. వాళ్ళందరికన్నా బాగా మాట్లాడటం ఇవాళి నేర్చుకున్నాను” అన్నాడు.

మనీష మృదాంగి ఉత్సాహంతో పాటు తనూ ఉత్సాహించారు, సహానుభూతి వ్యక్తించేస్తూ “భలే బాగాచేశావు. అదీ పనంటే! ఆమె ఎందుకు తిరిగింది?” అన్నాడు.

సంటూ హఠాత్తుగా నీళ్ళుసమీపాడు. తర్వాత జ్ఞానానేత్రాలు పెరికి తిరిగి “భలేవాండీ మీరు! నేను చెప్పేసేమీరు అక్కతో వెళ్ళి కలికాక. ఇంకనా పని ఒక్కదాడుంది. నన్ను ఇలా అమాయకుణ్ణి చేద్దామనా!” అన్నాడు.

“ఘా సంటూ! నువ్వు నన్నింటి విశ్వసించలేకపోతున్నావు! నువ్వే ముందు కాని, మీ అక్కముగ్గురూ కాదు. చెప్పిస్తే, పోనీ. వినాలనిలేదునాకు. అయినా దీనివల్ల నేను చాలా బాధపడుతున్నానని తెలుసా?” అన్నాడు మనీష.

ధ్రువ జ్యోతి

ఆ కుక్కవాడి సుఖ మనస్సు అభిమానశూన్యమును సూచించలేకపోయింది. చటుక్కున అతడు మనీష్ మనస్సులోని బాధను పోకొట్టడానికి ఒకటి రెండు విషయాలు సచ్చిచెబుదామనుకున్నాడు. కాని కాస్తేసటలో ఇంట్లో సంగతులన్నీ పూసగుచ్చికట్లు మనీష్ చెవినిపడేసే ప్రకారంతంగా నిట్టూర్చాడు.

చిన్నయి దగ్గరగావచ్చి “రా నంటూ! ఇవాళి నీకుక్క లేనుగా! నాతో మాటాడుచువుగాని రా” అంది.

నంటూ జిజ్ఞాసాదృష్టితో నాలుగువైపులకూచూస్తూ “కాని మీరు ఏమిటాజి చెనుకోట్టుకెవో వెనుతున్నారల్లాంటిది — నన్ను తానుతారా?” అని అన్నాడు.

చిన్నయినవ్వుతూ “నిన్ను తాకినంతమాత్రాన నేను ముగ్ధునిగాను నీ ముగ్ధునిగాను నంటూ! భగవత్పూజకు ఆట్టే ఇబ్బందికలగదులే. గా నువ్వు” అని.

చాలాకోసాలకు మళ్ళీ ఇవాళి అక్కముఖంలో సహజమైన చిరునవ్వు వికిసింపటంచూసి మనీష్ హృదయం ఆనందభావితమయింది. కృతజ్ఞతాభావంతో అతడు కుక్కవాడి నిర్మల ముఖంకెసిమిస్తూ ఉండిపోయాడు.

12

నిద్ర మెగుకువనచ్చేసరికి అమలకు నిశీర్ కనిపించలేదు. వీధి బయటకు తాళించేసి అత డెక్కడికివెళ్ళాడో తెలియదు. శూన్యగృహంలో ఒంటరిగా ఉండటం ఆమెకు బావుండటా. ఒకప్పుడు గడిపిన నిస్సంగటివిత్తంకన్న ఇది మరి నిస్సహాయంగా ఉన్నట్లు తోచింది. కాని మరుత్తంలలోనే తప్పుని సరిమైన కాలుష్యంలోంచి బైటపడ్డాంకదా అనే ఆనందం ఆమెను ఉన్నత్రురాలినిచేసింది. ఇల్లంతా ఆలంగం తిరుగుతూ పొటబుపొడుకుంటూ ఆ ఆనందాన్ని మకింత ఎక్కువగా ఆనుభవించాలని ఆచుకుంది. కాని నిమగ్నతను దురదృష్టవంపల్ల వక్రదృష్టి పోసి ఈ కాస్త సుఖంతా లేకుండా చేస్తాడేమో అని భయపడింది.

గజిబిబిగాడున్న ఇంటిని శుభ్రంగా ఉంచుదామని ప్రియత్ని సుండగా కింద మూతపెట్టికన్న భోజనసామగ్రి ఆమె కంటపడింది. అదిచూస్తే నిశీధ్ గానూ తాకనయినా తాకనట్లు స్పష్టమయింది! పీట, వి సదీ, గానుతోనీళ్ళూ, ఉన్నదాయిపగర్నూనీ అన్న అక్కడపట్టి; తన దేహాన్ని వెచ్చించిఅయినా సహనకాగించేసి పుణ్యాన్ని ఆర్జించాలనే కోరికతో అప్పటిమీదూ ఎంతో సత్తులతో కాచుకున్నానని ఆమె. మాతతీసిమాస్తే పశ్చేనిండా రొట్టెలూ కూర ఇంకా సగ్గవోషం తగలని పవటంపల సాదరంగా ఆహ్వానిస్తున్నట్లు న్నాయి. చిన్న నెలూర్పు ఆమె నాసికారంధ్రాలకు కరిపింపజేసింది. ఎంత స్నేహమందవలెనన్నట్లయ్యానీ ఎంత పృథలొడింపింది తాను! రాత్రిసంఘటన జరిగితర్వాత, ఈ భాగ్యాన్నిగలముగ్య ఎడబాటురావటానికి తానే బాధ్యురాలనని గ్రహించింది. కానిగత్యంతరంలేను. స్నానం ముఖించూస్తే తనకోసం ఇది ప్రయోజనంగానేఉంది.

ఒక సారి ఎవో ఆలోచించింది. “ఉహూ.. ఈభోజన పదార్థాలు ఇంక ఆయనకు తినవీయవలసినవులేము. అనిగాక ఇవి నేను తాకనవిగా!” అనుకుంది మళ్ళీ.

ఆ చివరిమాటలు తననుకూడా మోసంతో పడిఉంచేటు చేసాయేమో అన్నట్లు గబగబా అనేసింది. అదరాబాదరా ఆమెన్నీ ఒక మూలకు తోసి, అక్కడ నీళ్ళుచల్లి మరుక్షణంలోనే తలలోని వేడిని తగ్గించుకోవటానికి కాబోలు అరచేతుల్తో తల పట్టుకుని కూర్చుంది.

స్నానంచేశాక తనెంత ఆవ్యక్తప్రపంచేసిందీ తెలుసుకుంది. కటుకున్న ఒక్కనీరెతోనే వచ్చేసింది తను. అదికూడా తడిపేనుకుంది. ఇప్పుడింకోటి ఏది? దగ్గరిమీద. మాధవిచీరెలు రంగురంగులవి చాలా వేగిలామతున్నాయి. వాటిలో ఒక్కటికూడా ముటుకోలేకపోయింది. ఏమాలోచించుకుందో ఏమో, అదీ ఆ అంతర్వామికే తెలియాలి. చివరకు ఏరి ఏరి నిశీధ్ బట్టల్లోంచి ఒకటి తీసుకుని “ఇది ఇంకా వారు కట్టుకోనిది, నేను కట్టుకుంటాను” అనుకుంది.

చప్పున చేతులూని తడినీరే పిండేసి, పంటచెయ్యటానికి కూర్చుంది. వెతికి వెతికి, పప్పు, బియ్యం, కాయకూరలూ చైటికి తీసుకువచ్చింది. “ఇలా ముందే ఇట్లాగే గృహిణీత్వం మీదవేసుకోవటం చాలాతప్పు. ఎంత తొందరపడికీ

ధ్రువ జ్యోతి

ఇంత ఆలస్యపు ప్రశ్నలన్నాయి సమయం. “నేనుగింపించి చూడమని గింపించి ఏమి” లేను. ఎప్పుటికీ తెలుసుకుంది?” అనుకుంది తనలో ఒకసారి.

తనకు నచ్చినవిధంగా మంటకు ఏర్పాటుచేసి, పొయ్యిలో నిప్పువేసింది. తర్వాత కాఫీ బాగ్ బావుతుంది కూర్చుని, తమలపాకులు బాగుచేస్తూ “ఇంకా ఇంటికేరాలేదు. టైలకెడిలే ఇంతపని ఏం ఉంటుంది అబ్బా!” అనుకుంది.

కుంపటి మండసాగింది. ఆమెటలు కా సతగటానికని ఆమల మళ్ళీ ఇన్ని బాగులు తెచ్చి కమ్మరించింది అందలో. అవికూడా మండసాగినాయి. నిశీథ్ రాలేదింకా. అప్పుడిహ గత్యంతరంలేక లోపలినుంచి తోమిన గిన్నె ఒకటి తీసుకువచ్చి దానితో పప్పు వేసింది. నేనుపప్పుఅయితే నేనాను కని ఆయన వచ్చాక దాన్ని కలియబెట్టి దింపుకుంటారులే అనుకుంది.

పప్పు ఉడికింది. అందలో ముక్కలూ, ఉప్పు నుటుకోకుండా ఎత్తి వేసి “ఇక నైనా నిశీథ్ బాబు తిరిగి రాకపోలే ఏమి చెయ్యమి దాన్ని?” అని ఆలోచించింది. చటుక్కున పిథిలలుపు చప్పుడయింది. ఉత్సాహంగా పరుగెత్తు కుంటూవెళ్ళి, “ఇంత ఆలస్యమైందే? ఇంత వేపటిదాకా? ఎక్కడున్నాగు చెప్పండి. రెండుసార్లు మంట ఆగ్నేకానుకూడా” అన్నది.

నిశీథ్ నవ్వుతూ “ఇకముందు దానిఏమిటో వెతకటానికి వెళ్ళాను. ఆక ఫలిస్తుందనే తోస్తోంది. మంచిసంగతి సర్నింగ్ పని—”

ఆమల ఆమాటకు అడువచ్చి. “అవన్నీ ఇప్పుడు కట్టిపెట్టండి. తర్వాత వినిపించవచ్చు—పప్పు ఉడికి చిమిడిపోతోంది. చప్పున ఇంకోబట్ట కట్టుకుని దింపుకురుగాని పదండి” అన్నది.

“ఇంత హంగామా ఎందుకుచెయ్యాలివచ్చింది? చదివన్నంఉంది. అదీ కాక దుకాణంలోనుంచి ఏమయినా తినటానికి తీసుకోవచ్చుకుంటే జరిగి పోదూ?”

ఆమల నవ్వుతూ “అవిఉంటే తినవచ్చురెండి! మరో రాయ్ నిహాని కూడా సిద్ధమయిందిగా!” అంది.

అబట్టమార్పుకుని పప్పు దింపటానికివెళ్ళాడు నిశీథ్. “కాని ఆలవాటు లేకపోవడంమూలంగా రెండుచేతుల్లోనూ అకులుపట్టుకుని దింపబోయినా చేతులు కాలాయి.

అమల “అఁ అఁ అలాడుచుండి. అలా దింపలేరు. ఈ పటకాదుతో సట్టుకోండి. అఁ అలా కాదు, ఇలా. ఈ కాళీగన్నెలలోకి తియ్యండి. నేను నీకు బాబోదోకాను, కాని అది ఒకసారి తోలుపండి. అఁ తర్వాత అది దానిమీద ఎక్కించండి. నేను నూనె కాగబెట్టి దింపాను. అయినా మళ్ళీ ఒకసారి కుంపటి మీద పెట్టి, కొంచెం వెచ్చపడనియండి. ఈలోగా మీరు అన్నం దింపి చేతులు కడుక్కోండి” అంటూ చెప్పుసాగింది.

“బాప్తే! ఈవంట నావలకాదు... ఇదేదో నువ్వే పడుకో... నేను దుకాణంలోంచి ఏమన్నా తెచ్చుకుంటారే” అన్నాడు నిశీథ్.

చివర కెలావయితేయేం వంట పూ ర్చేసి నిశీథ్ స్నానాలగదిలోకి వెళ్ళాడు. అతడికి నూనె, తువాల, పంచె అక్కడ పెట్టివచ్చి అమల పీటవేసి స్నానం బాగుచేసింది. ఉప్పు, మంచినీళ్ళూ, విమ్ల కాయ అన్నీ విడివిడిగా అక్కడ అమర్చి అసంపూర్ణంగా వదిలివేసిన తమలపాకులు మళ్ళీ తీసుకువచ్చి శుభ్రం చేసుసాగింది. నిశీథ్ స్నానంచేసిరాగానే మరోసారి అదరాబాదరా అన్నం తినేకంపం శుభ్రంగా కడిగి ముందర పెడుతూ—

“ఏకంగా ఆ అన్నం అవీ ఒకేసారి దగ్గరకు తెచ్చుకుని కూర్చోండి. ఆలస్యంగా వచ్చారు. ఇతరులవద్ద నౌకరీ, ఇకమీద భోజనంకూడా సర్కిగా ఉండదు” అంది.

“ఇవారే తెలవువచ్చింది. లేకపోయినా తీసుకునేవాడిని. పెదమనిషికి మాట ఇచ్చినచ్చాను. మధ్యాహ్నం వెళ్ళి కనబడివస్తాను” అన్నాడు నిశీథ్.

భోజనమయాక మూలనున్న పూరీలూ అవీ బయటకు తీసుకురావటం చూసి నిశీథ్ తోపంతో “నువ్వు ఇవేతన్నావనుకుంటూ, కేవలం నన్ను పరీక్షించటానికే ఇదంతా” అన్నాడు.

అమల నవ్వుతూ— “తిశలేదు_తింటానుఇహ. పాడుగుడ్డలతో ముట్టకున్నవీటిని మీ కెలా ఇవ్వగలను?” అంది.

గంటసేపయినా అమలచేతిలో పనులు పూర్తికాకపోవటం చూసి, చంచల ఘనస్కుడై నిశీథ్ బెటికివచ్చి— “అవసరంగా చెప్పవలసిన సంగతులు చాలాఉన్నాయి అమలా! ఆపనులన్నీ తర్వాత చేసుకోవచ్చు—మందు విని వెళ్ళు” అన్నాడు.

ధ్రువ జ్యోతి

అమల దగ్గరకువచ్చి “ఏమిటన్నాను?” అంది.

“నా స్నేహితుడొకడు మెడికల్ కాలేజీలో చదివేవాడు. అతడితో నీవిషయమై ప్రస్తావన వచ్చింది. సర్సపోజ్ ఒకటి ఖాళీగా ఉందని చెప్పాడు, అవకాశంంటే నీకోసమై ప్రయత్నం చేస్తానన్నాడు. ఏమంటావు నువ్వు? వెడతావా?”

అమల తలవంచుకుని “నవ్వు మేముంది? మీరు ఒకవేళ___”

నిశీథ్ ఆ మాటకు అడుగువచ్చి “ఇక్కడే పోవాలి పక్షులున్నావు అమలా! నేను నీకేద్యం అడుగుతున్నాను” అన్నాడు.

వచ్చిన కళ్ళను ఒక్కయ్యేసి పైకెత్తి “అయితే మధ్యమధ్య నువ్వు మమ్మా ఉంటావా అన్నయ్యా?” అని అడిగింది అమల.

వీధి తలుపుగొళ్లం చప్పుడుచెస్తూ “నిశీథ్ బాబూ! ఇంట్లో ఉన్నారా?” అని పిలిచారెవరో.

“ఎవరు?” అంటూ నిశీథ్ బెటికవేశాడు. మరుక్షణంలోనే కిక్కురికొని పరుగులు వేసేవాడు. మళ్ళీ లోపలికివచ్చి “సమయమిచ్చింది అమలా! ఇవాళినుంచి మన వంట కట్టిపెట్టాలి” అన్నాడు.

అమల అదురాగా “వేశాకోళంవదు. ఎవరు రాకారూ?___వదినా? ఏమని రాసింది? మున్నెదా?” అని అడిగింది.

“లేను. మనదేవిడీ మూసివెయ్యమని అజ్జ ఇచ్చింది. సరే నెలలో భత్యంకింద నెలజీతం ఆమెకు దమ్మిడిలతోనూ పంపకపోతే వాళ్ళుగోల తోవల పంపకపోవటానికి కారణమేమిటో సంజాయిషీయిద్దామని. లేకపోతే తర్వాత ఆమె వచ్చి బలవంతంగా స్వాధీనపరచుకుంటుంది.

ఏవాహద్యమీలో ఏయియమంతాలూకు అధికారమున్నా, నామీద ప / గ చకపోదు. నేనేమాలోచించానో తెలుసా_ కేవలం నెలజీతమే ఇవ్వను. ఇంటి మీదవచ్చే అద్దెల దగ్గర్నుంచి ఆమెకు ఇచ్చేసి ఆదాయవ్యయాల విషయాలలో నుంచి లేలికపడతాను నేను. ఏమంటావు? బావుండలా?”

అమల ఆశ్చర్య నేత్రాలను పైకెత్తి “అయితే ఏమిటిచెప్పకుండా అన్నా! నీకు స్వంతఖర్చు అంటూ కొంత ఉంటుందా?” అంది.

నిగ్గిర్ గాఢకిలతంతో “లేగు, లేగు, ఆ అవసరం ఏమీ ఉండదులే చెల్లీ, సేక్స్ కో ఉంటాయం చూపకలిగాను. ఇహ ఒక్కపాట్లకదా, ఎలాగో అలా గడుస్తుంది” అన్నాడు.

13

నంటూను, మనీష్ మినా టేబిల్ మీద టహర్ బ్యాగ్ లు పెట్టి సుధ టీ తయారు చేసోంది. చటుక్కున వెనక్కి తిరిగి నుంచుని “ఇదిగో ఆగు. అంతమీవాగతు తల తిరుగుతోందల్లే ఉండే. టీలో పంపుదా? ఎంతవెయ్యను?” అన్నది.

నుచు టులు తమ్ముడి సందబోధించి అంటున్నా దృష్టి మనీష్ మీదనే ఉంది. నుగుర్నాలోనే మళ్ళీ కళ్ళుపైకెత్తి తమ్ముడికేసిచూసి, చటుక్కున త్సర్వవాణ్ణి అవపులో ఉంచటానికి తీసుంచాలనే నెపంతో “ఇదిగో చూడు! నువ్వుమరీ చెప్పినమాట వినటంలేదు. ఎంత అల్లభస్తున్నావ్? అయినా మీరాలు పెట్టడం మానేకనులే. తిను అలాగే” అంది.

త్సర్వవాడు నంటూ మంచి హుసారుగా సుల్తాన్ అలరికి సంబంధించిన కథఒకటి చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు. అంచేత మిత్రాల్లు లేకపోయినందుకు అధ్యంతరమేమీ వెళ్ళిపుచ్చకుండా “చెట్టుమీద కూర్చుని ఉడత కాల్యతో గట్టుకుని మర్రికాయ తినటం మొదలుపెట్టింది. సుల్తాన్ మీదికి ఎగరడం అది గమనించనేలేదు. దాని వంటిమీద చెయ్యివేసి దువ్వుతూ, “చెట్టుమీద తిరిగేది కనుక చెట్టుఎక్కింది. నువ్వు దానితోపాటు ఎలా ఎక్కగలవు?” అని ఎంతో నచ్చచెప్పాను. ఏమి అర్థం! అది నీమన్నా వింటేనా. ఎగిరి ఒక్కగంటేసింది. మళ్ళీ మరోగంటవేసింది. అంతే ఇంక...”

అనిచెప్పి తనఅంగులంలో తనే పొట్ట చెక్కలయ్యేట్లు నవ్వాడు. మనీష్ చిగునవ్వుతో శుభకేసి చెప్పించాచి “నా టీలో రెండుచెంచాలు చక్కగవేసే సరిపోతుంది... అలా ఏమన్నావునంటూ! సుల్తాన్ చాలా అల్లరిది నిజమే. అయితే నీతప్పకూడా ఉన్నదికొందర” అన్నాడు.

ప్రథమ జ్యోతి

నంటూ ఆశ్చర్యచేత్రాలను చూచి “నానప్ప? ఎలాంటిదా?!” అని అడిగాడు జజ్జానలో.

మనీష్ చేతుల్ని బీకప్పుచూటున తన చిగునవ్వును దాచుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ “లేకపోతే ఏమిటి? ముసలిదయిపోతున్నా ఇప్పటివరకు పెద్దదేని వాచికం చేతపట్టలేకపోయింది. దానికి ఎక్కడినుంచినా తేలిక తేటలు?” అన్నాడు.

కుర్చీవాడు చుప్పలు కొడుతూ ఉత్సాహంతో నవ్వుపాగాడా. తర్వాతి అక్కకేసి చూసి “చూశావా అక్కా! మనీష్ బాబు తెలివి? నులాన్ పెద్దదేని వాచికం చదవకులుగుతుందా? అకే అదిబంతువు కనూ!” అన్నాడు.

శుభ తలవంచి “ఒకటి రెండూ చదవటం దానికప్పు 6 అయినా ముసలిదయి. ఇప్పుడు ఇహ ‘దండకాననపద్ధతి’ ‘పద లగుడ అమృతపద్ధతి’ ఇలాంటివే కావల్సింది” అన్నది.

నంటూ మళ్ళీ నవ్వుతూ—“భలేసంగతి జ్ఞాపకం చేశావు అక్కా! లాగి ఇంకో గాధ తెలుసా! నా ప్రకృతి వాచకపుక్తం పచ్చినాడు గురులేకపోతే పోనే—అందులో బొమ్మలు కూర్చి బాగున్నాయి. ఎవ్వరూ లేకుండా ఉన్న తోటలో కూర్చుని చూస్తున్నా అవి. అది ఎక్కడినుండి వచ్చిందో గడిలోకవద్ది పడుతుంది. అప్పుడు బద్ధకంగా ఉంది. చదవకుండా బొమ్మలు చూస్తూ గడిచేదాం అనుకున్నా. ఆ సంగతి అది అమ్మకు చెప్పుతుంది. విపరీతమయిన కోపం వచ్చింది. దాన్ని ఒక్కలోపుతో ప్రక్కకు తోసేసి ‘అమ్మా! నేను ఇప్పుడే చదువుతున్నా’ అంటూనే అది ఇంకా అంటూ దిగిరగా చదివాను. ఇహ అదీర్ ఇకారంతో సిచ్చెసిపోయి చేతుల్ని పునకిం లాక్కుని వెళ్లి ముక్కలు ముక్కలుగా చించి నీళ్ళలో పారేసింది” అన్నాడు.

మళ్ళీ సంతోషంతో ఉక్కిరిబిక్కిరయాడు. శుభ కొంచెం గాబరా పడుతూ “అర, ఆరేమిటిరా! పెద్దమనుష్యులతో మాట్లాడటమంటే ఇలా గేనాయే?” అంది.

నంటూ ఒక్కక్షణం చించుదృష్టితో చూసి, “వాహ! ఇందులో పెద్దమనిషితనం—మాట ఎక్కడినుంచినా వచ్చింది?” అన్నాడు.

ప్రస్తుతం

మనీష్ దానికేమీ ఉండదుగానీ “అయితే మీరక్కడ పట్టి సందర్శించి ఏర్పాటుయిందా?” అని అడిగాడు.

“అయిందిగా! కానీ అది పట్టిదయింది. వారితో చిక్కు పట్టింది. పోనీండి, ఇప్పుడే వసుంధి మళ్ళీ. కోపం వస్తే ఏమైనా అవుతోలేదు. నేను చెబుతున్నానుగా! — చూడండి” అన్నాడు నంటూ తన సహజమైన ధోరణిలో.

అతడి మాటల పూరి అవుతున్నప్పుడూ ఉండగా, శుభ లోపలికి వస్తూ “నువ్వు ఇప్పుడే భోంచేస్తావో, ఇంకా నేనవు ఆగుతావో, అమ్మ ఆడుగుతోంది నంటూ!” అంది.

మనీష్ కెసి కుతూహలదృష్టితో తానుచెప్పింది నిజమైందా కాదా అన్నట్లు చంజ చేశాడు. తర్వాత అక్క వైపుకు తిరిగి గంభీరంగా “అది తింటానులే, ఇప్పుడేగా టీ తాగాను. అంతవరకూ వీటి నువ్వు నాలుగు పాటలు పాడి వినిపించు” అన్నాడు.

శుభ కోరికదృష్టితో చూస్తూ గట్టించి “ఘో! వెళ్ళవా! ఏమిటి నువ్వు?” అన్నది.

మనీష్ విడిచిపెట్టాలి. ముఖంపై నవ్వు ఉన్నప్పుడు “ఉహూ! ఇంకా నన్ను నిరుత్సాహపరిచటం మీకంత మంచి కాదు. ఒకటి గంటకు వినిపించాలి” లింగ్; లేకపోతే విడిచిపెట్టను నేను. సంగీతంమీద నాకు మహాఇష్టం” అన్నాడు.

ఇంత సేపటిదాకా మాటలాడుతున్న శుభముఖం చటుక్కున సిగ్గుతో ఎక్కిబడింది. తర్వాత తన జాగ్రత్తలన్నీ కీలకంతో అతడుకుని “నానీనా! ఒక అజాతకవిది. ఈ సాహిత్యాన్ని ఇతరుల చేదన విక్రయించడాదు” అంది.

మనీష్ కుతూహలపూరితమైన కంఠంతో “ఈ ముగ్ధానికి పట్టి మీ ఒక్కరి సహవాసాన్నీ పొందకలిగాను. — ఇహ మీరుకూడా రమ్య దూరంగా ఉండాలి అనుకుంటే, నిజం చెబుతున్నాను కదా, ఇక్కడి జీవితం నుండి దుస్సహమైపోతుంది” అన్నాడు.

శుభ ఇంకేమీ ఎదురు చెప్పలేకపోయింది. మెల్లగా నంటూ ఒంగోలుప చేయ్యి వేసే నుంచుని “ఎంత చిక్కులో పడేశావో చూడు అమ్మమ్మ! పోతూ పాడిలే వీని అమ్మ కోప్పడుతుండేమో” అన్నది.

ద్రువ జ్యోతి

గ్రహుని ఎరిగి గంటేసి “ఎప్పుటికి కోప్పడదు. సగే శండు, నేనిప్పుడే ఆడిగి వస్తా” అని “అయ్యో అయ్యో” అని కేకేశాడు నంటూ.

సురిగెతుంటూ లోపలికి వెళ్ళాడు. శుభ ఒకసారి అతడికి అడుగుపెడదామని ప్రోత్సహించి కృతకృత్యురాలు కాలేకపోయింది. అతిథిని ఒంటరిగా విడిచిపెట్టి అతడివెంట వెళ్ళడానికి ఆమెకూ ప్రాణం ఒప్పులా. మొదలకుండా గరి మధ్య అలాగేనుంచుని బాధపడసాగింది.

మనీష్ కొంచెం విసుపోయి “క్షమించండి, మిమ్మల్ని ఇబ్బంది పెట్టిన వాడినవ్రతానని అయిపోలే నేను, పోనీండి నాధనఖ్యాతును నేనే విరమించుకుంటున్నాను” అన్నాడు.

సరిగా అనుమతానికి నంటూ రివ్యూని గడలోనికి వచ్చి “అమ్మ మెత్తానికి నవనలేదక్కా! — హామకుండా ఉండటం మంచిది, అన్నది” అన్నాడు.

ఆపనినంగంతో శుభ మనీష్ ఎగుట ఎంతో తొట్టుకొట్టింది. మనీష్ దగ్గరుంచి వెళ్ళిపోదామూ అని మనస్సు తవచి చూసుకుంది. చూసికొద్దీ మనస్సు మురిత పిలవలలాడింది. “ఛీ! అమ్మ స గతి ఎదుకత్తాను అసలు! ఆమె పిదనా అయికుని ఉంటాడు మనస్సులో. నంటూ ముఖితో అమ్మ ఆదేశం రాగానే ఈరెండింటి మధ్యా పడి అతడెంత నిరుపాయుడో తెలుస్తోంది. శ్రేయస్కరమైన పదిలేదనా ఒకటి అలాగించలేక నీయయా న తనా భావంతో తలవంచుకుని మొదలకుండానుంచుంది.

హఠాత్తుగా ఉపోద్ఘాతం పొందారని, మనీష్ దానికి కార్యకారణం భానాన్ని చూటిచూటికి తమముకుంటూ మనస్సులో నిజంగా లజ్జితుడయినాను. కాని ఇప్పుడు నంటూ ముఖితో సమనమైన అభ్యంతరాలూ పోయే ప్రమాదాన్ని విశేషించి అతడి అలవాటానం ఉత్సాహంతో మురిత ఉదీ పయ్యింది. పినతల్లిగారినుంచున కంఠంతో “అయితే ఈసారి చూడ అసలు విడిచిపెట్టను. మీరు పాడొస్తారే. నేనే కూర్చుంటా పియానా దగ్గర. ప్రాణం పోయిడి మీరు” అన్నాడు.

శుభ మరొక మాటాడలేకపోయింది. చందలగమనంతో పియానా వద్దకు వచ్చి కూర్చుని పిన్నసంగీతం ఆనందించి పియానామీద వేళ్లు కదిలించ

ప్రతి పక్షానికీ

సాగింది. కొమ్మలకొన నేను పడటావల్ల అపస్వరం వేరైనా కిమిట స్వార్థం కాగానే కంఠం ఆచ్ఛవంతో కత్తివేసింది. రుక్మిణిమణి మనస్సు ఏదో ముత్యం పరిభ్రావంబు స్ఫురింపించుచున్నట్లు వివసాగాడు.

పాటలోని మూర్ఖుని దిగుతాలను కూడా పోలిపోతున్నాను. అలాగేనే రాజ్యసంధానంలో, భావావివక్షలలోగా మనస్సు ఆ పాటలోని పరిభ్రావంబు తన ఆంధ్రవ్యంతో కూడా తోడోడుకుని ఆమాటలను పొల్లవినీ చుగ్గింతో అభిషేకం చేశాడు. 'ఈపాట నాదే! నాదే! నాదే! అని ఆయకు న్నాడు ముచస్సంతో.

పాట ఆఖరున మనోహరమైనట్లగు వెలిసిచ్చగానే మనస్సు కత్తివేసింది. "నేను ఆయితే చెప్పలేను— కాని ఎవరదీనాటో?" అని అడిగాడు.

పాటలోపాటు పాఠ ముచస్సుకూడా తరగింది కానాగింది. ముగియ మైన బొత్తుకట్టలో ఆమె ముక్కులో ఏమీ చూపడానాన్ని అనేకేంద్రం కుండానే "చెప్పండి మాస్తాను ఎవరదీనో" అని.

మనస్సు ప్రతికూలమై కంఠంతో "హా! నా చెప్పలేను. నా చెప్పలేను. నా చెప్పలేను" అని చెప్పలేనిది ఎందుకా? "చెప్పండి?" అని అడిగాడు.

"ఏం కావాలి మీకు?"

"మీదగ్గర ఉన్నవాటిలో కళ్ళూ అర్థీయమైనారేదో అది"

"మరి మీరు ఓడిపోలే?"

"ఈకుంగరం"

"అచ్చా! నావంటేమో అన్నిటికీ న్నా అర్థీయమైన స్వప్నం. మీదగ్గర కేమో ఉంగరమూనా!"

"సామాన్యమైనా చూడవచ్చుటకీ ఇది నాదర్శనం కాదు. విలువయున్నది— ఎంతవరకు ఇది మా అమ్మ స్ఫురించివున్నది"

"సరే. పదిలేకాను—మీరేమో ఇవ్వనవసరంలేదు. వెళ్ళండి, ఎవరి పాటో?"

"ఎవరిదీనాటో?"

"ఓడిపోయాను. ఆయనది కాదు"

"అయితే ఇంకెవరిది?"

గ్రు స జ్యోతి

చెడుమంచి కుముదినీకాంత వెకలినవ్వు నువ్వుతూ “మనసు! మన శ్రేణికుసుమమై దొంగకు?” అన్నాడు.

ధీః వెనక్కిలిగి నీలబడి భరికెనీ పీఠంగమానూ “శాశూ! చాలా కుసకార్యమే. ఇంకా బాగా ఆడించండి చెల్లెల్లీ! బావాళ్ళు పట్టేదేనా ఈడువంతా?” అన్నది.

‘శోభకు వెకిలే వీమనాకానీ, ఆరుడు రెండు అల్లులరకు, బాగోపానకు ఫలించగా ఇంతపటు సదాడు. అట్టి బికివాకితెచ్చే భారం గొక్కటి అనంతం చేజిక్కింది తాము విడుదలచుకోలేదు. ఎంకెరింటే అన్నరూపి వలెను. గానీ పీఠం లాలూకు లక్షణాలన్నీ కంఠం నన్నుగోతం. ఇంకా సందేహం ఏమీలేదు’ అని కుముదినీకాంత భార్యలు లేచిను స్నానం చేసి కున్నాడు.

“చాని అక్కజే వాని ముటున్నాని నానం అది గ్రహించింది. అది మానందం అందుకేన మానవుడు ప్రాణాలైనా ఇన్నాడు కొని పోయాడాని? తుడు మృత్యు కాశేడు. మనచా పరకు, అది సుహృదం మనకు” అన్నది మాత్రాన ఇక అతడు సునీలంగాని పోతాడన్నది ఆలోచిస్తున్నాని. చాని కాలమూ—మానూ అనేవి గెండు. అది పురుషానిగా పుట్టినది ఉంటాయన్న సంగతిమాత్రం ఆలోచించటంలేదు మోగు.”

మాధవి విచిత్రకలంతో “నువ్వు ఎన్నెనా చెప్పుకునా, చెప్పేతగినా దీనితోనం వాణిలో యువంబెయ్యాలన్నవచ్చినా, చెగ్గానా, కొని పోవం నెదిసం అంత శైలరచేసుకోవట్లాన్ని మాత్రం సహించును” అన్నది.

కుముదినీకాంత ఉత్సాహితుడై “ఇదీ నీ చాలు చెప్పగలగరా! బాగా విచారించ సందంలేదు చెల్లీ, తిరిగి అది అతడే పట్టిపోతాడు; ఇంకా అది బోలే శేపు” అన్నాడు.

ఇలా అంటూనే అతడు “కియి. ట్టు” ఎవరికిలవకుంటుంది అని వెళ్ళాడు. ధీర వ్యాకులకలంతో “పో పాటు పడుకునినా! అడుగునా! నువ్వు” అన్నది.

“మరి అందుకనే మనగౌరవాన్ని మనం కాపాడకోతాలో నీనా! కాళావేళా పడి కాదు సంతోషమైన శ్రీత్యాగి రోహిణి పుష్కలమైన ము...”

ఈ తన విస్మయ కేంద్రాలను అనువిడకని లోబ్ధి “అలాంటి మాధువి
భారత చరిత్రలో ఎక్కడా లేదు” అన్నట్లుగా బుద్ధివంతంగా భావించి నీకు నీవే
సాక్షాత్తుకుంటున్న ఈ విశ్వం నీ గోడల తర్వాత వెయ్యిసార్లు పడగొట్టివారు
ఆ బుద్ధివంతుల అనే ముచ్చ మచ్చగానే ఉంటుంది. తునుచుకు పోయారోను,
కుడిచి వెయ్యనూలేవు” అంది.

నూపి విప్లవం గానూ, స్థిమింస్పతీనూ ఇలా అన్నది. “కామ
పరివా! నామయమి నా ఆకాంక్షానామయమి. ఎన్నడైతే తిరిగి నువ్వెమి
స్థిమింస్పతీ అనడం మామిలి బోలెటి అనుభవం గానూ. నేను చెబుతున్నానుకదా
మింట్లు. ఇంకలో ఏమి అయినా కామనూ అనేది ఉండదు”

“అలాగే కాదు, పదినా! నేనూ చివరకొస్తా. నుగవాణ్ణి అయిపోయితే నీవొచ్చి న్నయ్య ఇచ్చిన వలసానే పట్టుకుని జేబానొంగి పలకాలి ఇచ్చేదాంరా. కాని—”

“నేనేమీ ఇంకి వివరముతోలేదు. దినా! ఇన్నాళ్ళూ కాళ్ళు పలుకునే
 పనిని వాళ్ళు చేశారట. మరీ వాళ్ళు తమ హక్కులను ఉపయోగించు
 తునేమందు? ముందు మనుష్యులపే. మానవత్వం ఉంది అధికారి అని తెలుసు
 కోవాలి. రీమోవ్మెంట్ పాలు ఇచ్చేవారంతా నాను నిశ్చయించకండా
 ఉంటేనే ఈ హక్కులు కేలరు తుడిచిపెట్టుకుపోవు. ఒక నియమబాటు
 నుద్దగి నేనే స్థాపించుకుంటారు. మరణించేవారూ దాని విధం క్షయించి,
 చూసేవేమిట. అది వారి కేవలముతోకపోలే స్థానాలు కోల్పోతారు.”

శ్రీ పురుష కవచం: "అయితే కాలసర్పాల గాలివాణిమీరు. చటుక్కున కంటిని నీ గురువు ఎక్కడ ఎవరూ కన్పించకపోయేసరికి దిగుతున్నావు. అప్పుడు కనుమరుగై పుట్టిపోతాడు. చనాగు, సప్తమేమీలేదు, తర్వాత ముగ్ధుని పోడా పీడించి నంపుతారు. అలా చేస్తాను."

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

[illegible]

15

చున్న ఆహారమున నేటులా అడుగుపెట్టగానే సుంటూ కిరికీలా నవ్వుతూ
“మేము ‘ఉక్కిరిపిరి’ చూడటానికి నెతుకున్నాం. మింగుటూ రాగా నానాగి” అని
ఆహ్లాదించాడు.

మనస్సుకేవలం కొట్టిపెట్టబడింది. కాని ఆభావాన్ని కష్టపూర్వకముగా
“అది చాలాదూరం నంటూ!—నువ్వు చదివలేనేమో?” అన్నాడు.

నంటూ కేక లేటుమంటూ ఇబ్బినెల్లకు పరుగెత్తి “అక్కా! అక్కా!
మనీవబాబు ఏమంటున్నాడో చూడండి? నేనుగొక్క అక్కడికి వెళ్ళి
వెళతానుక్క!” అన్నాడు.

శ్రీ: న గుమ్మంపక్కమంచి పైకికి పట్టా పట్టా “ఎగ్గంగా” తొలకొని కి
ముందే ఇంకెలా? ఒకటి దొంగవెధవ్వి నువ్వు. ఈమఃటి నానాగమ్మతో నీ
నమరాలనా?” అన్నది.

మీగివచ్చు హఠాత్తుగా ప్రసాదాత్మకముగా చేరి కాలము గడిచి గాఢముగా
అనుభవించుచు వచ్చిన కవిస్వరూపిణి "వాహా! అయ్యో! నీవు నీవు... " అని
అందుకు విలపించుచు చెప్పింది! అన్నాడు.

శుభ అక్షవచ్చి "చెప్పింది నీకేలే, అంతమాత్రాన ఈమె స్వేచ్ఛలేకుండా
రాలు కాలేదు" అంది.

మనీష్ ఈ ఘయ్యలను ధ్యమధ్యవర్తిగా నిలబడి, “నీ టూ బ్రదర్స్ హిందూ చాడు చెప్పి తప్పు ఎంచినవనంటేను, నేను అప్పుడు డిస్మిస్సమంట నిజమే” అన్నాడు.

తలుపుపక్కన నిలబడియున్న స్త్రీ సరిబోధించి “మాకా! ఆమా! ఆక్క పోట్లా! ఆయన ఒప్పుకొన్నా భాకా నన్ను గవమా యిస్తోందా! అన్నా శుచరితూ.

శ్రీ ౫౭౩

మనము సోస్తా సక్కున బోటులాకి వెలి కూర్చున్నాము. అది
 పగలూతో సహా అపవధు సూర్యుని దుర్గం. సూర్యుని అపవధు అపవధు అపవధు
 మానీ దివ్యకు మనీమ సూర్యుని దుర్గం. సూర్యుని అపవధు అపవధు అపవధు
 లాని గొలుసు కిటికీలాగిచ్చి దైటికి లాగి, "దీనితో" కలిపి వేయండి దీన్ని. లీని
 పోలే ఇలాగే మొదటి పరుగు తురుగు" అన్నాడు.

అత్యుక్తగమ్యము విషయం; అట్టి అత్యుక్తగమ్యము పోషించుట. దేగా కొంతగా చుట్టుముట్టు ఈ తమ్ముని రోజును ఆమె అంగీకరించింది. ఈ పదవ సభ్యుని ముఖ్య పృథక్ పృథక్ అనగా తొంగి తీసుకుంది.

“హాకిమ్‌గారు కొందఱెందుకంటే కోర్టువీధి వెలులరా అవ్వగల ‘జులీ’
 ఒప్పి, కొంతమంది చలనచిత్రాకోసం కింగ్‌ని దిగగొనే వలె పాపాపాని” “జులీ”
 ‘షిక్‌నెక్’ మీయ పంటచెయ్యాలి చక్కి-గానూ! మినిమల్‌గానూ (నూనెని)
 పేరు వేటాడటానికి వెళుతున్నాను” అన్నాడు సాగూ.

శుభ చైత్రమాసచాటున పెదవులాని నవ్వునొక గొడుగొని “నువ్వొక గొప్పవాడివయ్యావుగా నంటూ! నేటికుక్క శిశువయ్యి ఇదేనా? కాదు నీ తానీ ఆయిదు నిశాంతి తీసుకోనీ” అంది.

కాని ఆమాట వినిపించుకునేటంతా నిశ్చయం వుండేదా! ఎంతమా యింత
చెయ్యి నట్లుకుం బలపరతం గా బాక్సులోయాడు.

శుభ విరూపా శక్తియు "అయిరా! ఆమెనుంచి వాని నీడు రీసుకు వచ్చాను" అంది.

నరకా మనీష చేయ్య ఆజాది హక్కులని “జాగ్రతుందిగి పిలువాలిగా?” అని అక్కడే నిగుడారి సానది. నేనను “జాగ్రతుందిగా నిగివాడికి నులి నిగిప్పించి కప్పించాలి. వేరుకు అరగింపు నెట్టినా నగివాడో?” అన్నట్లు.

తాను చెప్పేది పూర్తి అయ్యాక సమాధానం కోసం వేరొక బెంబేల నెలకొని
ఎన్నడూ అలవాటులేదు. ఆలాగే ఇలాశాసన, శాస్త్ర విలక్షాణ, గాఢ శాస్త్ర,
కుంటూ ముందుకు వెళ్ళాడు. మనీష చాలా బిక్కుబిక్కుగా, ముగ్ధుని లెనక
నుచ్చవాణికోసం ఎగురుచూచూ ఉంది. కానీ ఈ అభిమానిత్వం కలిగి
వాడి కంట భారమేమో అనుమోదనే పడిగిదివల్ల. ఇటువంటి అంశాలను
బంధునిమే అనుగుణింపేవలెనా ఒకవేళ తన మరీన హాసాల గురిగింప ఉండి,
ఈ కుంగిపోడి ఆకాపనం తప్పకొనదు ముఖ్యమైనది? అనిపించు

మనీష్ : పుస్తకా “మరేం కాదు. బంగడి ఎక్కడ పడ్డో చూస్తాను” అన్నాడు.

కోటిస్ : స్తుపులను రెండింటినీ అతడు సాధించి తీసుకుని రాగానే శుభ సమాచారం వచ్చింది. “అమ్మో! ఏంమను ష్యులండీ మీరు? కాస్తయినా భయమనేదిలేదు” అన్నది శుభ.

మనీష్ ముఖం ముకుమకుని, “ఇంక పోగొట్టుకోవటం అన్నమాట అని చూడగా ఉపయోగించుకోవటం కాక ఏమిటి? నేటికే ఒప్పకోను” అన్నాడు.

శుభ : అనురాగకరంతో “నేను అలా అన్నానల్లేకండి; డేవ్. పోగొట్టు కున్నాను—మీ కావాలా, చెప్పండి. ఇస్తా” అంది.

కాని కోట్లల సేకడో ఎంత ప్రయత్నించినా మనీష్ తేలవంతోలేక పోయాడు. వెంటనే అది స్తుపులగా శుభహస్తాత్మకంగా సిగ్గుతో సతమతమయి “ఓ! అయ్యో వాళ్ళూ ఏమయ్యారారు?” అంది.

మనీష్ : ప్రస్తుతపుతో శుభ : ముఖంపై చూశాడు. కాని ఏమీ మాట్లాడలేదు.

కాస్తేపు మెదలకుండా ఉరుకుని “నేను ఇనాళ చాలా సిగ్గు విడిచిన చూసిందామకమా?” అంది శుభ.

మనీష్ : అయితే సప్రమాదంగా రూపు దేఖ్యలేక “ఎవీ నాకు అలా మీ కనిపించలేదు?” అన్నాడు.

16

చూడండి! ఇంకా రాగాది. ఓ! : గొతుచ్చి కుక్క ఆమకని ముగ్ధంగానే ఆమె కంటికి నీ ఆశ్చర్యమీద “హా! నో” వేసి కాచి “మీ అమ్మగారికి ఇంకా రాస్తాన్నామనినా!” అన్నది.

ఓ! : మహానాద్యయలను ముఖాన్ని అవ్వకుంటూ “ఇంకా? ఆమెను బ్రా తగిలించి ఉన్నావా!” అంది.

ప్రథమ పోయెతి

“ఏం? సమ్మకిం కలగిబందా?”

“కలగకపోవటమేం? అయినా పశ్చిమాలా అయ్యేభిన్న చెబుతా? ఉండగా కుంటే పన్యాయశాస్త్రాలపలమా ఆయన్ని బోనులో నుంచి వెళ్ళలేనన్నా గాని నుండచుక్కో”

“కుండా వెళ్ళాయో లేదో నాకే ముందా? నా! అన్నది మానసిక ప్రక్రియగా.

ఇంట్లోకివెళ్ళి “అమారెం తెలుసు. అన్నా చెప్పేట్లు అన్ని అంశాల నలూ, ఎత్తులూ సప్తదైతే వేస్తూన్నారో అప్పుడింక నీవు కోర్తే చెబు సయినా ఆ అమాయకుడి నెత్తు పుట్టుకలలో వారిబాటు చివర అలసట, ఇప్పుడు నీ ఉక్రోశ్యమేమిటో చెప్పు వింటాను” అన్నది

మాధురి అప్పుడే స్థూలచేసిన ఉత్తరంతోనే ధీమా చేతులెత్తగా “నీకు నీకు చీటం మొదలెట్టి మరుక్షణంలోనే గుకెత్తురాల్సి” “నీ ఉత్తరం కొమ్మల కన్నానే సిగ్గుచేనా?” అన్నది.

“హా?”

“నీ ఆత్మయ్య అసేవా? యదతూడా ఇలేనా?”

“కాదు. కోర్టులో కావలసిన సహాయకూలీని ఇస్తాం నన్న రాయం. సరే ఎన్నో ఖరీతం ఏమవుతుందో చూస్తాను.”

ధీర తన కంఠాన్ని కీలయినంత సరికాంతిగా చెసుకుని “ఎంత పిశాచి ఫలితమేమీ ఉండదుదినా! అయినా ఈసారి ఆయన్ని సువర్ణ స్థూలగా పగిలేనుకున్నదాని పవతావు” అంది.

“కాని ఈసారి అయినా ఆయన అలగిస్తాం అని నీకు భయమే?”

“అయినా సోనీ, దీని 30-40-లు వెలుసుకోవడం నీకు సక్కినో? ముగ్గురి నిర్మలమవుతుంది. అయినా నామూలం పిలలుమికుంటే ఇంకా నీ బట్టి పట్టుకొని వెళ్ళి నయ్యే. ఆపకాశమున్నంతవరకు ఆయన్ని వోగోలుకోకు”

“మారున్నచోటు - అది మా మామగారే ఇల్లు. దాన్ని న్యాయంగా మార్చవలసినవారు నా కడుపునెత్తున పెట్టారు, మోగాగారికి మామలు నీ ఇల్లులలో ఆ స్వస్థిధానాన్ని కిలుషితం కానిప్పలేను. ఏడవో చీటం పెడతా ఇంకా లోపుగా ఉంటున్న పనినివో అది చెయ్యబడదు”

అని చాచిపోతూ వెళ్ళింది.

ఇది ప్రాచీన కవిత్వమునకు “తెలిసి తెలిసి ఎంత నష్టమును
మృత్యునకు నేను ఊహించుచు చూచితిని ! నామాటము, అట్లు తగిన కారణము
లేకుండు” అన్నది ౧౦.

ఇదిగో అనిగాగా సమయము “షిఫ్టులో నాలుగు రైలులు పోవుచు
“సన్నాహమునకు మొదట్లో పోగల కున్న పడనా ! ఎవరికాళ్లు పట్టుతే బహిరంగ
గంగా జేకుండా చాలుగానే నేను ముందుకు పోయేదన్నా” అని.

ప్రవచిత్ర

“ఏం? సమ్మకిం కలగటంలేదా?”

“కలగకపోవటమేం? అయినా ప్రితినెలా అచ్యుతభిర్లు చేసినా ఉండును మంటే ఏ న్యాయశాస్త్రాలబలమూ ఆయన్ని బోనులూ నుండవట్టలేదన్న సంగతి గుర్తుంచుకో”

“నుండవట్టతాయో లేదో నీకే మామస్తాగా! అన్నది చూడవి తీక్షణంగా.”

ధీర స్పృగకంఠంతో “ఆమాత్రం తెలుసు. అన్నాచెల్లెల్లు ఇన్ని ఒక్క చనలూ, ఎత్తులూ ఎప్పుడైతే వేస్తున్నారో అప్పుడివం కనిసం కొంత చదు నయినా ఆ ఆమాయకుడి నెత్తి రుద్దటంలో పొరబాటు నుడూని తెలుసు. ఇప్పుడు నీ ఉద్దేశ్యమేమిటో చెప్పు వింటాను” అన్నది.

మాధుమి అప్పుడే పూర్తిచేసిన ఉత్తరంతోనే ధీర చేతికెచ్చింది. ధీర దగ్గర వలం మొదలెట్టి మరుత్తలంలోనే చకితురాలై “ఈ ఉత్తరం ఆయన కన్నావో సిందేనా?” అన్నది.

“హూ”

“మీ అన్నయ్య అభిప్రాయంకూడా ఇదేనా?”

“కాదు. కోర్టులో కావలసిన సహాయమాత్రం ఇస్తానన్నా రాయన. సరే ఇస్తే ఫలితం ఏమవుతుందో చూస్తాను.”

ధీర తన కంఠాన్ని వీలయినంత పశ్చాత్తిరంగా చేసుకుని “అంత విశేష ఫలితమేమీ ఉండదుదినా! అయినా ఈసారి ఆయన్ని నువ్వు పూర్తిగా వదిలేసుకున్నావని వ్రాశావు” అంది.

“కాని ఈసారి ఆయన అయిన లొంగిపోవారని అనుకున్నానని చెప్పి”

“మాటా పోసి, దీని పులాసలాలు తెలుసుకోకుండాకి ఒక్కోసారి మామన్న నిర్మలంపట్టడం. అయినా నామాట విస్తరించుకుంటే ఇలాంటి పట్టుకొట్టలు మూసెయ్యే. ఆపకాశమున్నంతవరకు ఆయన్ని పోగొట్టుకోకు”

“మీరున్నచోటు - అది మా మామగారిఇల్లు. దాన్ని న్యాయం గా పొందవలసినవాళ్లు నా కడుపునపుట్టిన బిడ్డలు, మూగారంటి పొవులు నిర్దోషులనా ఆ స్వర్గధామాన్ని కలుషితం కానివ్వలేను. ఏడవోబాలు గడుపుతున్నాయి. ఈ లోపుగా ఉచితమైన పనివిదో అది దేయ్యండే మనోభిక్ష”

అని రాసిఉండగా ఉత్తరం.

ఈ తొండుదేవి కిరణులూ పెడుతూ “తెలిసి తెలిసి ఇంత స్వచ్ఛతన మవుతుంటే నేను ఊరుకోలేను మాధవి ! నామాటనిను, ఆ ఉత్తరం మారంగా వాచేయ్” అన్నది ధీర.

మాధవి అగిలాగా సగుమంటూ “ఈ ఇంటో నాలుగువైపులా భక్తివ్రు లున్నారన్న సంగతి మొదట్లో ఎరగనచ్చు వదినా ! ఎరిగిఉన్నట్లయితే బహిరంగంగా లేకుండా చాటుగానే నేను ముందుకు పోయేదాన్ని” అంది.

ధీర బాధపడింది. మెల్లిగా మాధవిచేతిని తన చెళ్ళుకొకి తీసుకుని “నేను నీకు వదినను మాధవి ! భక్తివ్రుకాను” అంది.

“ఎన్నాళ్ళూ అలా నువ్వున్నావు. కానీ ఎవరో అప్పుగా అనుకుంటు న్నాను.”

“సరే, ఆ ఉత్తరం ఇలా ఇయ్యి. క్రింద నచ్చుకూడా ఒకపండ్ల గామ నియ్యి”

దొంగతనంగా దొంగిలడి అమూల్యమైన రత్నం కనుక సావధా నంగా ఉండటం ఆసనం ఆ భారంతో ఆ ఉత్తరాన్ని పైకి ఎత్తి పట్టుకుని “ఏం రాస్తావు నువ్వు?” అని అడిగింది.

“గానీ నేడో నీకు చూపించకుండా పగవసులే ఇలా ఇయ్యి” అన్నది ధీర.

మాధవి ధయంతోనూ, సాగేరాంతోనూ ఉత్తరంలో వ్రాయగా మిగిలి ఉన్న తొంతభాగాన్ని చూపించి మిగతా భాగాన్ని చెండుచేతులతో కట్టి పెట్టింది. ధీర కలం ముంచి స్పష్టమయిన అక్షరాలతో “మక్క పిచ్చెత్తలే తన కట్టెను తానే కరుదుకుంటుంది. సావధానత ఆవసరం ధీర” అని వ్రాసింది.

మాధవి కళ్లర్రచేసుకొని “ఈమక్క అయిందెవరు?” అని అడిగింది.

“ఎవరైతేయేంటే, ఇంక పంపించవచ్చు”

“ఉహూ. నేను పంపను. చావు నువ్వు”

“హాయిగా మీకు ఆనంద కోరిస్తున్నాకా! లండుకని”

మాధవి నిరంతరం వ్రాస్తూ ధయంతో ఆమె ముఖంకేసి ఒక్కొక్కరిని చూసి “సరేకాని భగవంతుడు నిన్ను ఏధాతువులతో నిర్భించాడో చెప్పు గలవా వదినా?” అంది.

ధ్రువ జ్యోతి

“అది నేనూ ఆలోచించి తెలుసుకోలేకపోయాను పదినా! నువ్వు తెలుసుకోగలిగినట్లుయితే చెప్పు”

అని నవ్వుతూ ధీర గడిచాంచి టైటికి వెళింది. ఆమె సంతోసానికి ముఖ్యకారణం—కోపోద్రిక్తతలో మాధవి ఆ ఉత్తరాన్ని ముక్కులు ముక్కులుగా చించి పాశ్రేసింది, ఇంక పంపటమంటూ ఉండదు. తర్వాత అసకారం చూసుకుని ఆమెకు బోధించి ఈ దుస్సంకల్పంనుంచి ఆమెను మూలంప చెయ్యవచ్చుకదా—అని.

కాని ఒకగంట గడిచాక బంట్రోతు తాళాలగు ని లీసుకువచ్చి ఇచ్చి “అల్లుడుగారు ఇవ్వమన్నారు” అన్నప్పుడు ఆమెనె తిన పిడుగుపడటయింది. మాధవిదగరకు పరుగెత్తుకుంటూవచ్చి “మళ్ళీ ఉత్తరంవ్రాసి పంపావా?” అన్నది ధీర.

మాధవి దృఢస్వరంతో “ఆమాత్రం స్వాతంత్ర్యం ఉంది నాకు” అంది. ధీర కోపంతో తాళాలు విసిరేసేసి “ఇదిగో—స్వాతంత్ర్యహంకారాల తోపాటు వీటినికూడా లీసుకుని ఉండేను” అంది.

మాధవికేమీ అరంకాలా! ఆశ్చర్యంతో వదిన ముఖంకేసి చూస్తూ ఉరుకుంది. దిగుసుకుపోయిన కంఠాన్ని అతిహయత్నంమీద సాఫీగా చేసుకుని “నిశీక్ ఇచ్చాడు” అన్నది.

“తాళాలా?”

“అ. తాళాలు. ఆయనకు నీ బెదిరింపులు సహించే ఓర్పువుంది. అంచేతనే పంపాడు తాళాలు. ఇవి ఇవ్వకుండా ఆయనే స్వయంగా వచ్చినట్లయితే నేను ఈ చేతులతోనే గంటివేసేదాన్ని”

“హూ. తెలుసుకున్నాను. నేనే తప్పుచేశాను పదినా!”

ధీర చటుక్కున గాంభీర్యం పహించి, “నువ్వు తెలుసుకున్నదే పాప బాటు. అతడు మగవాడు, ఎవరి కొంగుపట్టుకుని ఉండబోడు, ఉండజాలడు కూడా. మీ అన్నా చెల్లెళ్ళ యాతనతో నాతల పగిలిపోతుంది. ఎప్పుడు ఈ సర్వనాశానికి ప్రతీకారం చెయ్యగలనో లేదో తెలియకుండా ఉంది!” అన్నది.

మాధవి నిరాశాభావంతో ఎదురుగా చూస్తూ కూర్చుంది. ధీర దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు మెల్లిమెల్లిగా గది విడిచి వెళ్ళిపోయింది.

17

హాస్పిటల్ దగ్గర అమలను కలుసుకోటానికి వచ్చి “నీతాలూకు ఉన్న దేదో బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసి వచ్చాను అమలా! ఇదిగో దానిరసీదు” అన్నాడు నిశీద్.

అమల మాటాడలేక పోయింది. ఒక్కక్షణం విహ్వలవృత్తితో ఆ రశీదుకేసిచూస్తూ ఊయకుని “అది మీదగ్గరే ఉంచండి” అంది.

“కానీ ఇక ఆలా ఉంచటానికి వీలేదు అమలా!”

“ఎందుకులేదు? నీచిన్న చెల్లెలు హఠాత్తుగా ఇవాళ ఎంతప్పుడేసింది అన్నయా?”

మెల్లిగా కుడిచేత్తో ఆకాగితాన్ని పుచ్చుకుని “తప్పు నీదికాదు చెల్లీ! నా అవృష్టాదిది. ఎక్కడ ఉంచదు? స్థలాభావం” అన్నాడు.

“నువ్వు వేళాకోళమాడుతున్నావు అన్నయా! ఇంత పెద్దఇంట్లా ఈ చిన్న కాగితం దాచటానికి చోటే ఉండదా?”

నిశీద్ మెదలకుండా ఊయకున్నాడు. అమల ఏడుపు వ్యక్తమవుతున్న కళ్ళను క్రిందికివార్చి, హఠాకామిశ్రితకంఠంతో—“చెల్లెలి ఆపరాధ ఏమయినా ఉంటే ఆమాత్రం సహించలేవా అన్నయా—”

నిశీద్ ఆమాటకు అడువచ్చి, “దారి మరిచిపోతున్నావు చెల్లీ? అది కాదు. నే నీనాడు ఆశ్రయవిహినుణ్ణి?” అన్నాడు.

అమల తుల్లిపడి లేడిలాగా బెదురుమాపులుమాస్తూ “అదేమిటి వదిన ఏమన్నా—?” మిగిలిన మాట ఆమె పెదవుల్లోపలే ఆగిపోయింది. సీర వృత్తితో ఆమె నిశీద్ ముఖంకేసి చూస్తూమాత్రం నుంచుంది. నిశీద్ ఏంమాటాడుతాడు—ఆతడికంఠం ఎవరో బలంగా నొక్కివేస్తున్నట్లుంది. మెల్లిగా జేబులోంచి ఒక కాగితం బైటికితీసి అమలచేతికి ఇచ్చాడు.

ఆకలితో ఉన్నవాడికి అన్నం దొరికినట్లు—అమల దానిమీదనే మనస్సునీ, ప్రాణాల్నీ ఉంచి చదవసాగింది. తర్వాత అదుర్దాగా నిశీద్ ముఖం

ద్రు వ జ్యోతి

కేసిచూసి “ఇంక దీనికి బదులుగా నువ్వు ఇల్లు ఆమెకు చదిలేసి వచ్చావా?” అన్నది.

నిశీద్ కంఠాన్ని వీలైనంత దృఢంగా చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించి. “ఒక ఇల్లే అన్నమాటేమిటి అమలా! నాని అని చెప్పుకునేదానిని నీదైతే ఉండో అదంతా” అన్నాడు.

అమల ఈసారి కొంచెం ఉద్రేక్తురాలై “కాని నీ కేయిద్ది ఎవరు నేర్పారు చెప్ప?” అంది.

నిశీద్ చంచల దృష్టితో ఆమె మనస్సులోని భావాన్ని తెలుసుకో కలచుకుని “ఎందుకు అమలా, అంతకన్న గత్యంతర మేముంది?” అన్నాడు.

అమల మొదటిలాగా ఆసీరకతంతో “ఇదీ మీదా. స్త్రీ, విద్యులతో మార్గాన పరుగిడబోతుంటే ఆలాంటి దానికి అవకాశం ఉన్నదామని న్నది!” అంది.

“నువ్వు ఆమెను అరంభేసుకోలేదు అమలా! ఆమె చాలా విశిష్టమైన వాడురాలు” అన్నాడు నిరంజనంతో నిశీద్.

“దీన్ని నువ్వు అభిమానపడటావా? కాని నేను ఆలా అనుకున్నాను. నీ నాని కిది ముందటనూచన అని అనుభవం ఉన్నదాన్ని నేను బాగా ఎరుగనున్నాను. స్త్రీ, దేవతాత్మయ్యడైన తన భర్తను విశ్వసించలేక పోవటమనేది ఎన్నడైతే నేనన్న కుంటుండో అనాటినుంచి ఆమె ఏమయినా చెయ్యకలగు. కాని నీవు ఈ మార్గానికి నువ్వు అడ్డపడి, ఆమెను వెనక్కు మళ్లించావీ”

“నువ్వు ఆమె ఆతర్యాన్ని ఎరుగవు అమలా! అందుకే నే నెరుగనున్నాను. అప్పుడే పుట్టిన శిశువు వృద్ధులలాగా ఆమె మనస్సు అశిశువైతేమో, అతి నిర్లబ్ధమో”

“కాని సంబేధమనేది విషపూరితము. కాని ఆ సంగతిని నిర్మా లించుకోవడానికి చేయవలసిన ప్రయత్నాల నన్నిటిని మానుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నదామే”

నిశీద్ విపన్నదృష్టితో అమల ముఖంకేసిచూసి “ఇంక ఈమె కుక్కల దింపకు అమలా!” అన్నాడు.

అమల నిశీద్ వాదధూళిని శిరస్సున ధరించి నీవు మానవమాతుడిని కాదని తెలుసు అన్నయ్యా! కాని ఈ ప్రపంచంలో సుఖం ఉన్నప్పుడు కొంత

బాధపడవలసి రాకతప్పదు. ప్రపంచం ఎంత సరళంగా ఎంత ఉదారంగా కన్పిస్తుందో అంతగా దాన్ని గ్రహిస్తావు. వదిన అభిమానవల్లే కానీ, లేక పొరబాటు చేసిందనే అనుకో, ఆమెకు ఇలా లోకువ నివ్వటం కూడదు. పొరబాటును పొగొట్టితీరాలి, ఆమెను వెనక్కి మళ్లించాలి”

“కాని గాంకి మార్గమేమిటో నేనేమీ తెలుసుకోలేక పోతున్నాను చెప్తా!”

“—లేకపోయాను అంటే వీలేదు. ఏకపాయమయినా కానీ—”

హాస్పిటల్ పూర్వవచ్చి ‘బైటవాటిలో మాట్లాడేసమయం అయిపోయింది. అంచేత ఇంకా ఎక్కువ సమయం అవసరమయితే స్పెషల్ పరిమిషన్ పొందాలి’ అని చెప్పాడు.

“వెళుతున్నాను అన్నయ్యా! చెల్లెల్లై ఉండి నీకు చేప్పగలదాన్ని అనే ఆతెయ్యి లేదునాను. కాని స్త్రీ జీవితమార్గం ఎంతో కంట్రాకావ్యత. స్వాతంత్ర్యం కావాలనటంతోనాటు ఆమె నిన్ను వదలుకోకుండా ఉండటంకూడా అవసరం. స్త్రీ స్త్రీత్వాన్ని మరిచిపోకూడదు అన్నది జ్ఞాపకముంచుకో” అన్నది ఆమల ధీరకంఠంతో.

“కాని - కాదు కాదు. నన్ను ఆలోచించుకోనీ అమలా!” అంటూ నిశీస్ ముఖం పెక్కి మాకాడు - అమల వెళ్ళిపోయింది.

18

సహిష్ణుతా, కిర్త్యపరాయణత్వమూ అనే గుణాలతో ఈ కొది మాసాల్లోనే ఆమల హాస్పిటల్ ప్రధాన యజమాని ఆకిరంపట్నంలో కృత్ కృత్యురాలయింది. అయితే రోగులు మధురభాషిణి అయిన తమ ‘అమియా’ కళ్ళనుప్పడు ఎప్పుడూ చెవులు కిక్కించుకుని వింటూనికి ముతూహల పడు తూంటారు. ఎంతెంత ఆమె దుర్గతువస్తేనే రోగులబాధ ఇంచుమించు సగం తగ్గిపోతున్నట్లు డేది. ఒక్కసారి వచ్చిందంటే ఆమెకు ఒకపట్టాన విడిచి పెట్టేవారే కాదు రోగులు.

ద్రు వ జ్యోతి

అంచేతనే ఇతర సంచార స్వాతంత్ర్యపేక్ష విదైతే ఉన్నదో అది కాస్త హరింపబడింది అమలకు. విశ్రాంతి అనుభవించటమనేది కల్లోనాదు; వేళికి స్నాన భోజనాలుకూడా కరువైనాయి అమెకు.

రాత్రిల్లా అక్కడ ఉంటున్న రోగితోపాటు మేల్కొని గడపి, అక్కడి నుంచి లేవగానే స్నానపుమస్తులు వేసుకుని స్నానాలగదిలోకి వెళ్ళింది. సూప రెండెంట్ పిలుసున్నట్లు కబురువచ్చింది. అదరాబాదరా హ్రారంభించినస్నానం పూర్తయ్యేమకు జైటికివచ్చిచూడగానే పెద్దడాక్టర్ తనకోసం ఎదురుచూస్తోంది. అమల కొంచెం సంతోషంతో “కాస్త సమయంవిక్రేసరికి స్నానం చేద్దామని వెళ్ళాను. తమరు చాలాసేపు ఎదురుచూస్తూ ఉండవలసివచ్చిందనుకుంటూ” అన్నది.

పెద్దనర్సు తలతగిలినూ “లేదు. మొత్తానికి లేవలే. కాని ఇవార నిన్ను నేను ఒక ఆగ్నిలోనుంచి జైటికి తీసుకువచ్చి మరో ఆగ్నిలోనికి విసరటానికి వచ్చాను” అంది.

అమల దీపప్రకాంతకంస్వరంతో “చిత్తం అజ్ఞాపించండి నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను” అన్నది.

“నాకు తెలుసానంగతి. తెలుసుకనుకనే సూపరెండెంట్ దగ్గర్నుంచి అనుజ్ఞాపత్రాన్నికూడా తీసుకువచ్చాను. నువ్వు రాత్రిల్లా మేలుకున్నావని తెలుసు; ఇక్కడి రోగులందరికీ నువ్వు పాణిలాంటిదావని ఎరుగుదును. అనంగతి ఆలాఉంచు. ముందు ఈ షరబత్త్రాగి, కాసిని ఈ పప్పు తీసుకుని తిను. ఇప్పుడే పిలుపువచ్చినంతటికీ నాతోకూడా రావాలి” అన్నది స్నిగ్ధ జ్వలముఖంతో నర్సు.

మరోసారి ఆజ్ఞ ఇచ్చేంతవరకూ పశ్చిమంగకుండానే అమల సిగ్గగా నుంచుంది. నర్సు ముందు నడుస్తూ నడుస్తూ చెప్పసాగింది. “ఒక బాల్కనీరాని స్థితి చాలా ప్రమాదంగా ఉన్నదని బానిసరుగారింటిపదమంది కబురువచ్చింది. నన్ను రమ్మంటున్నారు మళ్ళీవాళ్లు. ఆహారరానిబట్టి నీలాంటి నర్సు ఒకరి అక్కడ ఉంటే చాలునని గ్రహించాను. నువ్వు కాదన్నా విడిచిపెట్టాను నేను. అ... ఏమిటా రామదీన్?”

బంటోకు తొట్టుపడుతూ కొన్నిఉత్తరాలు అమె చేతికిచ్చాడు. అప్రసలుమాని “ఇది నీది. ఈ మూడింటిలో రెండు అంచలకుమాటవి; ఒకటి

తటితో హాసినీది. బాబోయ్, ఎంత సెంటువాసనో! ఈ కాలపు అడవిలకు కేవలం పేమిమలేఖలుతప్ప ఇంకేమీ త్రాబు రాయలేకందే!" అన్నది నర్సు.

అమల చెక్కినట్లు చెప్పింది. ఆ భావాన్ని మార్చటానికి—
“ప్రపంచంతో ఒక విభిన్నమైన సంబంధాన్ని తెలియజేసుకోవటానికి ఇక్కడకు వచ్చి చేరాను. ఉత్తరం ఎదురాకాలో ఎంతెలుసు?” అని అన్నది.

తన మాటలు అమలకు నొప్పికలిగించాయనుకుంది నర్సు. సాంత్వనా ఘోషమయిన మధురకంఠంతో ఆ మొదటతన్నమాటలను మార్చాలని ప్రయత్నిస్తూ “కాదులే, అలాంటి ఇబ్బంది ఏమీలేదని నీ ఉత్తరం చూడగానే గ్రహించాను. ఇదిగో కారు. ఎక్కడోకో. ఏమిటోయ్ నీవు ఉత్తరం తీసుకు రాలేదా? డ్రైవరుపక్కకువెళ్ళి కూర్చుంటే దానిచూపుతూ వెళ్ళటానికి సుకరంగా ఉంటుంది” అన్నది.

అడవిల ఎదువులగదిలో వీళ్ళ నిద్రలేచి కూర్చుంటే, ఈ కారు చెప్పటానికి నాకరు లోపలికి వెళ్ళాడు. అతనికాశం చూసుకుని రివికజేములూని ఉత్తరం బైటికితీసి చదవసాగింది అమల. సరేగా ఆ సమయంలోనే దీని హఠాత్తుగా తుపానులాగ గదిలోకివస్తూ “మీరు చచ్చిన రండి. మా ఆడు బిడ్డకు మళ్ళీ స్ఫుతి తప్పింది” అన్నది.

కర్తవ్యతాహీనం ఇదర్థి తొందరపెట్టింది. పరధ్యానంతో చేతిలోని ఉత్తరాన్ని రివికజేముల దాచుకోపోలే అది క్రింద పడిపోవటం అమల గమనించలేదు. తొన్ని గంటలు శ్రమపడి పనిచేసిన స్వర్ణీయసంపదను వారి చేతులుకిచ్చి, ఇదరూ నవ్వుముఖాలతో వెళ్ళబోతుండగా ధీర తొంచే ఉద్వేగస్వరంతో “మీరద్దరూ వెడతారా? మళ్ళీవచ్చినా—?” అని ప్రశ్ని లేవనెత్తింది.

“ఆ భయంలేదు. అవసరమయితే నేనే ఉండి ఆ ఏర్పాటు చూస్తాను. సాయంకాలంనరకూ ఒక్కొక్కరినీ పంపుతాను. ఒకవేళ రాత్రికూడా అవసరమయితే ఉండిపోతూది” అన్నది నర్సు ప్రశ్నలకంతంతో.

ధీర గట్టిగా అమల చేతులు పట్టుకుని “నేనేంచెప్పును - వెళ్ళికి వీలేదా?” అంది.

అమల జీజ్ఞాసాదృష్టితో తోటి నర్సు ముఖంకేసి చూసింది. కాని ఏమీ మాట్లాడలేకపోయింది. నర్సు ఆమె కావడమంటే విముక్త కలిగించటానికి

ప్రథమ పాఠ్యము

“నిన్న రాత్రి అమ్మ మేలుకుని పంపించిన పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం. పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం. పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం.” అన్నది.

అమ్మ కొండెం చుంచుకుంటూ “కర్మ వ్యాధి అమ్మ నేను స్వామి అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం. పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం.” అన్నది.

“ఇతరుల సేవలో జీవితాన్ని ధారపోయి మరల ఎప్పుడైతే వచ్చానో అప్పుడింత అలాసాగదు అమ్మ! రోగులముఖం కనిపించినా నీ స్వామి అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం. పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం.” అన్నది.

నూరురూపాయలతో ఒకటి నర్సు గుప్పించుకుంటూ “మీ పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం. పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం.” అన్నది.

అమ్మ నీ ముందు అమ్మ చూపుకుంటూ “మీ పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం. పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం.” అన్నది.

హఠాత్తుగా చూపుకుంటూ “మీ పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం. పండుగ అన్నీ ఇవేమీ ఈ గదికి కాదు. అమ్మ ఇచ్చిన పండుగే విశేషం.” అన్నది.

మామిడి దొడ్డిని వీలైనంతవరకు మరోవైపుకు తీసి, “వాణ్ణి అక్కడ విడిచిపెట్టయ్యే వదిలా! ఏదీచేయి చావనీ!” అంది.

“అయ్యోరామా! అవేంమాటలు? చూడ! చూడ! ఇలాంటి వెన్నెముక లాంటి పిల్లాణ్ణి ఎప్పుడైనా చూశావ్? నిజం చెబుతున్నా; ఇంతకన్న ముఖం రత్నాన్ని పుష్పిలో ఎక్కడా పొందలేవు”

అపశక్యం కాని కన్నీటిను ఏవిధం గానూ అణచుకోలేక “నా గుండెగోని కిక్కిరిస్తోంది, పాతాళాన్ని అగ్నించేసినా వాళ్ళల్లోనే నేను వాణ్ణి సెలించి ఉన్నావాణ్ణి చేస్తాననుకోవదినా! చావూ ఆయనజాలే. రెణాళు పోయాక ఇలా కాగి నడక ఆయనా నన్ను ముందుగా పాతమృత్యులతో, దూరమవుతుంది”

చట్టా ఆచరణలోనే ధీమాను అమలుచేయడం ఒక కార్యక్రమం. అందుకే ఆచరణలోనే “మహాయుద్ధం” ఉత్తరం పనిచేస్తుంది. అలా...!” అంటూ ఏమేమో చెప్పసాగాడు.

మాధవి చెవులు నిక్కపాడుచుకునింటూ చలుకున్న చంచలకంఠంతో “ఏమిటన్నావు పదినా! వారు రాయరుగా!” అంది.

“ఏమీ తెలియకుండాకొన్నది పదినా! ఇలా ఇయ్యరా మంటూ! నేను ఒకసారి చదివి చూస్తాను”

కుర్రవాడు తల కొండకు వంచి “ఇస్తా, చురి పాపాయిని నాకు ఇస్తావా?” అన్నాడు.

“ఇస్తారే. ఇప్పుడు కూర్చో ముట్టుకోకూడదు నాయనా! ముట్టుకుంటే స్నానం చెయ్యాలి”

కుర్రవాడికి అగ్రంకాంతా. వాగ్విత్తా, అస్సూ ఇదరూ ఒక్కోకి తీసుకునే పిల్లవాడిని తన తీసుకోవాలంటే అస్థింతరం ఎందుకు? అందుకే “అయితే మీరు ముట్టుకున్నారే?” అని ప్రశ్నించాడు ప్యగ్గిరికొత్తుకభూషణ్.

ధీర సమ్మతినూదకంగా తలఊగినూ “మంచిమాటే, రీసకో... నేను మళ్ళీ తీసుకుని స్నానం చేయిస్తారే... చురిలా బాబుని కానీ-చట్టా-కట్టే విషయం” అన్నది.

చేతులు చూచి మాధవపిల్లవాడికి తీసుకోవటామాని, ధీర నిలబడ్డప్పుడు చివరికి. ఎన్నెన్నోనా ధీరమంటుంటున్నాడు. బోనలో చిక్కితే చిక్కుపడ్డు. భిన్నాస్థినిలబడ్డప్పుడు తప్పవమనే గోడ ఎన్నడూ చిరపాయి కంటాడు. ఆ చిక్కిపోతూ అది పడిపోతే పడిపోతుంది. పదివస్తే చిక్కిపోతూ కంటాడు. పడి మాం వుడు సర్వమూ మరిచిపోయినప్పుడు ఈ మిథ్యాజలచిహ్నం ఇంకా న్నాల్ల ఈమామరాజ్యాన్ని విస్తరింపజేసి అధికారం చలాయుస్తుంది? అని అనుకుంది మనస్సులో.

ధీర స్నానం చేద్దామని వెళ్ళగానే చెయ్యిచూచి ఉత్తరం రీసుకుని చూస్తామనుకుంది. మంటూ తలతిప్పుతూ “అలా వీలేబా! అలాఅయితే అమ్మ సన్ను స్నానం చేయిస్తుంది. కాగితం ఇది, నీకు తగ్గితే నానిపోతుంది. ఏమీ తెలియదు నీకు” అన్నాడు.

ప్రవచనోత్సవము

మాధవి ఉద్వేగమునకు లోనై నటమొన వెరుగు వెలిసింది. “నేను మీ అమ్మకిది ఎంతోమీరం ఇవ్వను. కొట్టి వెళ్లికొడతాను. ఇలా ఇయ్యి చూస్తాను ఏం రాకారో?” అంది.

తియ్యటి మాటలలో మరలనాడు మనిచిపోయి, చెయ్యజూపి ఉత్తరం ఇయ్యబోయినాడుకూడా. మరుక్షణంలోనే ఏగుర్తుకువచ్చిందో—“ఇవ్వను, ఇవ్వను. స్నానం చెయ్యాలని చెప్పింది. ముట్టుకోను, ముట్టుకోను” అని గంతు లేనూ గదిలోంచి బైటికి వెళ్లిపోయాడు మంటూ.

కొన్ని నిమిషాలకే మళ్ళీ తడిగుడలతో గుమ్మందగిరకువచ్చి ధీర ఉత్సాహంతో “ఎవరుగాఉన్న సహజమార్గాన్ని వదిలి, ఇన్నాళ్ళూ ఏగందర గోళంతో తలతిరిగి చచ్చిపోతున్నానో, ఇహ దానికివ్యాళంతో స్వస్తి చెప్పవచ్చు మాధవీ! ఇది నిశీఘ్నం ఉత్తరమే” అంది.

మాధవి గట్టిగా పిలవాణి గుండెకు హతుకుంది. ఎవరూ మాట్లాడాలా. ధీర సంతోషం వెల్లివిరుసున్న కంఠంతో “ఏం చెప్పను? స్నానం చేసివచ్చాను—లేకపోతే నీవుచేసినట్లుగా విలువకింద బుగలురెండూ మెలేసి కళ్ళలో వేళ్ళు పెట్టిచూపించేదాన్ని, ఇంతంత కళ్ళునెత్తడన్నా ఎంత గుడ్డిదానవు నువ్వు!” అంది.

నిటూర్పువిడిచి కళిమూసుకుంది మాధవి. అంతేకానీ, భగవాన్ అంతే కానీ. తన పొరబాటుకు కాశుపటుకుని తుమాళ్ళిచ్చే వేడుకోవాలి ఆయన. కాని పరమహూరంలోనే ఆమె మనస్సు తుణికిమైన ఈ దౌర్బల్యానికి కొంచెం సిగ్గుతోనూ తిరస్కృతితోనూ నిండిపోయింది. “ఛీఛీ! ఎంతపనిచేశాడాయన! మర్నాయడు, పాపాత్ముడు—తనను నిగోషిగా ప్రమాణించుకోలేడు. విధ్యావిషయకమైన ఒక్క ఒక్క ఉత్తరంముక్కతో తను కళ్ళారా చూసిన ఘటాన్ని నమ్మలేకపోతుందా! సుశ్రమనస్కురాలైన భార్యను వంచించటానికి తలకాగితంమీద ఏవో నాలుగు సిరాపంతులు గిరికిలేచాలు. కాని అలాకాదు. తన కళ్ళెదుట హృదయాన్ని రగిల్చే ప్రత్యక్షప్రమాణాన్ని పోగొట్టేదిగా ఆమె ఏదైనా వాదకలిగినట్లయితేనే— కాకపోతే — “ఎవరికొకారూ?” అని అడిగింది విగునుకుపోయినకంఠంతో.

ధీర అడ్డంమీదకు మరోసారి దృష్టిని పోనిచ్చి “ఉహూ— ఇది ఎవరికో తెలియకుంలేదు. కాని ఆకారాన్నిబట్టిచూస్తే నువ్వు సవితరి అని ఎవరూ అనుకుంటున్నానో ఆమెకే అని తోస్తుంది” అన్నది.

మాధవి ఉల్లేశురాలై లేచి కూర్చుంటూ— “తెలిసింది, నేనూ సరిగ్గా అలాగే అనుకున్నాను. చూస్తూఉరుకుంటే లాభంలేదు వదినా! ఆచంచ నని సాగినీయకపోవటం అన్యాయం కాదు. మోసం! ఎంత చాతురితయినా కన్నరచినీ, నా కళ్ళిముందర అవన్నీ కిరరుతువు వెళ్ళిపోయాక ముత్యపు చిప్ప లాగా నిష్ఫలము తోతాయి” అన్నది.

19

అడుబిడ ఎంత అన్యంతర పెట్టినా ధీర ఉత్తరం మొదలుంచి చివర దాకా చదివి వినిపించిందామెకు. ఎన్నివిధాలచేసిన ప్రియత్నాలూకూడా ఆ విషయం మాధవి చెప్పలేకపోయింది. అంతర్గతంలోకి పోయే మార్గానికి అవరోధం కల్పించలేకపోయినాయి. అంతే ఆ కాగితాన్ని పాతపరుపుచుట్టమీద పడేసి ధీర ఇంటినులు చూసుకోవటానికి వెళ్ళినప్పుడుకూడా, ఎంత చింపుదామని ఇచ్చు ఉన్నా ఆ కాగితాన్ని చించి పారేయలేకపోయిందిమాధవి. పైగా, సాదరంగా దాన్ని తీసుకుని నెత్తిన పెట్టుకుంది.

దానితోపాటు అధికార చింతకూడా వచ్చి ఆమె దుర్బల మస్తిష్కాన్ని కలవరపరిచింది. ఇది యదారమవటం సంభవమేనా? కాని ఉత్తరంలో ఒక్క పంక్తికూడా విశ్వసించకపోవటానికేమీలేదు. అయితే, అయితే ... — ఉహూ.. ఉహూ.. తా నే నిశ్చయానికి వచ్చిందో అదే సరియేనది. వచ్చిన కిదో స్వయాపం. లేకపోతే ఇతరుల ఉత్తరం తన ఇంట్లోకి ఎలా వచ్చింది? మోసం, మోసం. తనను మోసగించటానికి ఈ పదతి అవలంబించా ల్పించింది. పైకి మాడటానికి అంతా నిజంలాగానే ఉంది, కాని పై పొరను లోలగించి అసలు విషయాన్ని తరచిచూస్తేమాత్రం అసత్యం ఏమాత్రం దాగటంలేదు.

కాని అదే యదారమవచ్చు ఒకవేళ; తానే ఒకవేళ పొరపాటుపడి ఉండవచ్చు, ఆ ఉత్తరంలో నూచితమయినదే. అలా అయితే భగవదేమిటా దొరికిన ఉత్తరమా మిగ్గే. అందులోని ఆ భాష ఆ ఆహ్వానమా, సిగ్గుబిడిచి

ప్రవచోక్తి

అమె రావలెనగా అన్నివిధానాల్లో. అమె చూపుచున్నట్లుగా అలా నిశ్చయించుకొనినట్లుగా ఉంది. ఉదాహరణకు కూడా సప్రయోజనముగా అన్వేషించుచున్నట్లుగా అలాగే తన కళ్ళతో —

తల వేడిప్పోయింది. చటుక్కున లేచి స్విట్ గొక్కి పాస్ సహాయంతో గదిలోని వేడిగాలిని పోగొట్టాలని ప్రయత్నించింది. మళ్ళీ మెడలకుండా నిద్రవిలాగా కాస్తేలు పడుకుంది. మనస్సు ఎవరికీ దాస్యం చెయ్యదు. ఉపసర్పలాగా అప్పుడప్పుడు మరిషిరి సృత్యం చెయ్యిస్తూ తిప్పుతుంది; ఇక్కడ మత్తం అని వెనకపడి ఎంచుకుంటుంది? ఈసారి నిస్సహాయమైన మాధవి పుత్తిచ్చుంతో అది చెడలాడిలాదనాగింది.

నడిగా ఆ సమయానికే ధీన గాకాడు వేడిపాలును పీసుకుని గదిలోకి వస్తూ ఉన్నా “ఈకాసిని తాగరాదా మాధవీ! వరీ నీ సపడిపోతావు...”

మాధవి ఆమాటకు అడపబ్బి “అన్నీ ఆలాఉంచు వదినా? ఆలా ఉంచు. నేను గొప్పించాను. నీన్ను పంపించటానికే ఆయాని ఇవో మీదా” అంది.

ధీర మొదటో గాధరాతిన్నది. కాని సుగుడ్డలంబోనే ఉన్నదంతా సంగతులు స్ఫురణకు రాగానే అమె తనమతాను కుదర్చుచుకుని, “ఒంటికిగా ఉండి ఉండి, ఇదా నువ్వు అలాచిచ్చింది! మోసగించే ఉన్నట్లుగానే... దాన్ని దిన్నట్లుం చేసేటటు అతడు ఉన్నా ఉండిపోటి ఎప్పుడైతే మాధవీకి అప్పుడే హాస్యంగా బుం నేడిక్కెందుకొచ్చుందల అనిగ?” అంది.

“అయినా అలా సంగతులే! నేను మాచిపోవలచునోలేదు వదినా!”

ధీర ఆమాటకు అడపబ్బి, “అలా చేసే మళ్ళీ ఉడిపోవలసింది. చిట్టకే పడేశావ్ నువ్వు. అన్నీ వదిలి మంటూలాగా నిన్ను ఒళ్ళోకి తీసుకుని కూర్చోసి పెట్టుకోవల్సి వస్తోంది మేము — చూస్తున్నానుగా! మీ అన్నయ్యను పగిలినా నుండు — నీ మనస్సులోని గందరగోళాన్నిగతా వాడైనా సరే నిర్మూలించే శామో ఒకవేళ —” అన్నది.

మాధవి పీలైనంత ఉడ్డోగాన్ని అణచుకుని — “వేళాకోళం కాను వదినా! ముందు అసలు ఈ ఉత్తరం మన ఇంట్లోకి ఎక్కడనుంచి వచ్చింది? తర్వాత —”

ద్రువ చోళి

ఉచిత ఆధీనతలతో "సినిమారూపం" ఏనుకెళ్ళి టుంగలోకి వెళ్ళు. సేవరికి
 చినాల్సిన పుత్రము. చుట్టూను తిరిగి తెలుసుకొన్నాను. కైతురుని వచ్చి ఆ
 అపహరణియలొకనూ, సురకేతులొకనుంగనో విగ్రహ ముడిచి అంది.

ఒక్కసారిలోకి పట్టముదర చీకటు తొలగిపోయాయి. మాధవి ఉణ్ణి జత కంఠంతో “ఓ! ఆమె వదినా! ఆమె! అప్పుడు రోగిచిక్కలో గుడ్డిగా లేకపోయాను. ఇప్పుడు బాగా తెలుసుకున్నాను. ఆమె కాక ఇంకెవరూ కాదు.”

ధీర్వంశాధిపతియైన పైకాకు “ఎవరు? ఎందు?” అ అడిగింది.

మూఢుని అనుభవము నవి నందంగావెప్పి, “అప్పుచేయుచుదినా! ఆమె నింక రానీయకు - నేనింక నపొందలేను” అని.

[illegible]

ధీర నవ్వుగది. పోయిన ఆమె సుభాషణ ముచ్చటలే వాళ్ళిద్దరూ ఒక చోటులను అనటానికి అచట కన్నులు ఈడ్చుకునే ప్రజలప్రమాణం అలాగే హించింది. రెండోది ఈ కాగితం. తర్వాత ఆమె ఏడవవేళ్ళన్నయితే వెలియిన్సింగో అని కేసులో నిరాధారం. మేము ఆవాళ్ళ మీరిని విలుసామని నాశికి అన్నమాటేంటి? ఇతరులకు మానక తెలియదు. ఇంత అల్పమయంలో ఎలా కలుగుతుందంటూ పోలీస్ గారు సంఘముని అనటానికి వీలేదు. పెగా చూడటానికి ఏకాదశం మధ్యలో ఎవరో తెలుసుకుందామని శిక్షా వార్డు కేమాత్రం రమ్మ అని పోడికి కొనించి మాట్లాడుతున్నాలో.

మాధవి ఆలోచించసాగింది. వీర నవ్వుతూ “ఆ ఆలోచనలేర్వాణ ఆలోచించుచున్నానని ముగిసి కపటావతారము” అని తండ్రిని చంపేసిపోని గంభీర

ధ్రువ జ్యోతి

ముఖంతో “ఇది అంతే అయినట్లయితే రాకుండా మానటమే ముఖ్యమనుకునే వారు. మనల్ని కలుసుకుంటామని వాళ్లు ఊహించనేలేదు!” అన్నది.

ధీన వెళ్ళిపోయింది. మాధవి నిటూర్పువదిలి అగ్ని పక్కమీద కూల పడింది. తర్వాత ఏనుసుకుగో మెల్లిగా దిండు క్రిందనుంచి ఉత్తరం వెళ్ళిపోయి లోపలలోపల చెరువుకొసాగింది.

“అమలా! నాకియమైన చెల్లీ!

ఆశోచన హాస్పిటల్ లో నువ్వు నాతో ఎంతెప్పతలచుకున్నదీ నీరూటలచుపట్టి గ్రహించాను. అభ్యంతరంలేదు చెల్లీ! నా భార్యదగ్గర తుమామూ కోరటానికి నేను మహాగొప్పవాడిని అని అనుకున్నాను. ఇక అవమానం అని కృష్ణ భగవానుడంతటివాడే సహించాడు. జగత్తులో, విశేషించి పురుషుకోటికి ఆ ఓర్పును ఎక్కువ ఇవ్వకలిగాడు.

అంతే ఇప్పుడు మానావమానాల కంటే తుడన్న నిలబడగలసనే ధీమా ఉందినాను. దాన్ని నువ్వు ఒప్పుకుతీరాలి.

అభ్యంతరం అటువైపునుంచి లేకపోయినా మరోవైపునుంచి ఉన్నదని ఒప్పుకోవాల్సిన బాధ్యత ఉంది నామీద. కాణం ఏమిటంటే నేనామెను బాగా అర్థంచేసుకున్నాను. ఆమెలో ఎంత మృదుత్వం ఉందో అంత శాశ్వతంగా కూడా వహించగలదు. విశ్వాసభావం మనస్సును ఎప్పుడైతే గాఢంగా పెడుతుందో అప్పుడు మనుష్యులు అలాగే గ్రహిస్తారు సరగా. ఆ సీతలో ఉంటే నువ్వైనా నేనయినా అలాగే చేసేవాళ్లం. అందులో రహస్యం నా ‘త్రభావత్’ లేదు.

ఆమె కేగిను నిరుపమానమయినదని తెలుసు నాకు. ఆమె హృదయం పువ్వుకన్నా మృదువైనదీ కిక్కురేపుదయింకన్నా నిశ్కల్మషమైనదీను. ఒక్క విషయం మూలంగా ఆమె నన్ను దూరింకాకుండా ఒక దృష్టి నేసి ఉంచాలని అనుకుంది. నేను నా అమాభావాన్ని పోగొట్టుకుని అలా అయినానని లోకం చూడనీ, తెలుసుకోనీ, దీన్ని ఒకవేళ గర్వం అనేకీయితే అగర్వం ఆమెకు ఉంది. ఇక నా విశ్వాసం ఏమంటే పౌరిస్త్రీ కూడా తమ ప్రియజనునిపై ఈ మాత్రం అంటే ఉంచుతుంది. ఎక్కడయితే లేదని తెలుస్తుందో అక్కడ ఆమె లేన నా త్యాగిని పదులుకున్నదన్నమాట.”

ఈ సుఖకుటీరం నీ రాకపల్ల తారుమారపటాన్ని అసహనము అనలేను నేను. ఎంచేతంటే 'మన ఇదరి సంసారమద్యా ఎవరైనా వచ్చి తల విడుతుని నిలబడటం నేను సహించలేనని ఒకనాడామె స్పష్టంగా చెప్పేసింది. వంట ముషి, దానిది-విశ్వవిద్యనీ ప్రస్కరించుకుని వచ్చాయి ఆనాడమాటలు. అలాంటప్పుడు సువ్యూహపటం ఆమెకు ఎలా అనిపిస్తుందో అలోచించిచూడు.

నిజంచెబుతున్నా. నేను వెనకచూపుతో ఆనాడేమీ చెయ్యలేక పోయాను. అలా ఒకవేళ చేసినట్లయితే, నీ ఇంటికి నిన్ను అజ్ఞాపెట్టడానికి వచ్చేముందు ఒకటి చెడుసాను అలోచించిఉండేవాడివి; ఆ అలోచించక పోయినదాని ఫలితం ఇప్పుడు పుట్టివున్నాను. ఈ విషయంలో ఆమె నన్ను దోషిగా ఎంచిందింటే దాన్ని నేను తలకాయడం అంగీకరించిరాతి. స్పష్టంగా ఇంక ఎంచెప్పింది? జీవితంలో ఆనాడుచేసినంత అపరాధం మరెన్నమో చెయ్యలేదు.

ఆమెకప్పు ఏముంది? ఆమెగచ్చింది. రాత్రి గంభీరతతో పాటు స్మృతి వేదనను సహించలేక - నానాకు ఆమె - నాదగ్గరకే పగులుకువచ్చింది. మూడుశి నేను, పట్టుకుని ఆపలేకపోయాను. కంటికి ఎప్పుడైతే విడిపోతుందో అప్పుడే నీలలన్ని ఇలా విడిపడి కొలుకుపోతాయి. ఎప్పుడూ వాటిని ఆపలేరు. అప్పుడే దోషమని అన్నా, నన్ను సేవంత తక్కువ అపరాధిగా భావించు కోను. కారణం - నేనేమి అలోచించుకున్నానంటే - పోనీ ఆ అలోచించు కున్నది ఇక్కడ వెల్లడించకపోయినా చచ్చి నష్టమేమీ ఉండదు.

ఈ స గతులన్నీ ఆమెదగ్గరకు వెళ్లి విశదీకరించేరావచ్చుగా! అని అడు గగచ్చును బహుశా. దీనిగల ఇదరిమనస్సు అంధకారంకూడా తొలిగి పోతే పోవచ్చు. అన్నీనిజమే ఒప్పుకుంటా? కాని ఏ దృష్టిలో ఇవన్నీ సుఖం; తులనానాగల విషయం నయితే నేను పొందగలుగుతానో, దానివల అసలు మానవత్వాన్నే కోల్పోనా? అంతర్వం ఆమె తెలుసుకోనూలేదు, అంగం చెనుకోనూలేదు; నేను అపరాధినివుతాను. అలా కాకపోతే చేయని దోషానికి గృహపణ కొరతగల ఏమిటిపర్యాయం?

అభిమానవతి ఆమె. అయినా మిగ్నాల్గిమానాన్ని ఆమెకూడా అస హించుకుంటుంది. ఆమె ఆ స్వభావమే పెద్ద పొరపాటు ఒకటి జరిగినట్లు జ్ఞాపకం కలిగించిందినాకు. యముడు కాని, బ్రహ్మకాని స్వయంగా ఆ

ధ్రు వ జ్యోతి

దోషం తాలూకు మాలిన్యాన్ని తుడిచివేస్తే సరేసరి, లేకపోతే ఎంత నిష్పాస ముఖంతో ఆమె మందర కవతానో అంత అవిశ్వాసపాత్రుణ్ణి అనుతాను. అందుకనే చెబుతున్నా. పయోజనం ఏమిటి, నామీద విశ్వాసం పోగొట్టుకోవటంవలన ఆమె శాంతిని పొందగలిగితే, పొందనీ. శిక్షించినందువల కలిగే సుఖంలో ఆమె పోగొట్టుకున్న తృప్తి మళ్ళీ పొందకలిగితే అది నేను సహించక పోవటానికి వీలేనంతగా ఏమున్నది?

భగవంతుడు నిన్ను సుఖవంతురాలిని గా చేయుగాక అని ఆశిస్తున్నాను. పోలీస్ మార్గాన్నుంచి బారిన కాలును ఏనాడైతే వెనక్కి తీసుకున్నావో, అనాటినుంచే నువ్వు ఆ సర్వేశ్వరుని కృపకు పాత్రురాలవయినావు. జీవితంలో నీకీ యోగ్యత అక్షుణ్ణంగా ఉండాలని ఆశిస్తున్నాను.

నిశీధ్”

ఇది చదివి, “ఆహా. ఎంత సరిగ్గా ఉంది. ఆసనశీర్షం నా దగ్గర మడింత అనాధత్వంగా పడిణమించిందని చెప్పవచ్చు” అన్నది వదినతో.

ఆ ఉత్తరం అక్కడ పారేసి మాధవి లెసలో తాను ఇలా అనుకుంది.

“ఇందులో ప్రతి పంక్తి నన్ను ఉద్రేకించే రాశారేమో తెలియకు నాకు. ఆయన చాలా సరళహృదయుడు అంచేతనే యిందులో ఆయన అవ్యక్త వెలడిఅయింది. పోనీ ఆయన చివర వ్రాసింది చెడుప్రసావనకాదు. ఈ పేరుగు ఎంతమారమో చూస్తూ నయినా! అడుపడనవసరంలేదు. పోనీ — ఈ టైక్కోకన్న ఎక్కువ టైక్కో నేను చేయగలనని తెలిసేట్లు చెప్పాను”

20

మాధవి ఆపనచ్యుతం ధీమ విచారం కలిగించటంకన్న ఆమెగా ఎక్కువ కలిగించింది. ఈ రోగానికి వైద్యం లాభంలేదు. అదిపోనీ కవలం విశ్రాంతి అతీత మైనదా అంటే అదీ కాదు. వ్యాధిజ్యోతిని ఆశ్చర్యవిషయాలలో ప్రసరితమై

నదే; కాని అలాటి అసితిలో గదిలివెయ్యతగినది కాదు. సమయానికి తగిన ఉత్తమ సాధనాన్ని నిర్దేశించుకుని ఎదురుచూస్తూఉండటం ఒక్కటే శ్రేయస్కరమని నిర్ధారణ చెసుకుంది.

దర్బారువచ్చి “ఉత్తరం అప్పుగారూ! అబ్బడిగారింట్లో పడిఉంది” అన్నాడు.

ధీర దాన్ని అందిపుచ్చుకుని “ఇది తీసుకోవటంవల్ల ఎమిటవుతుంది” అని అయకుని, మరుక్షణంలోనే నిద్రలోంచి లేచినట్లుగా ఉలిక్కిపడి “కాదు, కాదు అబ్బంట్లో దేన్నీ ఉపేక్షించి ఉరుకోవటానికి వీలేదు. చదివిచూస్తే ఇందులో కూడా ఒకవేళ ఏదయినా ప్రమాణం లభింపవచ్చు” అనుకుంది.

ఇంత సంకుచితమైన ఆలోచనవల్ల వచ్చిన లజ్జ ఆమెను ఒక్కక్షణం విచలీతురాలించేసింది. ఆమె చిరునవ్వు నవ్వుకొని తనలోతాను “న్నేహాధికారం మనుష్యుని ఏమారంలోకయినా లాక్కుపోతుంది” అని అయకుని మరుక్షణంలోనే; “తనీతండ్రిలేని పిల్ల, ఆమెను నేను చూడకపోలే మరెవరూ చూస్తారు? ఈ అభాగ్యురాలికోసం ఇంతేకాదు; ఇంతకన్న ఎక్కువయినది చెయ్యాల్సివచ్చినా చేసిరాల్సిందే” అయకుంది.

మనీష్ ఉత్తరం అది.

“సమస్కాగములు నిశీర్థ్ అన్నయ్యా!

ఇంతమారంనుంచి పైపైన పంపే సమస్కాగములు చదివకు అసంతృప్తి కలిగించవచ్చు, కాని అంతకన్న గత్యంతరంలేదు. పోను ఇంతకన్న ఎక్కువైనది తీసుకురాదు. ఈ ఉపకృమణి కారంభించటానికి కారణ మేమిటన్న ప్రశ్న బయలుదేరవచ్చు. కొంచెం స్వార్థం ఉన్నదనే జవాబు. కోర్టువెళ్ళి ఇంకా ఏమీ చెప్పకముందే ప్రమాణంచెయ్యటం ఎలాంటిదో ఇది ఇంచుమించు అలాంటిదే. ముందుగానే ప్రమాణముచేయించి స్వభావాన్ని మార్చటం అవుతోంది. అయినా ఈ కుర్రతనపు కోర్కెలన్నీ తీర్చుకునేందుకు తగిన అవకాశం ఉంటే ఈ ఉత్తరందేనికి? అనవసరమే.

ఈవిషయం బొత్తుగా అన్యాయమేమీకాదు. నేను వస్తేనే చావుండేది అయకుంటా. ముఖాముఖం చెప్పే సమాధానం బహుశా మరలత ఉద్బలంగా ఉండేది; కాని గత్యంతరంలేదు. అసలే గండరగోళంగా ఉండటం ఒకటి; అపైన అక్క ఒకతే మెదకు చుట్టుకోవటం ఎన్నిచెప్పినా తొందరపడటం కొంత

ద్రువ జ్యోతి

అసమంజసంగానే ఉంది. అంతేతనే నేను గావటానికిబయలు ఉత్సాహాని నిశ్చింతమైనదిగాను. చదివి సంగతి సందర్భాలన్నీ గ్రహించుకుని నీ ఆజ్ఞ యేమిటో తెలివియ్యి!

ఈ పరదేశంలోకూడా నీ పరోపకారభూతం నన్ను వెన్నంటుతూనే ఉంది. మీ కలకత్తాడాకారు చంద్రకాంతబాబుకు కొంచెం ఔత్సాహిగం పట్టుకుంది. భూతవైద్యుడికి దయ్యంపడితే ఎంతకష్టమో ఇది అంతే. డాక్టరు గారు తనవ్యాధిని ఇతరుల కన్నయించి హాని కలిగించే చికిత్స పూర్వంభించారు. తత్ఫలితంగా ముగుడిమధ్య అగాధం ఏర్పడింది. అజ్ఞాయుచ్చాసంలే ఆ అగా థాన్ని పోగొట్టేందుకు ప్రయత్నించిచూస్తా. అక్క అసలే మూగప్రమనిషి. వాళ్ళుఅంతే. ఇహనేను పూర్తిగా గాభరాపడ్డా. కేవలం ఆ జగన్నాథుని మీదనే ఆధారపడ్డాం.

ఏమాత్రం గ్రహించి వుండవు బహుశా ఎలాబెలుసుకోగలవు అయినా అసలు. నువ్వు నామీదవేసినభారంకన్న డాక్టరుగారెక్కువ భారం వేశారు నాపైన. ఏమయినా నేను ఉన్ననున్నట్లు చెబుతున్నా; కొంచెం శ్రద్ధగావిను. మూడేళ్ళక్రితం డాక్టరుగారికి ఒకబలా నాటకం వేయాలని బుద్ధి వ్రేటింది - అయితే నటుల్ని ఎక్కడనుంచో తీసుకువచ్చికాదు; తాము నటించే. స్నేహి తులనూ వాళ్ళనూ కలుపుకుని కుటుంబంలోని వాళ్ళనుకూడా తీసుకుని - ఆ వెయ్యటం. ఎంతఅనుకుంటే అంతా చేయాల్సిందే ఆయన తాను ప్రధాన పాత్ర వేషంతీసుకుని భార్యకు'డెసిమోనా' వేషం అప్పగించాడు. పాపం ఆమె అందుకు ఏమాత్రం అంగీకరించలా - కాని ఆమె మాట వినేదెవరు? చివరకు ఆయన వెంటడివాదం అలాగే నిలచింది. పూర్వంనుంచి ఏ మొండివా దానికియితే అలవడి నెట్టుకొస్తున్నాడో - ఇవాళ దాన్ని ఎలా తారుమారు చెయ్యటం!

తత్ఫలితంగా విశ్వకవి ఆమరలేఖని వాస్తవమే ఒక బెంగాలీ కుటుంబం లోని సుఖపరిపూర్ణి అర్పివేసింది. భర్త ఒకెల్లా - ఇక్కడ చంద్రకాంత బాబు - భార్య డెసిమోనాను - అరాతూ ఇక్కడ విమలను - హత్య చెయ్యని మాట నిజమే; కారణం బ్రిటిషు న్యాయ శాస్త్రం ద్వీపాంతర శిక్ష విధిస్తుందనేది అడు వచ్చింది. అభినయం సహజమందరం చేయటానికి ప్రయోనపడటమే ఆమె అపరాధం. నెలకు ఓ వందరూపాయలు మనోవృత్తి ఇద్దామని ఆమెకున్నాడు ఆయన. కాని అభిచూనపంతురాయి మర్యాద

కాపాడుకోటానికి దాన్ని తీసుకువచ్చి వచ్చేసింది. ఆమె తండ్రి చనిపోయే ముందు కూడదెట్టి ఇచ్చిన డబ్బే - ఆమెకు జీవనాధారం. ఆ యాభైవేల రూపాయలూ - వీటి వడ్డీతో ఇప్పుటివరకూ రోజులు వెళ్ళిపోతుంటూ వస్తోంది.

ఆమెకు ఒక కొడుకు, కూతురూ ఉన్నారు. వయస్సు వస్తున్న కొద్దీ ఆపిల ఆమెకంటానికి ఉరితవుతూ వచ్చింది. నన్ను ఆ ఉరి తప్పించమని కోరారు వాడు. నేను అనంగీకారాన్ని మొదటనే వెల్లబెట్టాను. కాని చెప్పానుగా అక్కడ వాళ్ళ పక్షమే అని; ఇహ ఏమిటి చేయటం నేను?

‘కాదు’ అని అన్నానంటే నీవు నామిత్రులను ఆస్తియతను పోగొట్టుకోవాల్సి వస్తుంది నిశ్చయంగా. కాని నీ నోటినుంచి వచ్చే ‘ఆ’ అనేశబ్దంకూడా నానోటినుంచి ఉచ్చరించలేకపోయాను. అందరూ ఆమెకు ఒక మూలకు తోసిపాడేసి ఉంచితే పాపం వృథాగా ఈ హోమాన్ని కాఫిల్లాకి ఆమెకు తోయివంటల్ల లాభమేమిటి?

నీ జవాబూ; వదిల : జవాబూ కూడా కావాలని అడుగుతున్నాను నీ మాటలు నేను సుఖులలో సిద్ధాంతంగా స్వీకరిస్తాను. ఇహ ఆమె సమాధానం స్త్రీజాతికి భవిష్యత్ మార్గాన్ని నిరేకించేదిగా ఉంటుందనటంలో ఏమాత్రం సందేహంలేదు. మీరు ఇద్దరూ ఇచ్చిన సరీఫికెట్లు చెందావుచుకుంటే నేను విశ్వాస్తే జయించుకుపోగలను - ఈ పెళ్లి ఒక లెక్కలోదా?

ఆఖిరికి మనీ ఒకసారి కెలవు తీసుకుంటున్నాను. నీ జవాబు మీదనే నా జవాబు ఆధారం చేసుకుని ఉన్నానని జ్ఞాపకం ఉంచుకో అన్నయ్యా!

మనీమ్

ఉత్తరం చదివే సరికి ధీర ముఖం ఒక అస్వాభావికమైన కాంతితో తళితళి లాడింది. ఆమె మెలిగా మాధవి దగ్గరకు వచ్చి, “నీ మరది మనీమ్ ఉత్తరం రాకాడు. ఇదిగో; ఏం జవాబు ఇవ్వమంటావో చెప్పుకో. ఆమె ఆ ఉత్తరం ఆసాంతం చదివి వినిపించింది.

ద్రు వ జ్యోతి

మాధవి ఉత్తేజనాభూతమైన కంఠస్వగంతో “చూశావా! ఈ సుగ జాతి స్వభావమే అంత! మునుకు ఒక మనస్సు అంటూ ఉంటుందేమోనా అంగీకరించరు; వీళ్ళ మొహం ఈడ్చిరి! నేను సమాధానం ఇస్తున్నాను, మనీషకు వాయి. పోషించంటాని స్త్రీలంతా శత్రువర్గంవైపు నిల్చినా, అతడి భార్యనా ఆశీర్వాదాన్ని పొందకుండాపోదు”

“అలాగే వ్యాసానయితో. నిశీధ్దుకుకూడా ఈ సంగతి తెలియచెయ్యటం అవసరంకమా?” అన్నది ధీర సిరకంకంతో.

“వదు, వదు. దీనికి ఫలితంగా ఆయన శత్రువులు చెయ్యతగిన పని చేస్తే నేను సహించు. ఒకవేళ ఇవ్వకపోయినా అదే అసహ్యంగానే పరిణమిస్తుంది. ఇన్నాళ్ళనుంచీ రెండు ఉద్దేశ్యాలతో సంసారం చేస్తున్నానని తోచవచ్చు. అంతకన్నా నా ఒక్కతె సమాధానమే అతడికి ఉపయోగపడుతుంది వదినా!”

“అలా అయితే ఆయనతో నీకు పోట్లాట వచ్చిందనివ్రాయనామే?”

ఈమాట ఎందుకనో మాధవి మస్సుకు కొంచెం బాధకలిగింది. కొంచెం కుమలుపించుకుని, “ఇలా విశ్వద్వారం చెంతనన్న బాధ్యురాలినిగా చేసి చదివారు వదినా!—నేను ముఖం ఎత్తుకునేందుకు అవకాశంకూడా లేకుండా చేశారు” అన్నది.

సరేగా ఆ సమయానికే కుమదిసికాంతో ఆ గదిలోకి వస్తూ వస్తూ “బహుశా ఈదోషానికి నువ్వే కొంతవరకు బాధ్యురాలివివేషా చెనీ! దక్షిణుడై విశ్వంఎళ్ళు అతడు నిన్నేలా వదిలివేశాడో ఇవాళ గ్రహించాను. ఎవరి పేలవాడికో రక్షించటానికివెళ్లి తన తల గుర్రం కాళ్ళసందునపడ్డా అతడు ఏమాత్రం చలించలేదు” అన్నాడు.

“నిజమేనా అన్నయ్యా?”

“అ. నిజమేచెనీ! నాకళ్ళను నమ్మలేనంత శక్తీకనుకడంలే బహుశా అబద్ధం అని చెప్పగలిగేవాణ్ణి మో! రకం వరదలు కడుతున్నా అతడికి ఎంత నవ్వు అని! నిన్ను వెంటపెట్టుకుని ఆ రోజున అతడిదగ్గరకు వెళ్ళకపోతే; నిజం చెబుతున్నాకదా! అతడి కాళ్ళమీదపడి బహుశా నీతరపున క్షమాపణ కోరినచ్చేవాణ్ణి! కాని—

“పాదపాటు జరిగిపోయిందా?” అని ధీర భగ్గమాటకు జవాబు ఇచ్చింది.

కుసుమినీకాంత్ ఆశ్చర్యంతో ముఖం విస్ఫులితం చేసుకుని “ఏమిటన్నావు ధీరా! అదికూడా నాకళ్లతోనేగా చూసింది!” అన్నాడు.

“కళ్లతో చూడటం సంగతి అలా ఉంచండి. ఆ చూడటంలో పొరబాటేమిలేదనటానికి సాక్ష్యం ఏముంది?”

“ఉంది. వాళ్ళిద్దరూ ఏ ఉద్దేశ్యంతో చీకట్లో నుంచు ఉన్నారో; అందులో చెడుతప్ప మంచి ఏమీ ఉండటానికి అవకాశంలేదు.”

“ఉంది. దానికి నేనే సాక్ష్యం”

ముగ్ధురూ గుప్పుమై పు వెనక్కి తిరిగి చూసేసరికి ‘నన్ను’ అమల తన మాట నిలబెట్టుకోటానికి వచ్చింది. మాధవి తీవ్రంగా ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకుని, “తెలుసునాకు. నువ్వు అందుకు తగినదానివే. కాని నేనది కోరటంలేదు; నా భర్తతోపాటు నువ్వు వచ్చి తుడిచివెయ్యబోవటం నాదృష్టిలో ఆనవ్యాయోగంలేదు స్వయంగా—”

మిగిలినమాట ఆమె నోట్లోంచి బైటికి రాలేదు. చటుక్కున దిండులో ముఖించుకుని పడుకుంది ఆమె.

21

“ఇదేమిటి అంతా తారుమారుచేసేశావ్ పదినా!—ఇదేమో చక్కని నవలలాగా ఉండే!”

ఆదరపూర్వకంగా స్వాగతమిస్తూ “రా! రా! మరిదీ, ఆఫీస్లో కూర్చో. ఏంత సేపయ్యాదీ వచ్చి?” అన్నది మాధవి.

“ఇప్పుడే, ఒక్కక్షణంకితం. నిశీధ్ అన్నయ్య ఎక్కడ? ఇంటికి వెళ్లే వచ్చాను, ఇల్లంతా బూదాపట్టి ఉంది.”

మాధవి ఆమాటకు అడ్డువచ్చి “మా పెద్ద ఆడుబిడ్డ వచ్చిందా?” అని అడిగింది.

“వాళ్లంతా వచ్చారు. మీ పదివ దగ్గర కూర్చున్నారు”

ద్రు వ జ్యోతి

“అందరూనా—అయితే సపత్నీకంగా వచ్చానని చెప్పు. పెళ్ళి అయిందా?”

మనీష్ తలతిప్పుతూ “లేదు, వాళ్ళను దీసుకురావటంబట్టే ఈ చిక్కులో పడాల్సి వచ్చింది. పెళ్ళికాకిముందు మన ఇంట్లో అడుగుపెట్టడానికి ఎంతమాత్రం ఒప్పుకోలా. దానిలో వనూషన్నూ ఉండగా వీంశిదేశ్యం కలిగిందో అది వారికే తెలియాలి; సీసంగతిచెప్పి వాళ్ళని ఒప్పించమనుకుంటే వచ్చి చూసేసరికి అంతా విభ్రాంతికరంగా మారింది. నువ్వు మాత్రం ఇక్కడ ఉన్నావు. నిశీధ్ అన్నయ్య ఎక్కడుంటున్నాడో పతా తెలియదు. ఈసీతీలో సంగతుడంటూ లేని కొంత మంది పోలీసులను ఎక్కడవిడిచిపెట్టిరానో చెప్పు?” అన్నాడు.

మాధవి ఈవెక్కిరింపులాని స్వారస్యాన్ని విడిచిపెట్టలేకపోయింది. “వారితోపాటు అవివాహితుడనే పేరును పోగొట్టే సహచరుణ్ణి ఎవరైనా వదిలిపెట్టారేమో అనే భయంగలిగిందేమో! కాని ఇక్కడ అభయంలేదు” అంది.

మనీష్ ఆరకముఖంతో తనదోషాన్ని పోగొట్టుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో అనాలోచితంగా నోటికి వచ్చిందో అనేశాడు. ఆ అన్నదాని సారాంశం— “వదినగారి అధ్యంతరం లేకపోయినా ఇతరుల ఇంట్లో పరాయివాళ్ళలాగా ఉండటానికి వారికే అధ్యంతరం ఉంది. ఇహవారు మరీ అంగుకు ఎలా అంగీకరిస్తారు” అని...

వదిన ప్రతివాదమేమీ లేకపోయిందానే సంతోషముఖంతోనే “ఒక వేళ అదే అయితే వాళ్ళు అలా తొలగి నుంచోనవసరం లేదు. ఇట్లు పెరిగి మకుని ఎక్కడికీ పారిపోయేదేమీ లేదు. స్వేచ్ఛగా అక్కడే ఇష్టం వచ్చిన న్నాళ్ళు ఉండవచ్చు. కాదని అడ్డు చెప్పేవారెవరూ ఉండబోరు” అని తెలియ చెప్పింది.

సమాధానంగా కృతజ్ఞతాభావాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ ఆమాత్రం విశ్వాసు ఉండటమే మధ్యాహ్నం కబురేమీ పంపకుండానే వాళ్ళతోకూడా వచ్చాను తాను అని తెలియచేశాడు. తర్వాత ఇంకా మానసికావేగంలో ఏమేమి చెప్పు తలచుకున్నాడో, ఇంతలో మాధవి అడుగట్టి “అవన్నీ తర్వాత వినా ఫర్వాలేదు, ముందే పద ఇప్పుడు; తోడుకోడెలా నామనస్సు చుట్టి మనస్సు కిలదవునో కాదో పరీక్షించి రావచ్చు. నువ్వు మొట్టమొదటగా వచ్చినా వచ్చినా కాక నాతో కలవటానికి కొంచెం సుఖోపం ఉన్నా అంతా కలవక పరుస్తానేమో” అన్నది.

మనీష్ ఎంతో సంతోషంతోనే జవాబిచ్చాడు దానికి. “కాని గ్రహించటానికి ముందే వెళ్ళిపోవడం జాడలేస్తే, కథ అట్టేగా తిరిగి అవమానింపబడటం కదా అనే నా ఆలోచన”

మాధవి పెదవి పరిచింది “ఆ ఆలోచన మాకు కాని చెడ మనుష్యులకు ఉండవచ్చుంది కాదు. ఈ సంగతి విడచుకు చెప్పకపోయినా ఒకప్పుడు గ్రహించ గలరు అనుకుంటా. కారణం చెప్పకపోతే లోకులు కంఠానికి ఉరిపోసి ఒలి గుండెలొక తీసుకెళ్ళి వారేస్తారు” అంది.

మనీష్ నవ్వుతూ “కాని వాళ్ళు ఆ సమస్యల చెయ్యటానికి ముందే ఆ పదాల తప్పుబట్టేకాదు. ఇంకా మనకు కొంత సరాకరికాన్ని అంటుంటుంది ఉచితం. పోనీ ఇంతవేరూ ఒక కలుతోనే గడిచేకాదు. నిశ్చిత అన్నియ్య ఎక్కడున్నాడో మాత్రం చెప్పావు కాదే?” అన్నాడు.

ఆ మాటకు సమాధానమేమీ చెప్పకుండా ఉద్యులలో పడకున్న బొడికని వేలితో చూపిస్తూ “వీణి గుర్తుపట్టావా మరిదీ?” అని అడిగింది.

మనీష్ తలతప్పుతూ “లేదే!” అన్నాడు.

మాధవి స్వంగ్య గాంభీర్యంతో “అం ఎలాగురుపడతావ్ ? తండ్రి, పింతండ్రి పిల్లని గురుపడతారా? ఆమె? ఎంత ఆలకి న్నాడైనాడో చూడమ్మా! వీళ్ళలో తనవాళ్ళెవరో గుర్తుపట్టి నవ్వుతున్నాను. ముగి బొడికమా అందుకే నే పట్టాలో ఇన్ని ఆలోచనలు” అంది.

ధీర ఈ సమయంలో నవ్వుతూ పచ్చింది. “ఇవాళెవరో కొత్తనాన్న మనింటికేవచ్చాను పదినా! గుర్తించావా వీరిని? అన్నది.

మాధవి నవ్వుతూ— “గుర్తించకపోవటమేం. నేను గుర్తించకపోతే మాత్రం వాళ్ళు ఎలావిడచిపెడతారు? విశేషించి అన్నవమ్మగిద్దరి లాటివెప్పు లను తాగుబోతు తలలాగా శక్తిమైన తలలేమనాకు. భలేమాడివి మరిదీ, వెరికి వెరికి ఈ చుట్టెయిక్కుపిలను—వీను వీను పారిపోతా వెందుకు? కాదులే మరిదీ ఆఖించుడివిగానవు; లేకపోతే కుమ్మరామలోంచి ఇలాంటి మాణిక్యన్ని గుర్తించ—” సగ్గిగా ఆ సమయంలోనే మనీష్ మళ్ళీ గదిలోకివస్తూ “అలా అయితే మీ ఇల్లె బాగుచేయించువదినా! వేళిచాలా అయిపోతోంది” అన్నాడు.

ధీర శుభకు గట్టిగా పట్టుకుని “ఇం; నేను విడిచిపెడితేకదా! ఎదీ తీసుకువెళ్ళి ఎలా తీసుకువెళ్ళిపోతావో చూస్తాను” అన్నది.

ధ్రువ జ్యోతి

శుభ తలి ఏవో చెప్పబోయింది. కాని ధీర దానికి అడ్డువచ్చి అభిమాన తుబకంకంతో “తెలుసునండీ తెలుసు. పిలదాని పెళ్ళి కాగానే ఇంక వాటితో సంబంధం ఏమీ ఉండదు. మంచిది, వెళ్ళి ఇప్పుడిహ వెళ్ళు; కాని నేను ముందే చెప్పానుగా - ఇహ తర్వాత వెయ్యిసార్లు బ్రతిమాలినా చెల్లెలి పెళ్ళి విషయంలో నేను రవంతైనా జోక్యం కలిగించుకొను” అంది.

శుభ తలి నవ్వుతూ “కోపపడకు అమ్మాయి! నేను ఇక్కడే ఉంటా. అయినా అలుడొకవేళ ___”

“ఇస్! ఏమీ అనుకోరు లేద్దా ___” అన్నది ధీర.

మాధవి నవ్వుతూ “మీరెరగరసుకుంటాను, అన్నయ్య ఆవిడ కిల్ల ఎరువుకు హడలిపోతాడు” అంది.

మన్ ట్యూట్ గా నిటూర్పు విడిచి, అక్క వైపుకు తిరిగి “అయితే నువ్వేం చేస్తావ్ అక్కా! ఇంటికి వెడితావా ___” అన్నాడు.

మాధవి ఒళ్ళో పిలవాడిని అడిస్తూ “ఆ పళ్ళన ఈ చిట్టిబాబును అడుగు మరీ? ఇప్పుడు మీ ఆత్మయ్య వెళ్ళటానికైతే మరీ చిట్టిబాబూ! ఏమంటావ్? బాబయ్య ఎంత తోసివాళేసినా బిందెడునీళ్ళు నెత్తిన పోనను నేవళ్ళూ కాదు? అమ్మా! అమ్మా! చూడండి పెదవులు కిడిలేస్తున్నాడు. ఉహూ! ఉహూ! ఎవ్వరూ వెళ్ళటానికివీలేదు. తెలుసుకున్నావా మరీ! నీ అన్నకొడుకే నిన్ను విడిచిపెట్టలేడు. ఇంక మేమేం చేస్తాం చెప్పు?” అంది;

మధ్యాహ్నం భోజనాలపీ అయ్యాక మాటాడుకుంటూ కూర్చున్నారు. చాతాతుగా విమల పూర్వజీవిత గాధ వింటూ వింటూ ఉత్తేజితరాలైన మాధవి “అయినంత పెద్ద డాక్టర్ ఒక సారి చూసాను. ఈ శాలువా మునుగెటుకుని పడుకుందరుగాని పడండి. నేను ఫోన్ చేస్తున్నాను. వచ్చాక నానాతిప్పలూ పెట్టి కాని విడిచిపెట్టను. చూస్తానయినా ఆయన ఏమంత మహా మగవాడో!” అన్నది.

విమల కంఠారుపడుతూ “అంత అవసరం లేదమ్మా! భయం అంటే పూర్తిగా ___”

మాధవి అడ్డువచ్చి, “మీకు పూజ్యభావం ఉంటే ఉండనీయండి. తన గురుత్వాన్ని నిలబెట్టుకునే ఓర్పులేనివారైనా ఎవరు తిప్పుకోస్తారు?” అంది.

ఘమారు నాలుగంటలకు డాక్టరుగారి కారు వచ్చి నిలబడేసరికి మనీష్ విహ్వలుడై, ఉత్కంఠతో ఆయనకు స్వాగతమిచ్చి మేడమిదికి తీసుకు వచ్చాడు. ప్రక్కమీద పడుకునిఉన్న విమల ఆపాదమస్తకం కాఫీర్ శాలువ కప్పుకుని పడుకుని ఉంది. మాధవి ప్రక్కనే ధీరకంఠతో “చూడండి, ఇప్పటి కించుమించు మూడేళ్లనుంచీ జబ్బుగానేఉంది. మీ హస్తవాసికీ రీవిని మిస్సుల్ని తీసుకుని వచ్చాం; కొంచెంబాగా పరీక్షించండి” అంది.

డాక్టరు చంద్రబాబు చిరునవ్వుతో “ఆ. ఆ. మాపని అదేగా అమ్మా! ఏంవచ్చిందనలు?” అన్నాడు.

“వచ్చిందేమీలేదు. కాని అనారోగ్యంమాత్రం విడిచి పెట్టటంలా!”

ఆశ్చర్య నేత్రాలను ఒకసారి పైకెత్తి ఆయువతి ముఖంకేసి చూశాడు డాక్టరు. తర్వాత రోగిని సంచోధించి “చెయ్యి చూడని” అన్నాడు.

విమల చెయ్యి బైటికి చాచింది. చాలాసేపు పరీక్షించాక కూడా చంద్రకాంతబాబు రోగానికి కారణం నిర్ణయించలేక నిరాశాభావంతో తల ఊగిస్తూ “జబ్బేమీఉన్నట్లు తోచడంలేదమ్మా! నిజంగా ఇది జబ్బేఅయితే నేను మందు వుచ్చుకోవాల్సిన అవసరం ఏర్పడుతుంది” అన్నాడు.

మాధవి కోపం తెచ్చుకుని “ఇహనుంచి ఆలాగేతినండి. మనిషేమో బాధతో అలంగంతిరిగిపోతోంది. ఇహ మీకేమో జబ్బులేదు అంటున్నారు. బాగా వాగ్విసుకోసీండి. ఈసంగతి పత్రికల్లో అచ్చవేస్తే మీవిద్య ఏమిటో అందరికీ పట్టుబడుతుంది” అన్నది.

ఆయువతి మాటలకు పూర్తిగా సిగ్గుపడి డాక్టరు తలఊగిస్తూ “ఆ. ఆ. పొరబాటయి ఉంటుంది. మరోసారి సరిగా చూసాను. ముఖం మీది మునుగు కొంచెం తీయండి, నాలిక పరిశ్చేదస్తాను” అన్నాడు.

“ఉండండి. మీరింక ఆటే కష్టపడనవసరంలేదు. చూడవలసిన అవసరం ఉంటే ఈవైపున కూర్చోండి” అన్నది మాధవి.

డాక్టరు మరింత సిగ్గుపడి, “అనారోగ్యానికి పూర్వపుసంగతులు ఒకటి రెండు వినిపిస్తే—”

“దానివల్ల ఏలాభం?”

“చాలా సందర్భాలలో వ్యాధి కనుక్కోవటానికి చాలా సహాయ పడుతాయి”

ధ్రువజ్యోతి

మాధవి కోపంగా “నిండడయితే అనారోగ్యకారణం—ఒక గులాబీ పువ్వు—”

“గులాబీపువ్వు? ఏకాగ్రణంవలనై నా విషలిప్తమయిందా?”

“కాకపోవటమేం? ఎన్నడూ చెయ్యనిపని చెయ్యబోయేసకిరి హారా తుగా మార్చి వచ్చిపట్టయింది. ఆమె స్నేహితుడొకడు ముఖింమీద నీరుచల్లి స్పృతివచ్చేట్లు చెశాడు. కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా ఒక గులాబీపువ్వు ఇచ్చినందుకు ఆమెకిది అవసరం”

చెవులు రిక్కించుకుని వింటూ చటుక్కున ఎవరో రావటంచూసి, కంగారుపడతూ “తర్వాత?” అని అడిగాడు.

మాధవి చిరునవ్వుతో “తర్వాతనంగతి తెలుసుకుని ఏం చేస్తారుమీరు? గులాబీపువ్వురీసుకుని ఆమె తన భర్తహృదయంమీద అలకరించింది. బహుశా భగదగ్గరనుంచి పర్యవహారం ఏదైనా ఆమె పొందితే పొందిఉండవచ్చుకూడా. ఆమె భర్త—ఓ అడేమిటి, ఏమన్న పెద్దమనుష్యులుమీరు! ఇలాంటివారు పెద్దమనుష్యులఇల్లో స్త్రీలకు వైద్యంచెయ్యడానికివెడతారా!” అన్నది.

డాక్టరు విమూఢభావంతో “ఈమె ఎవరో చూడనీండి నన్ను”

“దానివల్ల మీకేమిటిలాభం?”

“జీవితంలో నేనూ ఇలాంటి తప్పిదం ఒకటి చెశాను”

“కస్పిదం: ఏమిటన్నారు...? డాక్టరుకూడా తప్పిదమా? ఘాతకులైన వాళ్ళింట్లో...”

“ఆమెను తీసుకొని పోయి చూడమని డాక్టరు అడిగా ఆమె ముసుగులకున్న చాలువా లాగిపోతేగూ డాక్టరు సంచారంగా మార్చుకుంటేలాగా గొడుగు గుండు వెనక్కివేసి, “నువ్వు! నువ్వు గుమలా!” అన్నాడు.

ఇంట్లోనూ డైక్టాకూడా నవ్వులకలరవని చెలరేగింది. శరదృశోను తోటుపడతూ “అయితేనువ్వునాకింకొకటి చెప్పలేదేమిటలేదా?” అన్నాడు.

మాధవి మునింతిష్టతూ—“ఆ నయోగం కలగనిచ్చారా? ఉత్తరా లన్నీ నిప్పుసంధానే తీర్చిపంపారుగా?” అన్నది.

“నా అవసరాధానికి సాటిలేదు. అడేమిటి ఇప్పుడే కొట్టుకుంటుంటావే? ఛీ! ఈ అమ్మాయి ఎవరు వివలా?”

“ఎవరైతేయేం. ఇంకా నాచేతుల్లో మీ బాకీఉన్నదిదే జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి”

22

రాలిపోయిన నక్షత్రంలాగా నిశీధ్ కర్న సముద్రంలోకి వచ్చిపడ్డాడు అమాంతంగా. అతడి పూర్వజీవితమంతా ఏవో పనులూనే గడిచిపోయింది. మాధవితో సాహచర్యం ఎన్నడూ కొన్నా భృమాత్యం ఆ కార్యప్రవాహానికి ప్రేమపాపాణాన్ని చాటుగా చేసుకుని, జీవితాన్ని కొంచెం స్వేచ్ఛగా గడుపు గలిగాడు. నిజమే; కాని అది చాలా కొద్ది రోజులు మాత్రమే. నిమ్రాస్సు ఖిమైన ప్రవాహాన్ని, క్రిందికి జారసేయకుండా వచ్చే అడంకి ఒక్కసారిగా పూర్తిగా క్రిందికి జారేట్టు చేసి దానిప్రవాహానికి మరింత ఉరవడిలి ఎలాకలి గినుండ్లో ఇక్కడకుండా సరేగా అలాగే జరిగింది.

అనేక సమయాల్లో నిర్బంధం అనేది మనకర్తవ్యపథాన్ని మరపింప చేస్తూఉంటుంది. స్వతంత్రమైన మనస్సు పరాధినతాశృంఖలాల్లా చిక్కుకుని అజ్ఞానాకరణలో నిద్రపై పడిఉంటే—కార్యభారాన్ని నిర్వృత్తిచేదేమిటి? స్వార్థపుసంకుచితావరణంలో పరోపకారంలోని ఉజ్వలమాధుర్యం ఆనందించనీయకుండా అంధుడిగాచేసిఉంచుతుంది. అయినా అణగిపడిఉన్నమనస్సు ఒకవేళ విలుప్తమైపోకుండాఉంటే, సమస్తమైన బంధనాలనూ తెంచుకుని సులభంగా ఎలాతేరాలన్నిటినికొప్పించుకుని బైటపడటానికి అవకాశం లభింపకానే—బైటకువచ్చిపడుతుంది. లభించింతర్వాత రివలత ప్రతీక్షించటాకూడా అపాయకహీనమని భావించు. నిశీధ్ అలాంటి నిర్బయంకలమనిషి. కనుక ఇంత చక్కని అవకాశాన్ని ఎలా జాచివిడుచుకుంటాడు?

ఎరరిలివాడిప్రాణాన్నో గడ్డించాలనివెళ్ళి, తన తలకు గాయాన్ని ఎప్పుడైతే కొంటెద్దుకున్నాడో, అప్పుడు వెనకా మునూ ఆజూచించిచూసే సిరిలాలేడు; అదే పరిమైచనుకున్నాడు. అంతేతే పదిమందీ చూపించినా

ద్రు వ జ్యోతి

భూషించినా సమానమైన ఉత్తేజభావాన్ని కన్పించి తలయెక్కుకుని వెళ్ళిపో సాగాడు. ఆ కుక్కవాణ్ణి అతడి స్వస్థలానికి చేర్చుటే పంస్తుతం అతడి ప్రధాన కర్తవ్యం.

కారులోవెడుతున్న ఒక పెద్దమరిషిదగ్గరకువచ్చి “మా కారులో రావ చ్చు మీరు, ఇలా నెతురు పరదలుకడుతున్నానన్న మిమ్మల్ని ఎంతోదూరం తీసుకెళ్లలేదు, దాడుమధ్యలోనే ఎక్కడో పడేటట్లు చేస్తుంది” అన్నాడు.

నిశీథ్ విరక్తిభావంతో ఆ పెద్దమరిషిముఖంకేసిచూస్తూ “పడవేసినా దానికి బాధ్యులు మీరు కానక్కరలేదనుకుంటూ బహుశా” అన్నాడు.

ఆ పెద్దమరిషి ప్రశ్నాతభావంతో “కాకపోయినా మానవత్వగునుంచి పతితుణ్ణి ఆపటంమాత్రం నిజం!” అన్నాడు.

అతణ్ణి ఆపాచమ స్తకం తీర్చుదృష్టితో ఎగాదిగా చూసి “మీకు మఱు వ్యత్యమా!” అన్నాడు.

ఆ పెద్దమరిషి చిరునవ్వునవ్వుతూ—“మా అపరాధం ఏమిటి? మేము పశువులమా...” అన్నాడు.

“అది కాదు, మీరు గొప్పవారు”

“డబ్బుఉన్నదనే దోషంవలనేనా?”

నిశీథ్ ఈసారి కొంచెం తీవ్రంగాచెప్పాడు సమాధానం. “ఆ మీ శ్రేణికిచెందినవాడినితప్ప మిగతా మనుష్యజగత్తునంతనీ గె రైలమగదని చూసి నటు చూస్తారుమీరు. అదికాకుండా ఒకవేళ మీరు ఏదయినా చేసినా కీర్తి కొనుక్కుందామనే ఆశతోనే”

ఆ పెద్దమరిషి చటుక్కున కారులోంచి కిందికి దిగివచ్చి నిశీథ్చేతులు గట్టిగా పట్టుకుని, నువ్వుఅయినా మమ్మల్ని మరింత తక్కువ అనుహ్యదృష్టితో చూడటంలేదుబాబూ! అలా అనటానికి ఇప్పుడు నీవు అన్నమాటలే ప్రమాణం” అన్నాడు.

చీవాటుతిన్నా ఎవరైతే ఇలా స్నేహపూర్వకమైనస్వంతో అహ్ని నిస్తారో వాళ్ళిని కాదని దులుపుకురావటం సాధ్యతీతమైనవిషయం. నిశీథ్ కూడా చెయ్యలేకపోయాడావని. అయినా మరోసారి తన అభ్యంతరాన్ని వెల్లెపుచ్చి, “ఈవిషయం బహుశా మీరు మితులగునుచీ, బంధువులగునుచీ విడి పడి దూరంగా ఉండిపోవాల్సివస్తుంది” అన్నాడు.

ఆ పెద్దమనిషి అతిథి కంఠంతో “దానికి సమాధానం ఒక్కమాట లోనే చెప్పేశాను. ప్రపంచంలో స్నేహితులంటూ ఎవరూ లేరునాకు. పూర్వం ఎవరయినా ఉన్నారో లేదోకూడా తెలియదు. అయినా ఛద్మవేషంతో అనేకమంది శత్రువులు నన్ను వంచించి తమ యిష్టంవచ్చినవస్తువులు ఎత్తుకుపోవ టానికి నాచుట్టూ చెరుతూఉంటారనిమాత్రం చెప్పగలను” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఇంక మాటాడలేదు. పూర్తిగా ఓడిపోయినవాడిలాగా ఆ పెద్ద మనిషికి లొంగిపోయాడు. అతణ్ణి కారులో ఎక్కినూ “వెద్దంలో నాకూ కొంచెం ప్రవేశంఉంది. దాన్నిబట్టి ఈ గాయం అతడేషించి ఊరుకో తగినదికాదని తెలుసుంది. విశ్రాంతి అవసరం. హాస్పిటల్లో ఇలాంటి కేసు లంటే పదిహేనురోజులయినా గడవండే విడిచిపెట్టరు. నేను—”

నిశీథ్ ఆమాటకు అడ్డువచ్చి, చంచలకంఠంతో తాను జీవితాన్ని ఇతరుల వాదాలచెంత అముక్కుకున్నాననీ, తనకోసమని సమయాన్ని ఒక్క ట్టుణుకుయినా నష్టపరచటానికి తనకు అధికారం లేదనీ తెలియచేశాడు.

సర్వసంగపరిత్యాగియైన ఇతడికేసి ప్రభుల్లద్భస్తితో చూస్తూ ఇతరుల ఆ అధికారంగురించి గట్టిగానే చెప్పాడాయన. ఇలాంటి సితికొత్త ప్రాణాలను పోగొట్టుకునే అధికారం అతడికి ఎన్నడూ ఇచ్చిఉండలేదు. ఇక ముందు ఇర్నబోరు. వారెంతయితే పొందాలని ప్రత్యాక్షస్తూ ఉంటారో— అంత విశ్రాంతిని ఇవ్వటానికి బాధ్యులైఉంటారు. ఆవును పాలునుసిండుకుని పోయే యోగ్యుడు, దానికి ఆహారాన్ని విశ్రాంతిని ఇవ్వకపోవటం ఎంత మూగతో ఇదీ అంతే” అని తెలియచేశాడు డాక్టరుగారు.

కారు ఓపెద్ద మాడంతనుల మేడముందరికివచ్చి ఆగింది. నిశీథ్ చికిత దృష్టితో గోడమీద రాసిఉన్న ‘డాక్టర్ చంద్రకాంతరాయ్’ అనే పేరును చూశాడు. అశ్చర్యంతో శరీరం గగుర్పడిచినవాడై “ఇంతపెద్దడాక్టరుకు ఇంత నిరహంకారమా? ఇంతపెద్దపట్టణంలో అతడిపేరు తెలియనివాళ్ళు బహు కొద్దిమందిఉంటారు” అని అనుకున్నాడు.

రెండో అంతస్తులో పోర్టులోకి తీసువచ్చి, నిశీథ్ ను విశ్రామించ ము నిర్దేశించాడు. తర్వాత స్నేహపూర్వకకంఠంతో “ఈ ఇంటో ఎటువెళ్ళా లన్నా నీకు సంపూర్ణమయిన అధికారం ఉన్నదని తెలుసుకో బాబూ! ఎంచెతంటే మూలగా తోసిఉంచాల్సిన స్త్రీజాతికి చెందినవారెవరూ

ధ్రువ జ్యోతి

లేకక్కడ. రెండుమాడు కేసులు చూస్తుంటే నేను ఇప్పుడెవ్వరని. ఈలోపున ఏదయినా అవసరమయితే రాయచెరువు ఉన్నాడు—ఇస్తాడతడు” అని చెప్పాడు.

బాహ్య-అంతర జగత్తుల రెండింటిమధ్య తుములయుద్ధం ప్రారంభమయ్యిందన్నాడు. తన వ్యాపారాల నన్నిటినీ రహస్యస్థానానికి లాగి దాచి ఉంచాలనుకుంది మనస్సు; దానికి అభ్యంతరాన్ని కలిగించి, ప్రకృతి సౌఖ్యంతో ఆమనస్సును సజీవంగా ఉంచాలనే ప్రయత్నాలూ సతతమవుతోంది బాహ్యజగత్తు. ఈ రెండింటిమధ్యనూపడి స్పృహ ఒక స్థితిలో భావాన్ని ఆశ్రయించాలని ఆశ్రింది. క్రమంగా బడికి ఈ రెంటిమధ్యపడి బలవంతంగా జాగరూకతను నిద్రావంతం చేసింది. బాహ్యజగత్తు..బాహ్యలలోనూ..అంతరజగత్తు అంతరంగంలోనూ పడిపోయింది. ఏటి రెండింటినీ కలిపేది ఎవరు?

సాయంకాలం నిశీథ్ ఉన్న గదికి సగ్గిగా ఎదురుగాఉన్న వంటకాలూ కూర్చుని చంద్రబాబు కొంతమంది పెద్దమనుష్యులతో మాట్లాడుతున్నాడు. వాటిలో ఒకాయన ‘వార్షి యాలటీ, వార్షి యాలటీ’ అని అరుస్తున్నాడు బిగ్గరగా.

మరొకాయన ముందరఉన్న బల గట్టిగా గుచ్చతూ “ఈ మాట ఆనే టయితే, మిష్టర్ దాదా, ఒంటాఉన్న బలాన్ని పుగిస్కరించుకునే అనాస్తి ఉంటుంది. మీ ఉల్లో లేకపోయినా కొంతమంది సువిచారితులున్నారక్కడ. క్రియాలోపం అన్నసంగతి అలా ఉంచు—అలా ఉంచటాన్నికూడా అసహ్యించుకుంటారు వాళ్ళు” అన్నాడు.

ముఖపంగా ముఖం పక్కకు తిప్పుకుని, భృంగ్యగర్భితమైన నవ్వు నవ్వుతూ “కొంతమంది శ్వేతముఖులను ఉద్దేశించి ఇలా అంటున్నావు కానీ మిష్టర్ మెత్తా, వార్షి యాలటీ అనేవస్తూ వాటిహృదయాల్లో ఎందుకు లేకపోలేదు?” అన్నాడు.

“‘సరె నీనాట్’ బ్రిటన్ బేరీయుడొకడు వార్షి యాలటీ అనేదే చూపితే నాకీల్లో నేను చూసినా విశ్వసించలేను”.

“దానివల నువ్వు వాటిమోహంలో ఎంత అంధుడవనైనావో దానికి ప్రమాణం అవుతుంది ఇది. వస్తువులేదీ ఆనలు లేకపోలే అసలూమాట ఎక్కడి

నంచీ పుట్టుకువస్తుంది? ఈ విషయంలో పొడి యాలిటీ ఏమీలేదని చెప్పతలచు కున్నావా? ఫలానా నంబరు ఫాటో ఏ కారిడోవల పైకి కొట్టిందో—ఫలానా నంబరుఫాటో ఏదోషంవల వాణిదగ్గర వోషయ్యుక్తిమైనదిగా పరిగణించబడిందో పోలి ఒక్కరినీ అడిగిచూడు”

పోర్ల వయస్కుడొకాయన సగం నెరిసిన మీసాలు దువ్వుకుంటూ ఆ కళావిషయాలన్నీ నీ కెంత తెలుసో, మిస్టర్ దాస్, మిస్టర్ మైత్రాలకు కూడా అంతే తెలుసు. ఆవిషయం తీసుకుని అచవనంగా బుగ్గి వేడి స్క్రీము కోవటంవల లాభమేమిటి? అలకన్న ‘ధియేటర్’ని గురించి ఇంకనున్న మాట్లాడు; ఆ భుటాలు భుటాలూ చోమకోవచ్చు” అన్నాడు.

మిస్టర్ ఫూష్ తానొక నాట్యకళాధురీణుడుగా భావించుకుంటూ ఉంటాడు. ఆమాటలతో ఆక్రమణ అందరూ వెంటబెట్టి వినసాగారు. ఆడపిల్లలాకన్న సచ్చటి కుగ్రవాడొకడు ఈ మాటలతో మరొక ఉత్సాహితుడై ఘక్కుననవ్వి “విమ్మకులు పత్ర్యక్షంగా చూడకపోతే ప్రమాణప్రదర్శనలలో పాల్గొంటూ ఉండనచ్చు అలా జరిగితూడను. అంతేకన్న మిస్టర్ రాయ్ భరోసా ఇచ్చినట్లయితే ఈ శనివారంనాడు మళ్ళీ కొత్తగా మాసీరావచ్చు, ఆతర్వాత మతామతాలు” అన్నాడు.

ఈసమయంలోనే మరొకాయన నాకరునెత్తిన కొన్ని వస్తువులుపెట్టి వచ్చుతూ “చూడరాడోయ్ రాయ్! ఎలాంటి వస్తువులు వీరి తెచ్చుకోవచ్చో! హోమార్కెట్ లేకపోతే కొని మీసుఖం! చూడు ఎంతచక్కరిదానియో! రోగులకయినా ఇలాంటి తాజావి ఇవ్వటం మంచిది. ఈ నిమ్మ కాయలు పాతిక పది అణాలు—చూడు రసం ఎలాఉందో! మత్స్వ స్నేహితుడివికనుక—కాని లేకపోతే నాకోసం తిరిగి కొనాలన్నా కొనను, అన్నీ అతిదొక. ఈ అనాసపండు మూడురూపాయలిచ్చి తీసుకువచ్చాను. మాస్తున్నావా—‘సీజన్’లో వచ్చేపండు” అన్నాడు.

ఆ కొత్తకుగ్రవాడు అడుగట్టి, “ఓ, ఉమేష్! నీగొప్పచెప్పుకోవటం ఇష్టమే! పూర్తిఅయ్యేట్లులేను; మార్కెట్ నుంచి తీసుకువచ్చిన వస్తువులేవో దింపి—”

కొట్టటానికి సిద్ధమవుతున్నటు చొక్కాచేతులు పెకిమడునూ “ఏమిటి? ఇంత అవమానమా నాకు? నేనేమీ తినేందుకులేక బహిరుకు బేరాలు చేయటానికి వెళ్ళానా! ఇవ్వాళి చూపిస్తానుండు!” అన్నాడు ఉమేష్.

ధ్రువ జ్యోతి

చంద్రబాబు మృదువైన తిరస్కారభావంతో “అరేమిటి చిన్నతనపు చేష్టలు ఉమేష్! రబీన్ అలా అన్నాడా! థియేటర్ కు వెళ్ళాలనే పరిసంగం వచ్చింది. ఇలాంటి సమయంలో నువ్వు వచ్చి పడేసరికి అది అడుగున పడింది. ఆశాపూరితం అంత ఉపోద్ఘాతం చదివితే కోపం తెచ్చుకోవటమేగా!” అన్నాడు.

“నిజమే! నిజమే! థియేటర్ ఎక్కడికి వెళ్ళటం? నేను మీ ఆవృత్తకు ఆసందించేసితిలోలేను. ఆ మంచిమాటే, ఇరవైరూపాయలు ఇచ్చారు కదూ! అందులో ఖర్చు అయినది—”

“డామ్—నీ ఖర్చు సువ్వా! ఏమనుకుంటున్నావు సువ్వా? రాయ్ గారు నిన్నింత విశ్వసించకపోతాడా? పైగా నువ్వు ఆ మాట ఎత్తగానే ఆయన లోపలాపల కోపం తెచ్చుకున్నాడు. చూకాగా! తిరిగి వచ్చిందేమిటా ఉంటే ఆ దానియరలో పడేయ్. వచ్చిందేమీ లేకపోతే ఆపగ్గి సక్తలేను. భేష్!”

ఇలా అనేసి మిస్టర్ దాస్ తెలివికలవాడిలాగా ఇంటి యజమాని ముఖంకేసి చూసి నవ్వాడు. మిస్టర్ రాయ్ ప్రశాంతకంఠంతో “అంత కాకి మరేమిటి? ఉమేష్ దగ్గి లెఖ్కీ తీసుకోవాలి. మీ అందరిదగ్గి రాకూడా లెఖ్కులు తీసుకోవాలంటే ఇంక పాఠాలు వక్కాపు. మిగిలిందా ఏమయినా?”

ఉమేష్ “ఆ ఎక్కడనుంచి మిగులుతుంది? ఈ దానిష్టు రూపాయిన్నర—”

అందరూ వికృతకంఠంతో “భేష్, భేష్! ఉండు, ఉండు. ఇప్పుడు ఏ థియేటర్ కో ఆది చెప్పి. ‘ఆర్ట్’ థియేటరా? మినర్వా థియేటరా?” అన్నారు.

“అక్కడ అందరూ చచ్చునాటక సంఘానికి చెందినవారు. వెడితే ‘నాట్యమందిరానికే’ సత్కృతి దవటుంపల బోరుగా సాగుతోంది!”

“కాని అక్కడ ఒక్క బహుదూతప్ప ఇంక యాకరు ఎవరూ లేరు.”

“అక్కడ మాత్రం ఎవరున్నారు! ఎక్కడనువెళ్ళినా అంతే! ఇక్కడిను వెడితే కానీ మనస్సుకు హాయిగా అన్నా ఉంటుంది. మరో చోటుకయితే ఏదో కాళ్ళూ చేతులూ కట్టేసి నట్లుంటాయి”

“ఎంత అవుతుంది?” అన్నాడు ధీరభావంతో చంద్రబాబు.

“ఎంతటి అసహనమిటి - చూడరానూ, కానూ బోనూ టూన్స్—”

“అరేబాబూ! ఇంతల్లెక్క ఎవరేస్తారు? ఇచ్చరామా ఒక పందరూపా యలనోటు! అంతకన్న తక్కువలో దర్జాగా ధిమేటరుచూడటం కుదరదు. కాస్త త్రోగలన్నా దేరికయినా మా స్వంతమే వాడుకుంటాం. ఏమంటారు?”

డబ్బు ఇచ్చేసి, నవ్వుముఖంతో అందరిదగ్గరా తెలపు తీసుకుంటున్నట్లు నమస్కరించి, చంద్రబాబు మెల్లిగా నిశీథ్ దగ్గరకువచ్చి “ఎలాఉంది?” అని అడిగాడు.

ఆ మాటకు సమాధానం చెప్పకుండానే నిశీథ్ “ఈ ఇంటికి యజమాని అంటూ ఎప్పుడూ ఎప్పుడూ లేనేలేరా?” అంటూ ప్రారంభించాడు.

“ఎందుకో చెప్ప?”

“అలాఅయితే ఇలాంటి దొంగముఠా ఇలా ఆశ్రయాన్ని పొందు తుందా?”

చంద్రబాబు నవ్వుతూ “నువ్వు పొరపాటుగా ఆలోచించకు నిశీథ్! వాళ్లు నా స్నేహితులు” అన్నాడు.

నిశీథ్ కొంచెం ఉద్రేకుడై “వీళ్ళు స్నేహితులైతే ఇహ మరి శత్రువు లెవరవుతారో అది నేను తెలుసుకోవటం అవసరం” అన్నాడు.

చంద్రబాబు మరీ ఒకసారి ప్రశాంతంగా నవ్వి, మధురస్వరంతో “నువ్వు పొరపాటు పడుతున్నావు నిశీథ్! నేను నీకు ముందే చెప్పా మిత్ర బృందం గద్దలాగా నన్ను తన్నేసి ఏదైనా తీసుకుపోదానుని మిత్రతో నా చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంటారని! వాళ్లలో కొందరు వీళ్ళు!” అన్నాడు.

“ఇంటో గృహిణిశంకే వీధిలోనుంచే వీరు వెనక్కితిరిగి పోవాల్సి వచ్చేది. ఇంతే—”

“నాకయినా ఒక ప్రాప్తకంకావాలిగా బాబూ!”

“దీన్ని ప్రాప్తకం అంటారా మీరు?”

ధ్రువ జ్యోతి

“అంటాను. ఏను అనుతే” అని మిష్టరాండ్ చని గవచిన జీవని గాధ వ్యక్తించేయసాగాడు. ఇంజనీరి కనిపెట్టుకుని ఒకామె ఉండేది. యజమాను రాలు, గృహిణి, సహచారి ఇలా విశేషణాలన్ని స్యయోగించినా అలక్షణాలన్నీ ఉన్నవ్యక్తికి మరి అలా ఉపయోగపడేది కనుక అలా ఆమె. కాని శ్రీని సంతోషించ చెయ్యటంతనే పనులతో సమానమైన దుగభవనువు ఈ పృథివిలో లేదు. దానికి పరిత్యజ్యమాణంగానే ఈ బూటకపు నాటకం జరిగింది. ఒక్కనిముషం పొరపాటుతో పన్నెండు సంవత్సరాలనుంచి నెలకొన్న సంసారాన్ని సులభంగా వదిలేసి పరపురుషుని సరిత్యంలో ఉండటానికి కూడా ఆమె ఏమాత్రం వెనుకాడలేదు.

నిశీథ్ ఒక్కొక్క విషయాన్నే తరచిచూసి “ఇలాగే జరిగినట్లయితే పొరపాటుకే పారిధాన్యం ఏప్పుడిం దీవిషయంలో” అన్నాడు.

చంద్రబాబు విస్మయవ్యాకులమైన నేత్రాలను పెకలి “ఏమిటంటావు నువ్వు నిశీథ్! కర్కారా చూసిన దృశ్యంతం పొగపాటా?” అని కాస్తేపు మెదలకుండా ఉరుకుని “సాంసాటిక విషయాలను పురస్కరించుకుని నీతో ఇవాళ ఇంతేనీవు చర్చించటం మంచిదని ఎందుకనిపించిందో! బహుశా అది నా దృష్టి అయి ఉండవచ్చు. కాని, బహుశా దీనివల నువ్వు బాగా కోపం తెచ్చుకునే ఉండవచ్చు. హృదయంతేని రాక్షసుడితో సరిపోల్చటానికి ఆసక్తిదృష్టితో చూడాలని వాంఛిస్తున్నావు నన్ను; కాని ఒక్కసంగతి మాత్రము ముందే చెప్పి ఉంచుతున్నా. నువ్వేకనుక అనాటి నాస్తిలో పడి ఉన్నట్లయితే, సరేగా నాలాగానే విశ్వసించగలిగేవాడివి” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఆమాటలన్నీ విన్నాడు ఓపికగా. మాటల మధ్యలో పగిలి వాదం ఏమీ లేవతీయాల. తర్వాత దృఢకలహంతో—“మీరు నీమాటానించిందీ బహుశా నేను చెప్పగలను. నే చెప్పేదాన్నికూడా వీలయితే అరగీకరించి. పరిత్యజ్యమాణం చాలా సందర్భాలలో భరిమాతృకం అపటం కూడాకదు. నేను స్వయంగా ఎరుగుదును. ప్రమాణంకూడా చూపించగలను. జీవితంలో ఇలాంటిసంఘటన ఒకటి జరిగింది. పరిత్యజ్యంగా జరిగినదే అయినా స్వప్నంలాగా మిథ్యాత్వంమైనదది. భర అగరాతిపూట పరశ్రీతో ఏకాంతంగా మాట్లాడుటంచూసి భార్య ఎంత ఉత్తేజితురాలుఅవాలో అంత అయింది—కాని నిజానికి ఆ సంభాషణ రహస్యాలపంకాదు.

చంద్రబాబు నవ్వుతో అమాట ఎగరగొట్టాలని చూస్తూ “నీవేదయితే చెప్పివో ఆదే మిథ్య. ఆమెకూడా ఆమిథ్యనే ఆశ్రయించి ఉండవచ్చు; నిన్ను వంచించటమే ఆమె ఉద్దేశ్యం”

“అయిఉండొచ్చు. కాని నేను దాన్ని ఒప్పుకోను. నేను నా ఈ ఆర చెతులకన్నకూడా ఆమెనే ఎక్కువ విశ్వసిస్తున్నా. ఏమయినా కానీండి ఈ విషయాన్ని ఒకసారి పర్యాలోచన చేసి చూడండి. త్యాగమే చేసిందామె. ఆలోచనాతీతమైన సంఘటనవల కొంచెం గాబరాపడి ఉండవచ్చు, అందువల ఆమె పరుగెత్తుకువచ్చి తన హక్కులను గురించి, నాటిని సాధించి తీసుకున్నంత మాత్రాన అంత ఇదేమీలేదు. అయినా పొరబాటే జరిగిపోయింది. చాలా రోజులు పశ్చాత్తాపంలో గడుపుతూ, ఇతరులజీవితాలకి సంజాయిషీ ఇవ్వవలసిన బాధ్యత పహించటంవల మీ పరువు ప్రతిష్ఠలు ఎక్కువకావని నేను స్పష్టంగా వ్రాసిఇవ్వగలను. బహుశా ఈ నా నిశ్చయంపొరపాటు అయినా ఆలోచించి చూడండి; అలా చెయ్యగలిగితే ఈ స్నేహితులను విడిచిపెట్టగలరు.”

చంద్రబాబు ఆలోచనా పూర్వకంగా “సరే; ఆలోచించిచూస్తాను. కాని వీరిని వదిలిపెట్టడం సంగతి ఎత్తవదు. వీళ్ళలో అందరూ భిక్షువులే. ఈ ఉపేష్ సాపం ఒకరిమీద ఆధారపడవాడే. తనకు వచ్చే కొద్ది ఆదాయంవల భుక్తి కూడా గడవదు. పైగా బోలెడంత డబ్బున్నవాడివి నేను. ఈ డబ్బుంతా వించేస్తాను?” అన్నాడు.

నిశీధ్ చెతులు జోడించి “వీడవాళ్ళ నేభావంతో ఇస్తున్నట్లయితే ఇవ్వండి. కాని మోసానికిమాత్రం చోటివ్వకండి. దానివల వాళ్ళకూ మోసూ, టోకులకూ అందరికీ నష్టమే. నైతికదృష్టితో కనుక చూస్తే ఈ దగుల్బాజీతు చోటివ్వటంవల మీరుకూడా అందులో భాగాస్వాములైనట్లే” అన్నాడు.

“కోపవషణకు నిశీధ్; సరే, ఆలోచించి చూస్తా”

“అలాగే చూద్దరుగాని. స్పష్టంగా ప్రతిపేలా కొంతడబ్బు సహాయం చెయ్యగలిగితే చెయ్యండి. దానివల వాళ్ల అతిశయం అణిగి వస్తుందేమో అంటేమాత్రం ఒత్తిడి.”

అరొహన చంద్రకాంత బాబు తిరిగివచ్చి “ఇవాళ ఉల్లో ఓపెద పుకారు వ్యాపించింది. కాల్చికసంఘనాయకుణ్ణి ఎవరో ఖాసీ చేకాడ! దాని మూలంగా ఆసంఘములలో తీవ్రమైన సంచలనం కనిపిస్తోంది” అని చెప్పాడు నిశీధ్ తో.

నిశీధ్ కాన్సేపు డాక్టరుగారి ముఖంకేసి గొప్పవార్తకుండా చూస్తూ ఊరుకుని “ఆసంగతి స్పష్టంగా తెలుసుకున్నారా వారు?” అని ప్రశ్నించి; “నేవయే వారి పరమధర్మం, పరోపకారమే వారిజీవనప్రతగ; అలాంటివానిలో ఈరిరాధారమైన ఉత్తేజనం మంచిది కాదు” అన్నాడు.

ఆసంఘంలో అందరిఉద్దేశాన్ని తానుస్పష్టంగా తెలుసుకునిరాలేదు. అందుకనే ఈవిషయాన్ని విశ్లేషించలేదని తెలియజేశాడు. ఇలాంటి సంఘాల వల పనికిన్నా, పనిజరగక పోవటానికే ఎక్కువఅవకాశం ఉందనటంలో ఏమాత్రంసందేహంలేదు. ఎవరికివారు విడివిడిగా పనిచేయటమే అన్నిటికన్నా ఉత్తమపద్ధతి అని ఆయనఉద్దేశ్యం.

దానికిసమాధానంగా నిశీధ్ చెప్పినదానిలోని సారాంశంఇది. ఎవరైనా ఒక కార్యాన్ని సాధించారంటే, దాన్ని పదికాలాలపాటు నిలిచేట్టుచేయటానికి సంఘాన్ని సాపించాల్సిన అవసరంఉంది. దేశంలోకొందరు ఉత్తములైనత్యాగధనులు ఒకచోట సమావేశంకాకపోతే ఏపనికి ప్రాణప్రతిష్ఠ జరగదు. వ్యక్తి విశేషంయొక్క పటుదలఒక్కటే గొప్పకార్యాన్ని స్వతంత్రంగా నిర్వహించటంలో సామర్థ్యంలేని దాతుంది. ప్రత్యక్షప్రమాణాలు కావాలంటే ఆమెరికన్ రిపబ్లిక్, ఫ్రెంచిరిపబ్ల్యాషన్ ఇలాంటివెన్నయినా ఉన్నాయి.

చంద్రబాబు వివాదంపెట్టుకుూర్చున్నాడు. “కానివ్యక్తి త్వవిహీనమైన ఏసంస్థాపనఅయినా అసలుఅసంభవం. ఒక వ్యక్తియొక్క బోధార్యంవలయే విశేషతీవ్రతయితే అదర్భవతంగా అందరినిూదా తనప్రభావాన్ని ప్రసరింప చేస్తుందో, ఆమోహం, నూచంటురాయిల్లాగా అందరిహృదయాల్నీ ఆకరించి విశ్వసించేయటానికి సమర్థత కల దవుతుంది. లేకపోతే వెయ్యిమంది తలలు పేగల కొట్టుకున్నా సంఘంతాలాకు కార్యకారిత్యం రవంతయినా అభివృద్ధి పొంద జాలదు. దీనికి దృష్టాంతాలకోసం ఇతరదేశాల్లోని వెతకనవసరంలేదు. స్వదేశం లోనే వేలకువేలు దృష్టాంతాలున్నాయి. పూర్వజులసంగతి వదిలేస్తున్నా;

సి. ఆర్. దాస్ సంగతే చెబుతున్నా, అంతగొప్పవ్యక్తిత్వం ఉన్నది కనుకనే దేశవ్యాప్తమైన ఒక ఉద్యమాన్ని నిర్మించగలిగాడు. లేకపోతే అతనికి ఒక్కణ్ణి మినహాయితే దేశంలో చాలమంది ఉన్నారుగా!—కాని కార్యసాధన విషయంలో ఏదీ ఆ ఉద్దీపన?”

“కాని ఆయన నాయకత్వం వహించి ముందున్నాడు. ఆయన్ని అనుసరించటానికి వెనుక ఒక మహాసమూహం తయారు కాకపోయినట్లయితే ఈ నాటివరకూ ఆయన స్థానం కాన్సిల్ పదవీమర్యాదతోనే ఉండేది. ఆయన్ని ఇంతగొప్ప వానినిగా అందరూ గుర్తించగలిగేవారో లేదో సందేహమే. బహుశా వ్యక్తిత్వాన్ని బట్టి ఆయన న్యాయవాదివృత్తిలో ఒక మహామహుడు అయ్యేవాడేమో, కాని ఎన్నడూ దేశవిదేశాల్లో అందరికీ ఇంతటి ప్రాణప్రీతిని కలిగించగలిగేవాడు కాదు” అని నిశ్చయమై మెల్లగా తెలియచెయ్యటానికి ప్రయత్నించాడు.

డాక్టరు నవ్వుతూ “అక్కడే ఆయన వ్యక్తిత్వం ఉన్నదనేది సేమ. స్వాగతం పోతే లేకపోవడంగా వెనుకనుండి ఆయన్ని ఎంత ప్రతిభాపంతుని చేసిందో—ఆ ప్రతిభాముందర—కేవలం భారతదేశమే అన్నమాటేమిటి జగత్తుకూడా శిరస్సు వంచాల్సిందే” అన్నాడు.

“ఆయనకు సన్మానం ఆయన దేశీయులు అందుకే చేశారనుకుంటూ...”

“మృతదేహం వెనుక నడిచా—ఇదేనా నవ్వు చెప్పలేని చురుకున్నది? కాని సేమ దానిని గౌరవం అనుకుంటూ, అగౌరవమనే అంటాను. ఊరికి పైకి దుఃఖాన్ని వెలిబుచ్చకూడదు—అందువల్ల పైగా ఆయన్ని దూరంగా తొలగి పదిలేసినట్లు వుంటుంది. చివ్వున ఆయన్ను మరచిపోవాల్సిన అవసరం ఎవరికయితే కలిగిందో వారే ఒక్క ఊరిని డంబాలు కొట్టి తామే ఆయన కంఠ హితవుల మయినదీ కన్పించుతున్నారు. బాధితులను తలచేవారు—ఆ బలహీనమైన విషయాన్ని ఆధారంగా చేసుకుని, హితవులంటూ ఎన్నడూ లేరు, సరికదా వారు విద్యోగులనికూడా స్పృహపరచారు. ఎంతమంది జనమైతే ఆయన వెంట పరుగెత్తారో, వాటికి ఊర్బాధను సమకూడినట్లయితే మహాత్ముల వాగ్దానానికీ నాడు ఇంత ఇంత అవమానం జరిగేది కాదు. మృతుని సర్వసమక్షాలూ నాలోకి తెచ్చుకొని నేనెప్పుడయితే ఆయన్ను అవగతునకానో దాన్నే దుఃఖాన్ని వెలిబుచ్చటం అంటాను. సేమ. ఆయన త్యాగమూ, ఆయన కార్యసాధనా మూర్ఖీభావించి అందుకు సృష్ట్యక సూక్తులు ఏర్పడాలి: అహంసామూ మన

ధ్రువ జ్యోతి

స్వకు దుఃఖం కలిగినప్పుడే ఆయన నాకెరే అప్పుడుగా ఉండేవాడో లోకానికి తెలియచేయగలుగుతాను. లేకపోతే కేవలం కిల్లినెగటు నీట్లు తెప్పించుకోవటం అవసరం.”

నిశీథ్ సిరంగా కూర్చుని వింటున్నవాడలా హారాతుగా నిటూగ్గు విడిచి “మీలాగా తెలుసుకోగలిగిన వారె తమంది లోకంలా? కేవలం మన స్వలో ఆ భావానికి వృద్ధయంలో స్థానం కల్పించటాకోసం, ఎంత ఇవ యినా ఎంతో సాధన అవసరం. అపరాధం అవుతుందేమో! ఆయనా చెప్ప వలసిన బాధ్యత ఉందినాకు. ఈనాడు గృహిణిని మీరిలా వదులుకోకపోయి నట్లయితే, మీరె నా తెలుసుకునేవారా లేదా అన్నది సందేహమే. కేవలం అది తెలుసుకోచెయటానికి ఆయనా ఆదెబ్బ అవసరమని అనుకోవటంలేదు? లేకపోతే ఎలాగగిహించగలిగేవారు?” అన్నాడు.

చంద్రబాబు మాఖిరలోకి చిరునవ్వు తెచ్చుకుని, “అలాచనియారక మీ నిజమే! గోకాలలో క్షీస్తు పుట్టుకను గిహించటానికి ఎంతమందికి అవసరం కలిగింది? మన క్రిష్ణన్లు గొలపిలడన్న సంగతి అందరూ ఎరుగుదురు. అతణ్ణి ఎదురుగా తీసుకువచ్చి నిలబెట్టటానికి ఎన్ని నేల వృద్ధయమగిరాలో దీపాలు వెలగవలసి వచ్చాయి? ఫ్రెంచిపీరుడు నెపోలియన్, యునైటెడ్ కింగ్డమ్ నాయకుడు వాషింగ్టన్ సభ్యుల కరతాళ ధ్వనుల సాహాయ్యంకోసం పడవిని ఖామోడ్తోడాల్సి వచ్చింది? ఇంకేమి కాదు, ఒక్క వ్యక్తిత్వమే. మనవ్యుడనని తమ కార్యమిద తాము నిలబడవాల్సిన అవసరమైతే, వ్యక్తిత్వాన్ని పోగోటుకుం డేసాధ్యపడదు. దానితోపాటు త్యాగంకూడా ఉండాలి. లోకాన్ని వంచించ టానికి పాను వేసుకుని దొంగవేషం వేసుకురావటంకాదు. సంపూర్ణమైన త్యాగం కావాలి. అప్పుడు సంఘం ఎదుట నుంచుని గొంతు చించుకోవాల్సిన అవసరంలేదు. స్వేచ్ఛానాయువులో మరెవూవుల వాసనలాగా తనంతట తానే క్షీణకంధాన్ని వ్యాపింప చేసుకోగలడు” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఈసారి చిరునవ్వు నవ్వుతూ, “మీదృష్టిలో త్యాగానికెంత”

ఇంతలో ఫోన్ మోగింది. చటుక్కున ప్రసన్నాన్ని అసంపూర్ణంగా వదిలేసి, చంద్రబాబు గదిలో ఫోన్ ఉన్నదైపుకు వెళ్ళాడు. తర్వాత అక్కడ నుంచే హడావుడిగా నవ్వుతూ “నీకు సమాధానంవచ్చాక ఇస్తాను నిశీథ్! ‘అర్జంట్ కాల్’ వచ్చింది. ప్రమాదకరమైన వ్యాధి. దాక్షిణ్యతలమీ ఎలాం

టిదో చూశావా?” అని సస్యతూటైటక వేశ్యావేడు. ముందుగానే మోటారు హానిన్ ధ్వని ఆయన ఇంట్లోనికి వెళ్ళిపోయిన సంగతిని సూచించింది.

కొన్ని గంటలు గడిచాక చంద్రబాబు భార్యతో సహా ఇంటికి వచ్చి, “ఇంకో బాబూ, నువ్వు అడిగినదానికి సమాధానం. ఏమయితేయేం, భలే ముక్కిరి సేర్చుకున్నావు నువ్వు! ఇది నీ వ్యక్తిత్వం కాకుండా సంఘటితం అని అన్నా దాన్ని నేను అంగీకరించితిరాని. చూస్తున్నానుగా—ఫీ! అనే మిటి? అతడి ముందర అంత సిగ్గుచేటు? అతడు మురింగో పిలవాడిలాంటి వాడు. ఇవిగో తీసుకో—నీ మంజులతాదాలు ఆ డ్రాయిరులో ఉన్నాయనుకుంటా. ఇహనుంచి నిజంగానే డెర్బ్యాస్యలకు ఈ ఇంట్లో గ్రాసం లభించదు. చప్పన ఒక కాగితం, పెన్సిలూ తీసుకో నిశీథ్, వాలో ఎవరికి ఎంత ఇచ్చినా, మోసానికెంతైనా తావు ఇవ్వకూడక పీల్లేదు. యథాప్రకారంగా మర్నాడుగానే చూస్తూ ఉండవచ్చు—నీ ముటావు నిశీథ్? అ. దానికేదో ఇవాళి కొంత చెయ్యకపోలే పీల్లేదు” అన్నాడు.

నిశీథ్ చిలుక్కున లేచినిలబడి, “నమస్తే, నేను వెళుతున్నాను” అన్నాడు.

“వెళుతున్నావా! అదేమిటి? అమాటకు ఆరం? ఎవరైనా నిన్ను ఏదైనా అపమానంగా చూట్టాడారా? ఎవరైనా—”

నిశీథ్ అమాటకు అడువచ్చి “ఎందుకంత కింగారు పడతారు! మీ ఇంట్లో ఈ ఒక్కోజాలో నేను పొందిన ఆదరానురాగాలు, నా ఇంట్లో పొందిన వాటికన్న మిలువైనవి; అయినా ఇంక ఉండలేవు నేను. కార్యభారం నన్ను చైత్యం రన్చుని పీలుస్తోంది. ఇన్నాళ్ళూ స్వతంత్ర ప్రదేశంగా ఉన్న మీ ఇల్లు నేను ఉండటానికి కారణమయింది. కాకిపోతే కాద్దిక సంఘవ్యవసాపకుడు నిశీథ్ కుమారులూహిస్తే జలసాలలో పడి రోదాలు గడిపేంత త గొప్పవాడు కాను” అన్నాడు.

“నువ్వు, నువ్వా!”

“అ. నేనే. చూస్తుంటే నేను లేకపోవటం మూలంగా ఎంత అపమానాప పడి సుపరస్థితిలో మీరే వచ్చి చెప్పారుగా? నేను లేచానే నాళ్ళను వెనక్కి తిప్పుకొని నన్నాళ్లవరూ లేరు ఇంకా. ఆంతు నే వెళుతున్నాను నమస్తే!”

ధ్రువ జ్యోతి

అభిమానవంతురాలు. ఆ పెదమునిషి బిడమాత్రం ఎలాంటి వాడని! నిలుచుకుని పుట్టాడన్న సంగతి కూడా తెలుసుకుని కిక్కిరా చూస్తాడు!”

చంద్రబాబు అలా చూపుతూ నవ్వకంగా! “నిశీథ్! ఎవ రీనిశీథ్!—నూ నిశీథ్ కాదుకదా!” అన్నాడు.

“ఏం తెలుసు? నాకూ ఆ పేదను బోహం వచ్చింది. సరే, రానీగిడి. నిలుచుకుని మిక్కుల్ని ఆపుడు. చాటున నుంచుని చూడండి. ఒక నేటి అంతా అలాంటి అడుగులు వచ్చు. మీ అదృష్టం వుందనియితే ఇద్దరు అల్లులూ స్వాగతమిచ్చుచున్నా!”

“అసలు అగ్ని శోభిస్తున్నదిలాగా ఉండే స్వభావంకల అంతా వస్తాడా”

“కాని అతడు వస్తాడుని నాగిటి నమ్మకం. ఒక వేళ రాకపోతే అధ్యాపకుని పనులు ఈ ప్రపంచం నుంచి లుప్తమైపోయిందనే చెప్పవచ్చు. నేను గ్రహించిన ను గ్రహించి! అచ్చగా బంగారంలాంటివాడు, వాపసు నేది ఏకాకానా లేదతడిలా”

తర్వాత తెలుసుకుని వచ్చిన బంధువులను సాదరంగా ఆహ్వానించేసి ఒక్కో ఒక్కరి అంతగంకితులనుగా చేసుకునే హడావుడిలో ఈ సంగతి ఇద్దరూ మరుచిపోయారు. ఒక్క పక్క మార్చి మగనిపోలే. ఎప్పుడూ ఉన్న ఆ పేదన మూర్తిభించి అంతరాంతరాలలో అభియోగాన్ని వ్యక్తపరచింది. ఇంత ఆనందకిలరవమూ, హృదయాలను ఏకస్థం చేసే ఇంతటి అద్భుత స్మృతత ఒక్క పక్క కిమార్చి వృథాగా తోస్తున్నాయి.

నిరీతిలగ్నానికి చాలా ముందుగానే వచ్చాడు మనీష్. అతడి ఈ సంసారమార్గ ప్రవేశానికి ముందు—భవిష్యత్తులో సామ్యస్వరూపుల హాజరు పటికలో వారు చాలా మంది ఇవాళ అతడివెంట వచ్చారు. అందరి ఉదేశ్యాల్లోనూ ఇవాళతడు నుందరుడూ—సాటిలేనివాడు—కనుకనే ఏరిఏరి వరుడని నామకరణం చేశారతడికి. ఈ నుందరత్వం దేనికోసమో—అది మాత్రం ఎవరూ చెప్పలేరు. ఈ నాడు నుందరులలో తమను పోగొట్టుకోవాలన్న కోరిక అతడి నుందరునిగా చేసిందని—మగవాళ్ళను అడిగి తెలుసుకున్నాను. కూర్చుంటే తాళాకు సమస్తమైన తృప్తికి హేతుభూతమైన ప్రతిజ్ఞను తీసుకుని నూచున్నప్పుడు అతడికి నుందరుడు అని పేరు పెట్టక ఏం చేస్తాం—అని అడవివాళ్ళతోటి వెంట వినాను. బ్రహ్మచారుల గుంపులోంచి దారి తప్పిన మనిషిని మా మార్గానికి తీసుకవచ్చాకనుక వరుడని అన్నాం—అని గృహస్థులు చెప్పగా తెలుసుకున్నాను. భావుకుల భావోద్దీకరణ—మార్తదంపతుల సమాగమంతాని.

నూత్నమైన ప్రేమచేతనలెంత సుందరమైనవో వాటితో సమానమైనవి ప్రపంచంలో ఇంకేమీలేవు. అన్న సంగతి బైటపడింది. ఇహ త్యాగుల ముఖతః— ఇలా సర్వస్వమూ వదలుకుని, ఇతరులకు తాను లోబడిపోవటం ప్రపంచంలో ఎక్కడా చూడలేదు, అందుచేత ఇది తప్ప అతడికేంపేరుపెట్టాలో ఎంత అలోచించినా దొరకటంలేదు—అని విన్నాను.

మంత్రాలవల నిర్వచిత బంధనంకన్న మనస్సులకేర్పడే బంధనం ఎక్కువ దృఢమయినది; అయితే దాన్ని యథార్థంగా వివాహమని అనాలి. అయినా ఇన్నాళ్ళూ ఉక్లేయులూ పరస్పరం నిస్వత్తోచనంగా ఆత్మీయులమే అని అనుకున్నారు. బంధనరహితంగా కలుసుకోవటం గౌరవంగా భావించేవారు ఏమంటారో తెలియదు—అయినా ఈసంగతిమాత్రం చెప్పగలను:

స్త్రీపురుషులు ఎంత స్నేహితులైనాకానీ, హృదయవికాసం ఎంతైనా ఏకముఖంకానీ, సమాజ బంధనాలవల కలిగే త్యాగం ఏదేలేకాండో దాని అవధిలో నివసించటానికి వీలేనప్పుడు మనస్సులో రహస్యంగా ఎంతటి పురుషావంకలిగినా కలగనీగాక—దేనివలాకూడా ఇంత నిర్భరత రానేరదు.

అన్ని పనులూ సక్రమంగా జరిగిపోయాక విజయలక్ష్మిని బొదల ధరించి వికాగ్రితితో సమని మనీష్ లేవగానే సరీగా సమయానికి నిశీథ్ తుపానులా రివ్రుసవచ్చి “ఇదిగో సరీగా సమయానికి వచ్చానయితే; ఏకీ మనీష్! ఓ, నువ్వే—నుఖనంటుడి కావాలి అని ఆకీర్షిస్తున్నాను!” అని మరుక్షణంలోనే వెళ్ళిపోదామని వెనక్కుతిరిగాడు.

చంద్రబాబు అతడి చేతిని గట్టిగాపట్టుకుని, “ఇప్పుడు వెళ్ళానికి వీలేదు నిశీథ్—” అన్నాడు.

నిశీథ్ ఖంగారుపడుతూ—“కాని సత్యాన్ని నిలబెట్టటానికే నేను ఈ రావటం; లేకపోతే—విడిచిపెట్టండి. ఇప్పుడే వెంటనే తిరిగివస్తానని ప్రతిజ్ఞ తీసుకుని వచ్చాను నేను. బైట పోలీసులు నుంచు ఉన్నారు. ఒక పెద్ద అపరాధంలో దోసిని నేనుఇప్పుడు. బహుశా జైలో, లేదా దీర్ఘకాలంకానీ ఏదైనాకానీ ఒక ఆస్పత్రునందు ఇప్పుడు ఆహ్వానిస్తోంది. ఎంతో ప్రకారం గానే ఆ ఆహ్వానానికి సమాధానం ఇవ్వటానికి వెళుతున్నాను. ధన్యవాదాలు భగవంతుడికి! ఆ వెళ్ళటానికి అడుపడి నుంచునేవారు ఎవ్వరూ లేరు నా కిప్పుడు” అని సమాధానం ఇచ్చాడు.

ధ్రువ జ్యోతి

“నేను ఉన్నాను” అన్న కంఠస్వరానికి వెనక్కి తిరిగి చూశాను. తర్వాత ఉన్నట్టుడిలాగా కేకలు వేస్తూ “నువ్వు, నువ్వు, చూడవీ!” అన్నాడు.

“అదేనే, తుమించండినన్ను”

“ఏమిటేమిటి! మళ్ళీ ఇంకోసారి అను”

“ఒక్కసారి కాదు. చంద్రాన్ని అంటాను. మీరూ తుమించండి నన్ను!”

“నిజంగానే అంటున్నావా చూడవీ? కాదు. అలాగే గట్టిగా అంటాను. తుమ అనేమాట ఆసోటియించి రావటానికి వీలేదు. ఆమె అర్థమర్థం కావచ్చు. దారుణమైన ప్రతికారవాంఛతో ఉన్నట్టురాల్సి ఇలాంటివి నన్ను నచ్చి కొట్టింది, కాని తుమా—కాదు, కాదు. ఆమె అది ఏన్నటికీ కోరుకు. ఎవరు నువ్వు?”

అయితే మీరు నన్ను ఒక వైపు నుంచే చూశాడు. ఆ మాటలలో లోకాదా హృదయాన్ని పెద్ద రాంబోను కొని నాకు తీసుకెళ్ళాలని చూస్తున్నాడు. ఇదిగో మీ ఛాదాలు స్పృశించి నేను అనుకున్నట్టుగా చూడండి. శ్రీ అభిమానానికి ప్రతికారంగా అభిమానం మారించి మీరూ వచ్చిపోవచ్చు.”

“చాలా ఆలస్యమయింది చూడవీ, చాలా ఆలస్యం చేశావు—ఈ మాటలు నేనింతగా ఆశించలేదు. కాని నువ్వు ఒక వేళ లొంగిపోతలచుకుంటే—కొన్నా శృమందే ఎందుకు చెయ్యాలా ఆపని? ఇప్పుడిలా గత్యంతరం లేదు. ఉవాయ హస్తము నన్ను తన హృదయం మీద ఉంచుకుని తీసుకెళ్ళటానికి నొందర పడుతోంది—నేను విడిచిపెట్టినా అది విడిచిపెట్టదు. నేను వెళ్ళితిరా! అద పదండి నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను”

కొంతమంది సాయుధులతో ఒక యూరపియన్ వ్యక్తి గుమ్మరము దగ్గర ఎదురుచూస్తూ ఉండటం చూసి ఆ చివర చూట. అన్నాడు. తేగాల్ తన ముగిగా గుమ్మరంలోంచి లైటింగ్ చేశాడు. వినుల పరుగులు పట్టాయి. “ఏమిటి! ఏమి కాబోతుందో? కొంచెం ముందుకు వెళ్ళి చూడండి. ఇక్కడ నా ఆహ్వానం కంట తడి పెట్టడం చూసి సహించలేను నేను” అన్నాడు.

“శిచ్చితనం చూపకు గృహిణీ! నన్ను అలాంటివని! అంటుంటావా? సహించలేనా?—ఆరే—అయితే నేనేనా సహించగలిగింది?”

ఈ హృదయంలో ఉంది ఎంత గడ్డికట్టుకుపోయిందో తెలుసా? లేదు. నువ్వు అది ఎలా తెలుసుకుంటావ్? అను, అను. కమిషనర్ నాకు స్నేహితుడు. స్నేహ భర్తం వాళ్ళు ఎలా పెట్టటానికీ పట్టేదన్న సంగతి నాకు తెలుసుననుకో. అయినా మాస్టరు ఏమయినా చేయగలనేమో! ఈ ఉత్సవపురాత్రి ఏమవుతుందో పూర్తి అవటమా! కాదు, కాదు. నేను అలా కానీయను. సర్వస్వమయినా ఇచ్చి లభిస్తే వెనక్కు లీసుకురావటానికి ప్రయత్నిస్తాను.”

చుట్టుకుండుకుమిదినీ కాయితో ప్రక్కగడిలోంచి, “ఆ సర్వస్వంతో పాటు నేను ఇచ్చే స్వల్పాన్ని కూడా కలపటానికి ఆర్జీ ఇవ్వండి. పదండి నేనూ వస్తా” అన్నాడు.

శుభి పమిటిచెంగుతో వేసివున్న బ్రహ్మయడిని విప్పకుని బైటకువచ్చి “నేను కూడా” అన్నాడు మనసు.

మాధవి అడుపచ్చి “చూ చూ. మోక్షార్థం వెళ్ళవసరంలేదు. పోయినా గడిచి రాత్రి అలా వానకసజకనై పుష్పహారంతో పుచ్చుకుని ~~ఇంకా పుష్పహారం వేసి వచ్చేటట్లుగా వాచితోట వారే వస్తారు.~~ — లేక వారే తెలవారు యూనున కన్నీళ్ళతో ఆపూలు అన్నీ తడిసిపోయాక — మళ్ళీ జీవితంలోని చివరి వెలుగుకేళులు సన్నగిలకుండా వచ్చేంతవరకూ ప్రతిక్షిన్నా నేపూడాని. ఇదే నాకు శిక్ష. ఇదే నా అదృష్టంలా రాసిపెట్టిఉంది. నన్ను కనుభవించనీయండి” అన్నది.

కాని అమె మాటలు అంతగా ఎవరి చెవిని పడటం కన్పించలేదు. పథకాన్ని దేన పథికుని అన్వేషించటానికి బైటికి వచ్చేవారు.

సుప్రసిద్ధ బెంగాలీ నవలల అనువాదాలు

★ కృష్ణ కాంత్

శ్రీ బంకించంద్ర చట్టోపాధ్యాయ్

★ ధర్మ విష్ణు వారి

శ్రీ రమేశచంద్రపట్నా

★ ?

శ్రీ శరచ్చంద్ర చట్టోపాధ్యాయ్

★ ?

శ్రీ ప్రభాత కుమార్ ముఖోపాధ్యాయ్

